

GMINA DOMASZOWICE
ul. GŁÓWNA 26 46 – 146 DOMASZOWICE

GMINA DOMASZOWICE

STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Uchwała Nr III/11/10 Rady Gminy Domaszowice
z dnia 28 grudnia 2010r.

Domaszowice 2009/2010 rok

SPIS TREŚCI

I. Przedmiot i zakres opracowania.....	1
1. Przedmiot opracowania.....	1
2. Zakres studium.....	2
3. Cele i zadania studium.....	9
4. Tok prac nad Studium.....	10
5. Problematyka studium.....	11
II. Uwarunkowania rozwoju gminy	13
1. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia i zagospodarowania terenów	13
1.1. Ogólna charakterystyka- położenie gminy i powiązanie z innymi ośrodkami.....	13
1.2. Struktura przestrzenna gminy	13
1.3. Struktura funkcjonalna – sieć osadnicza	14
1.4. Funkcje gminy.....	14
1.5. Struktura przestrzenna i funkcjonalna wsi	15
2. Charakterystyka fizyczno – geograficzna obszaru gminy	15
1. Położenie fizyczno – geograficzne i rzeźba terenu	15
2. Budowa geologiczna	16
3. Budowa hydrogeologiczna	17
4. Surowce mineralne	17
5. Gleby	18
6. Warunki klimatyczne.....	20
3. Charakterystyka świata przyrody ożywionej obszaru gminy – warunki biotyczne...21	21
1. Szata roślinna	21
2. Gatunki podlegające ochronie prawnej rzadkie i ginące w skali kraju i regionu	21
3. Siedliska przyrodnicze podlegające ochronie	23
4. Obszary cenne florystycznie	24
5. Środowisko zwierząt	24
6. Ostoje fauny	26
4. Uwarunkowania wynikające z uzbrojenia terenu	27
4.1 Stan systemów komunikacji	27
4.2. Systemy inżynieryjne	29
4.2.1. System zaopatrzenia w wodę	29
4.2.2. System odprowadzania i oczyszczania ..ścieków.....	31
4.2.3. Systemy zasilania w energię elektryczną , gaz i ciepło	31
4.2.4. Telekomunikacja	33
4.3. System składowania i gospodarki odpadami	33
5. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony	35
6. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska.....	38
6.1 Uwarunkowania wynikające ze stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej.....	38
6.2 Uwarunkowania wynikające z leśnej przestrzeni produkcyjnej.....	41
6.3 Uwarunkowania wynikające z wielkości i jakości zasobów wodnych	43
6.3.1. Wody powierzchniowe	
6.3.2. Wody podziemne	

6.3.3. Ujęcia wód.....	45
6.3.4 Strefy ochronne ujęć wody.....	46
6.4. Uwarunkowania wynikające z budowy geologicznej.....	47
6.5.Uwarunkowania wynikające z wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.....	48
6.5.1. Obszary i obiekty prawnie chronione	48
6.5.2. Obszary o wysokiej różnorodności kulturowo – krajobrazowej	52
6.5.3. Indywidualne formy ochrony przyrody	52
6.6.Stan funkcjonowania środowiska w gminie	54
7. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	56
7.1. Rys historyczny wsi w gminie	56
7.2. Zabytki wpisane do rejestru zabytków	61
7.3. Zabytki objęte ewidencją	62
7.4. Zabytki techniki	64
7.5. Zabytki ruchome.....	64
7.6. Parki zabytkowe.....	65
7.7. Stanowiska archeologiczne	66
7.8 . Strefy ochrony konserwatorskiej	69
7.9. Wartości krajobrazowe.....	70
8. Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców.....	71
8.1. Ludność – uwarunkowania demograficzne	71
8.2.Zasoby mieszkaniowe.....	74
8.3.Wyposażenie w usługi	75
8.4.Działalność gospodarcza poza rolnicza, produkcyjna i usługowa w gminie.....	78
9. Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia.....	81
10. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy – preferencje, ograniczenia i zagrożenia rozwoju gospodarczego i przestrzennego gminy.....	81
10.1. Ocena wartości terenu gminy z punktu widzenia stanu środowiska przyrodniczego.....	81
10.2. Ocena wartości terenu gminy dla rozwoju rolnictwa i leśnictwa.....	82
10.3. Ocena wartości terenu gminy dla rozwoju turystyki i wypoczynku	83
10.4. Ocena warunków rozwoju gminy dla zabudowy	84
10.5. Ograniczenia wynikające z formalno – prawnych warunków udostępnienia, użytkowania i zagospodarowania terenu	84
10.6. Ograniczenia i preferencje wynikające z wyposażenia terenu w infrastrukturę techniczną	85
10.7. Ograniczenia i preferencje wynikające z warunków inżynierskich	85
11. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów.....	86
12. Uwarunkowania wynikające z innych dokumentów planistycznych	86
12.1. Ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa w zakresie polityki przestrzennej zadań rządowych	87
12.2. Ustalenia studiów ... gmin sąsiednich	87
13. Uwarunkowania – podsumowanie.....	87

I. PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA

1. Przedmiot opracowania

Wprowadzenie do zmiany Studium

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Domaszowice opracowane zostało na przełomie lat 1994 i 1996 i przyjęte przez Radę Gminy Domaszowice uchwałą Nr XIX/60/96 z dnia 26 kwietnia 1996 roku .

Stosownie do wymogów ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U nr 80 .poz.717 z późn. zmianami) w grudniu 2008 roku dokonana została ocena aktualności Studium, która wykazała potrzebę aktualizacji tego dokumentu.

Obowiązek przeprowadzenia oceny aktualności Studium wynika z art. 32 ww ustawy. Zgodnie z ww artykułem oceny aktualności Studium dokonuje się na podstawie analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy oraz oceny postępów w opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem:

- = decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego wydawanych w przypadku braku planu miejscowego,
- = wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego,
- = wniosków samorządu gminy w sprawie kierunków rozwoju gminy.

W szczególności w ocenie aktualności bada również zgodność studium z wymogami wynikającymi z przepisów art. 10 ust. 1 i 2 ustawy oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 28 kwietnia 2004r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 r. Nr 118 póź. 1233).

Dla gminy Domaszowice, Studium sporządzone zostało wcześniej niż Strategia rozwoju i Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego oraz przed określeniem polityki zawartej w Strategii rozwoju gminy Domaszowice. W tej sytuacji konieczna jest weryfikacja Studium wprowadzająca zmiany wynikające z dokumentów planistycznych wyższego rzędu i uchwalonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a także wyznaczenia nowych kierunków rozwoju przestrzennego zgodnych z polityką przestrzenną uchwaloną w Strategii Rozwoju Gminy Domaszowice.

Konieczność aktualizacji Studium wiąże się również ze zmianami prawnymi jakie nastąpiły w okresie jego obowiązywania oraz wymogiem jego dostosowania do aktualnego stanu prawnego. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Domaszowice sporządzone zostało pod rządami nieobowiązującej już ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z 7 lipca 1994r. Dodatkowo, od czasu jego uchwalenia weszło w życie wiele przepisów odrębnych ściśle związanych z planowaniem przestrzennym i regulujących zagadnienia uwzględniane w Studium, są to m.in.:

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. nr 25, poz. 150 z 2008 r.),

*Studium Uwarunkowań i Kierunków
Zagospodarowania Przestrzennego gminy Domaszowice*

- ustawa z dnia 3 października 2008 roku *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. Nr 199, poz. 1227),
- „II Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010 z dnia 8 maja 2003r. (M.P. Nr 33 poz.433)
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r *o ochronie przyrody* (Dz. U. 2004 nr 92 poz. 880),
- ustawa z dnia 18 lipca 2001r. *Prawo wodne* (t. j. Dz. U. Z 2005r Nr 239 poz.2019 ze zm.),
- ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. *O zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków* (t.j. Dz. U. z 2006 r. Nr 123, póź. 858, z późn. zm.,
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 grudnia 2004r. w sprawie wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. nr 283 póź. 2841),
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *o odpadach* (t.j. Dz. U. z 2007 r. Nr39 poz.251 z p. zm.)
- ustawa z dnia 28 marca 2003r *o transporcie kolejowym* (t.j. Dz. U. z 2007 r. Nr 16, poz. 94.)
- decyzja nr 62 Ministra Infrastruktury z dnia 26 września 2005 r. *w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych,*
- ustawa z dnia 10 kwietnia 2003r *o szczególnych zasadach przygotowywania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych* (Dz. U. Nr 80 poz.721),
- ustawa z dnia 23 lipca 2003r *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz. U. z 2003r. Nr 162, poz. 1568).

Ocena aktualności dała podstawę Radzie Gminy Domaszowice do podjęcia w sprawie aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Domaszowice uchwały Nr XXIII/132/09 z dnia 29 stycznia 2009 roku w sprawie przystąpienia do zmiany Studium.

W podjętej uchwale został określony zakres zmiany Studium, zgodnie z wnioskami wynikającymi z tej oceny, który uwzględniony został w niniejszym dokumencie.

2. Zakres studium

Podstawowym celem Studium uwarunkowań i kierunków polityki przestrzennej jest określenie podstawowych uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy, ocena możliwości, szans, zagrożeń i preferencji, implikujących w zasadniczy sposób politykę przestrzenną na terenie gminy oraz ustalenie zasadniczych kierunków polityki przestrzennej, rozwiązującej problemy, które są niemożliwe do rozwiązania w planach wykonanych dla wyodrębnionych, mniejszych obszarów i terenów.

Cele niniejszego opracowania są więc ograniczone do:

- sformułowania generalnych wytycznych do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie zagospodarowania, dominujących funkcji i sposobów użytkowania wyodrębnionych obszarów,
- dostarczenia podstaw merytorycznych do ustalania warunków zabudowy i zagospodarowania dla terenów nie objętych planami miejscowymi,

*Studium Uwarunkowań i Kierunków
Zagospodarowania Przestrzennego gminy Domaszowice*

- zapewnienia informacji dla promocji, inspiracji i koordynacji wszelkich działań przestrzennych, a także zapewnienia instrumentu tworzenia „imane” gminy,
- dostarczenia podstaw negocjacji warunków wprowadzenia zadania rządowego bądź wojewódzkiego do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy,
- uściślenie podstaw do negocjacji z Wojewodą i Sejmikiem Województwa kierunków polityki regionalnej w celu zabezpieczenia interesów gminy w planie zagospodarowania przestrzennego województwa,
- prowadzenie dyskusji z Radą gminy w celu zhierarchizowania kryteriów rozwoju dla wyodrębnionych obszarów polityki przestrzennej.

Zakres zmiany studium obejmuje:

1) **uwzględnienie ustalonych w Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego** na lata 2000 – 2015 przyjętej przez Sejmik Województwa uchwałą nr XXXIX/350/2005 z dnia 11.10.2005r. **priorytetów rozwoju** którymi są:

- a) wzmocnienie konkurencyjności województwa opolskiego
- b) wyrównanie szans rozwoju w regionie.

Dla ich osiągnięcia określono cele strategiczne. Te które nie znajdują odzwierciedlenia w obecnym studium wymagają uwzględnienia. Należą do nich:

= **INNOWACYJNY REGION Z DOBRZE WYKSZTAŁCONYMI I AKTYWNYMI MIESZKAŃCAMI**
W ramach tego celu strategicznego dla obszaru gminy należy przewidzieć następujący cel operacyjny:

- budowanie społeczeństwa informacyjnego i rozwój bazy technicznej na jego potrzeby
- stworzenie nowoczesnej infrastruktury teleinformatycznej.

= **ZAPEWNIENIE DOGODNYCH WARUNKÓW ŻYCIA W REGIONIE**

W ramach tego celu strategicznego dla obszaru gminy przewidziano następujące cele operacyjne:

- wzmocnienie potencjału ludnościowego - konieczne jest uwzględnienie w Studium w zakresie poszerzania oferty edukacyjnej oraz tworzenia nowych terenów mieszkaniowych
- tworzenie warunków do zwiększania zatrudnienia - konieczne jest uwzględnienie w Studium w zakresie działań proinwestycyjnych w tym, przygotowania i uzbrojenia terenów pod działalność gospodarczą,
- korzystne warunki zamieszkania i rozwoju- konieczne jest uwzględnienie w Studium w zakresie tworzenia nowej substancji mieszkaniowej oraz rozwój towarzyszącej infrastruktury technicznej i systemów komunikacji,
- tworzenie warunków poprawy zdrowia mieszkańców i skutecznej pomocy społecznej- konieczne jest uwzględnienie w Studium w zakresie zwiększania dostępności do podstawowej opieki zdrowotnej szczególnie dla osób niepełnosprawnych i starszych,
- tworzenie warunków do realizacji potrzeb oświatowych i kulturalnych społeczeństwa -- konieczne jest uwzględnienie w Studium w zakresie racjonalnego planowania sieci szkół i placówek oświatowych oraz instytucji kultury, ośrodków sportu i rekreacji,
- zachowanie, popularyzacja i wykorzystanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych Śląska Opolskiego - konieczne jest uwzględnienie w Studium w zakresie rozwoju obszarowego systemu ochrony przyrody oraz programu zwiększania lesistości.

= **ROZBUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ** - częściowo zapewniona możliwość realizacji; postulowana aktualizacja Studium w tym zakresie. W ramach celu strategicznego dla obszaru gminy przewidziano następujące cele operacyjne:

- podniesienie standardu infrastruktury komunikacyjnej - konieczne jest uwzględnienie w Studium w zakresie budowy i modernizacji szlaków komunikacyjnych (drogowych,

*Studium Uwarunkowań i Kierunków
Zagospodarowania Przestrzennego gminy Domaszowice*

- kolejowych), budowy obwodnic miejscowości Domaszowice i Gręboszów,
 - zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego - konieczne jest uwzględnienie w Studium w zakresie optymalizacji wykorzystania energii, umożliwienia pozyskiwania energii odnawialnej, w tym z biomasy,
 - wzrost poziomu produkcji i wykorzystania energii odnawialnej - konieczne jest uwzględnienie w Studium w zakresie wyznaczenia terenów i budowy urządzeń i instalacji do produkcji i transportu energii odnawialnej,
 - pełna dostępność mediów technicznych,- konieczne jest uwzględnienie w Studium w zakresie modernizacji, rozbudowy i budowy sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, energetycznych i gazowych,
 - ochrona zasobów i jakości wód podziemnych oraz powierzchniowych- konieczne jest uwzględnienie w Studium w zakresie objęcia ochroną istniejących zasobów wodnych w powiązaniu z tworzeniem warunków do rozwoju turystyki i rekreacji,
 - ochrona powietrza i ochrona przed hałasem - konieczne jest uwzględnienie w Studium w zakresie projektowania i tworzenia pasów zieleni izolacyjnej, budowy obwodnic, obejść drogowych wsi Domaszowice i Gręboszów,
 - systemowa gospodarka odpadami i ściekami - konieczne jest uwzględnienie w Studium likwidacji i rekultywacji dzikich wysypisk śmieci.
- = AKTYWIZACJA GOSPODARCZA REGIONU Z ZACHOWANIEM ZASADY ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU - częściowo zapewniona możliwość realizacji; postulowana aktualizacja Studium w tym zakresie.

W ramach tego celu strategicznego dla obszaru gminy przewidziano następujące cele operacyjne:

- rozwój sektora usług - konieczne jest uwzględnienie w Studium w zakresie budowania sieci usług, w tym usług agroturystycznych,
 - wzrost atrakcyjności inwestycyjnej gminy - konieczne jest uwzględnienie w Studium w zakresie kompleksowego przygotowania terenów inwestycyjnych,
- = WIELOFUNKCYJNE RÓŻNORODNE ORAZ ATRAKCYJNE DLA INWESTYCJI I ZAMIESZKANIA OBSZARY WIEJSKIE - częściowo zapewniona możliwość realizacji; postulowana aktualizacja Studium w tym zakresie.

W ramach celu strategicznego dla obszaru gminy przewidziano następujące cele operacyjne:

- zachowanie i wykorzystanie zasobów kulturowych oraz przyrodniczych wsi, poprawa stanu środowiska - konieczne jest uwzględnienie w Studium w zakresie ochrony zabytkowej zabudowy i układów przestrzennych wsi, tworzenie przestrzeni rekreacyjno-wypoczynkowych dla potrzeb mieszkańców gminy, prowadzenie zalesień i zad rzewień
- poprawa zagospodarowania obszarów wiejskich i kształtowanie warunków życia z udziałem społeczności lokalnych - konieczne jest uwzględnienie w Studium w zakresie tworzenia obszarów przestrzeni publicznej poprzez kształtowanie centrów miejscowości, rozwój infrastruktury społecznej,
- poprawa atrakcyjności inwestycyjnej obszarów wiejskich i rozwój infrastruktury technicznej - konieczne jest uwzględnienie w Studium w zakresie kompleksowego przygotowania terenów inwestycyjnych, realizacji sieci infrastruktury technicznej oraz polepszenia dostępności komunikacyjnej,
- rozwój turystyki wiejskiej - konieczne jest uwzględnienie w Studium w zakresie tworzenia bazy turystycznej (hotelowej, gastronomicznej, rekreacyjnej, sportowej) oraz rozbudowy infrastruktury drogowej,
- poprawa edukacji oraz rozwój kapitału ludzkiego i społecznego wsi - konieczne jest uwzględnienie w Studium w zakresie poszerzania oferty edukacyjnej oraz dostępności do usług społecznych,

= ROZWÓJ WIELOKULTUROWEJ TOŻSAMOŚCI ORAZ MIĘDZYNARODOWEJ I KRAJOWEJ WSPÓŁPRACY REGIONALNEJ:

- konieczne jest uwzględnienie w Studium w zakresie ochrony i przywracania dziedzictwa kulturowego, w tym ochrony zabytków i zespołów zabytkowych,

Głównym instrumentem realizacji Strategii w zakresie możliwości finansowania jest Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego Województwa Opolskiego oraz Plan Rozwoju Lokalnego, a w zakresie planowania przestrzennego - Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego.

2) zgodność z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego opracowywano w latach 2000-2002, a następnie przyjęto uchwałą nr XLIX/357/2002 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 24 września 2002r. Plan sporządzono w trybie ustawy z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999r. nr15, póź. 139 z późn. zm.).

Analizowane Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Domaszowice sporządzone zostało w roku 1996 t.j. prawie sześć lat przed sporządzeniem Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego, w związku z czym nie było faktycznej możliwości dostosowania jego zapisów do Planu.

W Planie województwa znajdują się zapisy odnoszące się do obszaru gminy Domaszowice dotyczące następujących kierunków zagospodarowania przestrzennego, szczegółowo ujętych w „Wykazie proponowanych zadań samorządowych i rządowych służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych ujętych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego”.

Należą do nich:

- w zakresie środowiska przyrodniczego:

- ochrona wydzielonego w południowej części gminy Obszaru Chronionego Krajobrazu „Lasy Stobrawsko – Turawskie ” i Stobrawskiego Parku Krajobrazowego;
- ochrona zlewni rzeki Widawa;
- realizacja „Wojewódzkiego programu zwiększania lesistości na lata 2000-2020 - zalesianie gruntów o niskiej przydatności rolniczej oraz tworzenie zwartych kompleksów leśnych.

- w zakresie infrastruktury komunikacyjnej

- przebieg drogi krajowej nr 42 relacji Namysłów – Rudniki przewidzianej do modernizacji do pełnych parametrów drogi klasy G,

- w zakresie komunikacji kolejowej

- przebieg linii kolejowej znaczenia krajowego nr 143 relacji Kalety – Wrocław , przewidzianej do modernizacji do parametrów technicznych pozwalających na osiągnięcie prędkości przejazdu 120km/h dla pociągów pasażerskich i 80 – 100 dla towarowych,

-w zakresie energetyki

- modernizacja linii energetycznej wysokiego napięcia 400kV relacji Dobrzeń – Trębaczew i Dobrzeń – Pasikurowice,
 - zadanie samorządu województwa - wymagające ujęcia w m.p.z.p.,
- adaptacja i modernizacja linii energetycznej wysokiego napięcia 110kV relacji Namysłów - Wołczyn wraz z jej przebudową na linię dwutorową - zadanie samorządu województwa - wymagające ujęcia w mpzp,
- adaptację istniejącego gazociągu wysokoprężnego relacji Skąłagi – Wołczyn – Namysłów (o nominalnym ciśnieniu 6,3 MPa i przekroju DN100) oraz jego modernizację wraz ze stacją redukcyjno – pomiarową, dwutorową - zadanie samorządu województwa - wymagające ujęcia w mpzp,

- w zakresie środowiska kulturowego

- działania inspirujące, koordynujące i wspomagające rewaloryzację układów przestrzennych oraz obiektów zabytkowych ważnych dla wizerunku regionu i mogących stanowić potencjalną atrakcję turystyczną – zadanie samorządu województwa - wymagające ujęcia w mpzp
- ochrona zabytkowego krajobrazu kulturowego w opracowaniach planistycznych zgodnie z opracowanym programem Ministra Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego - zadanie samorządu województwa - wymagające ujęcia w Studium i mpzp.

3. dostosowanie zapisów studium do nowych regulacji prawnych i przepisów odrębnych;

- ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Na podstawie Uchwały nr XXIV/193/88 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Opolu z dnia 26 maja 1988r. w sprawie ochrony walorów krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Opolskiego nr 19 póź. 231) na części obszaru gminy Domaszowice powołano Obszar Chronionego Krajobrazu „ Lasy Stobrawsko – Turawskie określając jednocześnie jego granice. W związku ze zmianą ustawy będącej podstawą prawną powołania powyższego obszaru, zmianie ulegały również rozporządzenia wojewody ustanawiające poszczególne obszary chronione. Obecnie obowiązujące jest Rozporządzenie Nr 0151/P/16/2006 Wojewody Opolskiego z dnia 8 maja 2006 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu. Aktualizacji w Studium wymaga zatem powołana podstawa prawna oraz wprowadzenie zapisów rozporządzenia wskazujących na obowiązujące zasady gospodarowania. Uwzględnienia w Studium wymaga również niewielki fragment Stobrawskiego Parku Krajobrazowego powołanego ustanowionego 28 września 1999 r. o powierzchni 52636,5 ha, bez otuliny (naturalną otulinę tworzy Obszar Chronionego Krajobrazu „ Lasy Stobrawsko – Turawskiedla ochrony wielu gatunków zwierząt i roślin.

W związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej (01.05.2004r) i w konsekwencji, ratyfikowaniem podpisanej przez Państwa Członkowskie w 1992r. Konwencji o różnorodności biologicznej tzw. Konwencji z Rio, Polska zobowiązała się do wyznaczenia na swoim terytorium obszarów, które zostaną włączone do europejskiej Sieci NATURA 2000. Podstawę prawną tworzenia sieci NATURA 2000 stanowią dwa akty: tzw. Dyrektywa Ptasia (Dyrektywa Rady 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979r. O ochronie dzikich ptaków) oraz Dyrektywa Siedliskowa (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z 21 maja 1992r. O ochronie siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory). Kolejnym krokiem było wprowadzenie zapisów dotyczących obszarów Natura 2000 do ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004r. i zakwalifikowanie ich na podstawie art.6 do form ochrony przyrody oraz wydanie przez Ministra Środowiska rozporządzenia z dnia 16 maja 2005 r. w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000. Zgodnie z art.29 ustawy o ochronie przyrody, dla obszarów Natura 2000 minister właściwy do spraw środowiska ustanawia plan ochrony, którego zapisy po zatwierdzeniu będą miały moc prawną adekwatną do planu ochrony parku krajobrazowego i będą wymagały wprowadzenia do Studium i planów miejscowych. Na terenie gminy Domaszowice, do chwili obecnej nie zostały wyznaczone prawnie obszary sieci Natura 2000.

- ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska

Konieczna jest aktualizacja Studium w zakresie wykonania kompleksowego opracowania ekofizjograficznego dla obszaru całej gminy; poddania procesowi uspołecznienia procedury tworzenia i udostępniania ekofizjografii i Studium oraz wprowadzenia zgodnej z obecnymi przepisami klasyfikacji działalności mogącej znacząco oddziaływać na środowisko, a także sporządzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu studium.

-ustawy z dnia 23 lipca 2003r o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami
Stwierdza się konieczność aktualizacji w Studium zapisów dotyczących ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego, a w szczególności wykazów zabytków objętych ochroną na podstawie wpisu do wojewódzkiego rejestru zabytków, zabytków wpisanych do gminnej ewidencji zabytków oraz wykazu stanowisk archeologicznych. Sporządzona i prowadzona Gminna Ewidencja Zabytków, jest podstawą do uwzględnienia obiektów zabytkowych w Studium.

3) z ustawą z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym .

- = W świetle art. 87 ust.1 ww ustawy, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uchwalone po 1 stycznia 1995 roku zachowują moc - Studium gminy Domaszowice uchwalone w 1996 roku pod względem formalnym jest nadal obowiązujące.
- = analizowane Studium nie odnosi się do nadrzędnych zasad planowania przestrzennego zawartych w art.1 ust.1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a zwłaszcza do zasady zrównoważonego rozwoju, co stanowi o braku jego aktualności w tym zakresie.
- = zgodnie z obowiązującą ustawą projekt studium poddaje się konsultacji społecznej co pozwala na wprowadzenie spójnej i akceptowanej przez mieszkańców gminy polityki przestrzennej. Jest to szczególnie istotne w związku z Art.9 ust.4, który nakłada obowiązek zachowania zgodności planów miejscowych z ustaleniami studium. Polityka przestrzenna zawarta w obecnym Studium nie podlegała takiej konsultacji społecznej zatem jej dalsze kontynuowanie bez poparcia społecznego może okazać się problemowe.

4) dostosowanie zapisów Studium do ustawy z 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Zakres uwarunkowań wymagany przy sporządzaniu Studium (Art.10 ust.1)

- dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu,
- stan ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony,
- stan środowiska przyrodniczego,
- stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia,
- zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia,
- potrzeby i możliwości rozwoju gminy,
- stan prawny gruntów,
- występowanie obiektów i terenów chronionych,
- występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych,
- występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych,
- występowanie terenów górniczych,
- stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno- ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami,
- zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych,

Przedmiot ustaleń wymagany ustawą (Art. 10 ust.2)

- kierunki zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów,
- kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy,
- obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów oraz ochrony przyrody,
- obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury,

- kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej,
- obszary na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym,
- obszary na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów zadań rządowych,
- obszary dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych,
- kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,
- obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi,
- obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny,
- obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych - nie występują,
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji,
- granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych,
- inne obszary problemowe wynikające z lokalnych uwarunkowań,

5) zgodność ustaleń Studium z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

W okresie sporządzania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Domaszowice (1996r) jego zakres regulowany był wyłącznie poprzez ustawę o zagospodarowaniu przestrzennym z 1994r. Wejście w życie, w lipcu 2003r., nowej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, oprócz modyfikacji systemu planistycznego, łączyło się z wprowadzeniem aktów wykonawczych - rozporządzeń, regulujących szczegółowo zakres poszczególnych opracowań planistycznych. W odniesieniu do studium obowiązujące standardy zawarto w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz.1233). W świetle powyższego wymagane jest dostosowanie formy i zapisu studium do wymogów ww rozporządzenia.

6) doprowadzenie ustaleń Studium do zgodności z obowiązującymi planami miejscowymi;

7) zgodność ustaleń Studium z polityką przestrzenną gminy ;

8) uwzględnienie Strategii Rozwoju Ziemi Namysłowskiej;

9) uwzględnienie Planu Rozwoju Lokalnego gminy Domaszowice ;

10) uwzględnienie Planu ochrony środowiska gminy;

11) uwzględnienie Planu gospodarki odpadami gminy;

12) uwzględnienie w ustaleniach Studium wniosków o zmianę przeznaczenia i zagospodarowania terenów, korzystnych z punktu widzenia rozwoju społeczno – gospodarczego gminy, w sposób umożliwiający sporządzenie ewentualnych zmian planów miejscowych;

13) wyeliminowanie z tekstu Studium zapisów nieaktualnych i niezgodnych zarówno w aktualnym sposobie zagospodarowania jak i wymogów prawnych.

Zakres zmian zarówno w warstwie opisowej studium jak i warstwie przestrzennej wymagał sporządzenia nowej edycji zarówno tekstu jak i rysunku studium.

3. Cele i zadania studium

Zgodnie z art.3 ust.1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy, w tym uchwalenie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego należy do zadań własnych gminy.

Wychodząc z założenia, że zagospodarowanie terenów może odbywać się o wiele miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego i decyzji o warunkach zabudowy ustawodawca wprowadził Studium ... jako opracowania koordynacyjnego określającego działania gminy w zakresie polityki przestrzennej.

Studium ... jest opracowaniem obligatoryjnym i może być ono jedynym opracowaniem planistycznym obejmującym obszar całej gminy.

W kraju sporządza się – koncepcje polityki przestrzennego zagospodarowania kraju, w skali regionu – studium przestrzennego zagospodarowania województwa.

Ustalenie przeznaczenia i zasad zabudowy i zagospodarowania terenu, jakim jest obszar gminy wymaga uwzględnienia celów i kierunków polityki przestrzennej państwa na obszarze województwa, na którym gmina jest położona.

Zgodnie z art.9 ust.2 Wójt sporządza studium uwzględniając zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, ustalenia strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz strategii rozwoju gminy.

Dla określenia właściwych kierunków polityki przestrzennej gminy niezbędna jest interpretacja stanu istniejącego zagospodarowania gminy pod kątem barier i możliwości jej przestrzennego zagospodarowania wynikających zarówno z warunków naturalnych (dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu, stanu środowiska przyrodniczego, prawa własności gruntów) jak i zadań służących do realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

W ujęciu generalnym wiodącymi zadaniami Studium jest określenie:

- = celów rozwoju gminy,
- = uwarunkowań rozwoju oraz
- = kierunków przestrzennego rozwoju – polityki przestrzennej

Sporządzone i uchwalone przez Radę Gminy Domaszowice Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy stanowić będzie podstawę do:

- = podejmowania uchwał o przystąpieniu do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- = wewnętrznej kontroli uchwał o miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod kątem ich zgodności z kierunkami zagospodarowania przestrzennego przyjętymi we wcześniej uchwalonym studium,
- = ofertowej działalności gminy,
- = posługiwania się przepisami ustaw szczególnych, które mając swój aspekt przestrzenny na obszarze gminy wpływają na ustalenia studium i wiążą organy gminy w postępowaniu administracyjnym.

4. Tok prac nad studium

Przystępując do zmiany – aktualizacji studium oparto się na istniejącej wiedzy, przeprowadzonej wizji w terenie, wykorzystano opracowania specjalistyczne wykonane przez gminę a także istniejące materiały dotyczące gospodarki przestrzennej gminy jak:

- = **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla gminy Domaszowice** uchwalone uchwałą Rady Gminy Nr XIX/60/96 z dnia 26 kwietnia 1996r.
Oprac.: Przedsiębiorstwo Projektowo-Usługowe "Pro-Urbi" Sp. z o.o., Al. Matejki 3, 50-333 Wrocław Zespół autorski: Główny projektant - mgr inż. arch. Agnieszka Leśniak-Mądry Dyrektor - mgr Zofia Secomska-Marek Zespół - mgr Teresa Banaś, mgr inż. Stanisław Suligowski, dr Zbigniew Rinke, stud. arch. Grzegorz Kosturek,
- = **Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w gminie Domaszowice posiadają wie:**
 - = **Domaszowice** - plan przyjęty uchwałą Rady Gminy Nr III/117/97 z dnia 20 grudnia 1997r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego Nr 9 z dnia 17-04-1998r. pod poz. 45, opracowany w Przedsiębiorstwie Projektowo-Usługowym "Pro Urbi" we Wrocławiu, autorzy - Władysław Horubski, Anna Horubska, Antoni Wróbel, dyrektor - Zofia Secomska-Marek,
 - = **Strzelce** - plan przyjęty uchwałą Rady Gminy Nr XIII/91/2000 z dnia 30 czerwca 2000r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego Nr 56/00 z dnia 18-09-2000r. pod poz. 304, opracowany w Firmie "Przestrzeń" Biuro Usług Projektowych s.c. Władysław Horubski, Anna Horubska we Wrocławiu,
 - = **Gręboszów** - plan przyjęty Uchwałą Rady Gminy Nr XXVI/263/02 z dnia 12 września 2002r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego Nr 104 z dnia 16-10-2002r. pod poz. 1362, opracowany w Pracowni Urbanistycznej "URB - PLAN" Opole,
 - = **Zofijówka** - plan przyjęty uchwałą Rady Gminy Nr IX/54/03 z dnia 22 października 2003r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego Nr 97 z dnia 04 grudnia 2003r. pod poz. 1861, opracowany w Pracowni Urbanistycznej "URB - PLAN" Opole,
 - = **Wieloleka** - plan przyjęty uchwałą Rady Gminy Nr IX/52/03 z dnia 22 października 2003r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego Nr 100 z dnia 09 grudnia 2003r. pod poz. 1900, opracowany w Pracowni Urbanistycznej "URB - PLAN" Opole,
 - = **Nowa Wieś** - plan przyjęty uchwałą Rady Gminy Nr IX/53/03 z dnia 22 października 2003r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego Nr 101 z dnia 11 grudnia 2003r. pod poz. 1911, opracowany w Pracowni Urbanistycznej "URB - PLAN" Opole,
 - = **Polkowskie** - plan przyjęty uchwałą Rady Gminy Nr XII/74/03 z dnia 29 grudnia 2003r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego Nr 17 z dnia 16 marca 2004r. pod poz. 426, opracowany w Pracowni Urbanistycznej "URB - PLAN" Opole,
 - = **Siemysłów** - plan przyjęty uchwałą Rady Gminy Nr XII/73/03 z dnia 29 grudnia 2003r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego Nr 17 z dnia 16 marca 2004r. pod poz. 425, opracowany w Pracowni Urbanistycznej "URB - PLAN" Opole,
 - = **Woskowice Górne** - plan przyjęty uchwałą Rady Gminy Nr XIV/86/04 z dnia 26 kwietnia 2004r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego Nr 38 z dnia 09 czerwca 2004r. pod poz. 1118, opracowany w Pracowni Urbanistycznej "URB - PLAN" Opole,
 - = **Włochy** - plan przyjęty uchwałą Rady Gminy Nr XIV/87/04 z dnia 26 kwietnia 2004r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego Nr 39 z dnia 16 czerwca 2004r. pod poz. 1141, opracowany w Pracowni Urbanistycznej "URB - PLAN" Opole,

= **Dziedzice** - plan przyjęty uchwałą Rady Gminy Nr XIV/88/04 z dnia 26 kwietnia 2004r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego Nr 39 z dnia 16 czerwca 2004r. pod poz. 1142. , opracowany w Pracowni Urbanistycznej "URB - PLAN" Opole,

= opracowania specjalistyczne i branżowe przedstawiające problemy w ramach wybranych dziedzin czy zagadnień:

- **Opracowanie ekofizjograficzne** - oprac. *URB – PLAN* Pracownia Urbanistyczna Opole
- **Plan ochrony środowiska** – opr. Biuro Doradztwa i Analiz Finanse & Środowisko Autorzy. A. Trela, Andrzej Kłos, Maria Urbowicz, Roger Trela,
- aktualizacja Planu ochrony środowiska – Autorzy: Maria Działkiewicz, Bogusław Działkiewicz, Tomasz Piróg,
- **Plan gospodarki odpadami** - opr. Biuro Doradztwa i Analiz Finanse & Środowisko Autorzy. A. Trela, Andrzej Kłos, Maria Urbowicz, Roger Trela
- aktualizacja Planu gospodarki odpadami – Autorzy: Maria Działkiewicz, Bogusław Działkiewicz, Tomasz Piróg,
- **Program opieki gminy nad zabytkami** – uchwalony uchwałą Nr XII/66/07 Rady Gminy Domaszowice z dnia 14 listopada 2007 roku, opublikowany w Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym Nr 2 poz.41 z 11 stycznia 2008r.,
- **Strategia rozwoju Ziemi Namysłowskiej do 2015 roku** – Uchwała nr XXXIX/141/98 Rady Gminy Domaszowice z 18.06.1998r.
- **Plan Rozwoju Lokalnego gminy Domaszowice na lata 2001 – 2013** przyjęty uchwałą Nr XV/95/04 z 29.06.2004 a następnie Nr XIX/122/04 z 28.10.2004 r. Rady Gminy Domaszowice

W fazie uwzględniającej analizę stanu zagospodarowania przestrzennego gminy dokonano rozpoznania uwarunkowań rozwoju gminy, analizie poddano występowanie problemów w ujęciu ograniczającym i inspirującym rozwój gminy.

W fazie koncepcji rozwoju określono cele rozwoju przestrzennego gminy, priorytety rozwoju i kierunki zagospodarowania.

W oparciu o przyjęte ustalenia w koncepcji sformułowano zasady polityki przestrzennej – jako narzędzia przy podejmowaniu decyzji w zakresie programu inwestycyjnego wynikającego z potrzeb ogólnogminnych jak i w działaniach związanych ze stanowieniem prawa miejscowego, w tym miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

5. Problematyka studium

Zgodnie z 2 art.10 ust.1 ustawy z dnia 23 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. nr 80 poz.717 ze zm.) w *studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z:*

- 1) dotychczasowego przeznaczenia , zagospodarowania i uzbrojenia terenu,
- 2) stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony,
- 3) stanu środowiska, w tym rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,
- 4) stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- 5) warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia,
- 6) zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia,

- 7) potrzeb możliwości rozwoju gminy,
- 8) stanu prawnego gruntów,
- 9) występowania obiektów i terenów chronionych, na podstawie przepisów odrębnych,
- 10) występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych,
- 11) występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych,
- 12) stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami,
- 13) zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

W studium określa się w szczególności:

- 1) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów,
- 2) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy,
- 3) obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk,
- 4) obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- 5) kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej,
- 6) obszar, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym,
- 7) obszary gminy, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust.1,
- 8) obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400m² oraz obszary przestrzeni publicznej,
- 9) obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne,
- 10) kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,
- 11) obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych.
- 12) obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny,
- 13) obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 roku o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412 oraz 2002 roku nr 113, poz. 984 i nr 153, poz. 1271),
- 14) obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji,
- 15) granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych ,
- 16) inne obszary problemowe, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.

II. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY

1. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia i zagospodarowania terenu

1.1 Ogólna charakterystyka - położenie gminy i powiązanie z innymi ośrodkami

Gmina Domaszowice położona jest w północnej części województwa opolskiego, na granicy z województwem wielkopolskim i graniczy:

- od zachodu z gminą Namysłów,
- od wschodu z gminą Wołczyn,
- od południa z gminą Świerczów i gminą Pokój,
- od północy z gminą Rychtal / woj. Wielkopolskie/

Pod względem administracyjnym gmina Domaszowice należy do powiatu Namysłowskiego.

Od miasta wojewódzkiego Opolą dzieli ją odległość ok.60 km.

Powierzchnia gminy w granicach administracyjnych – 113,86 km², co stanowi 15,68% powierzchni powiatu namysłowskiego i 1,06% powierzchni województwa opolskiego.

Liczba ludności gminy według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku wynosiła:

3822 mieszkańców,

w tym - 1087 mieszkańców w Domaszowicach (dane Urzędu Gminy).

Gęstość zaludnienia (mieszk./km²) wynosi ogółem 33,5; kobiet 17; mężczyzn 16,5

1.2 Struktura przestrzenna gminy

Podstawowa strukturę przestrzenną obszaru gminy kształtują: tereny zainwestowane (zabudowa i komunikacja), tereny użytków rolnych, tereny leśne i tereny wód otwartych (rzeki, ciek wodne, zbiorniki wodne). Największy udział w strukturze przestrzennej gminy zajmują tereny użytków rolnych (grunty orne. łąki i pastwiska) stanowiące **64,5%**.

Gmina charakteryzuje się niskim stopniem lesistości – powierzchnia lasów i gruntów leśnych wynosi 28,2%.

Tereny zainwestowane i zurbanizowane stanowią 5,1%. Poza wielkością terenów o różnym sposobie użytkowania, istotnym elementem charakteryzującym strukturę przestrzenną obszaru gminy jest rozmieszczenie tych terenów. W gminie Domaszowice tereny te skupione są w większe obszary i ogólnie tworzą stosunkowo czytelną i uporządkowaną strukturę przestrzenną. Największe obszary zwartej zabudowy znajdują się w granicach wsi Domaszowice, Strzelce, Gręboszów.

Lasy tworzą zwarte powierzchniowo płaty rozmieszczone głównie w południowej części gminy.

Użytki zielone, wśród których przeważają łąki, występują w formie ciągów w obniżeniach dolinnych cieków wodnych Oziombel i innych mniejszych bezimiennych.

Teren gminy Domaszowice należy do zlewni dwóch rzek i odwadniany jest w dwu kierunkach; do rzeki Studnicy i rzeki Stobrawy.

- rzeka Stobrawa – stanowiąca południową granicę gminy,
- rzeka Kluczborska Struga – będąca prawym korytem rzeki Stobrawy stanowi południową granicę gminy,
- ciek Oziombel (Oziąbel) i ciek bez nazwy przebiegają przez gminę dnem podmokłej dolinki.

1.3. Struktura funkcjonalna - sieć osadnicza

Struktura funkcjonalna gminy jest prawidłowa. W skład gminy wchodzi 11 jednostek osadniczych wiejskich:

Domaszowice z przysiółkiem Zalesie

Dziedzice

Gręboszów z przysiółkami Kopalina, Stary Gręboszów, Sułoszów

Nowa Wieś z przysiółkami Międzybrodzie i Piekło

Polkowskie

Siemysłów z przysiółkami Wielka Kolonia i Wygoda

Strzelce z przysiółkiem Szerzyna

Wielolęka

Włochy

Woskownice Górne z przysiółkiem Świbne

Zofijówka

- stosunkowo równomiernie rozmieszczone na obszarze gminy.

Charakter sieci osadniczej w gminie jest czytelny – poszczególne wsie są wyraźnie wyodrębnione w strukturze przestrzennej gminy. Stanowią zespoły skupionej zabudowy usytuowanej w ciągach istniejących dróg .

1.4. Funkcje gminy

Podstawową funkcją gminy jest rolnictwo i mieszkalnictwo.

Funkcja rolnicza i mieszkaniowa występuje we wszystkich jednostkach osadniczych gminy i jest wynikiem korzystnych uwarunkowań przestrzennych gminy.

Funkcja rolnicza jest efektem występowania dużych obszarów czystej przestrzeni rolniczej o stosunkowo wysokich walorach pod względem warunków glebowych i klimatycznych.

Funkcja mieszkaniowa jest efektem położenia gminy w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Namysłowa , w mniejszym stopniu miast Wólczyna i Kluczborka.

Siedzibą samorządu lokalnego - ośrodkiem gminnym jest wieś Domaszowice

W Domaszowicach jako ośrodku gminnym rozwinęły się ponadto funkcje : usługowa i administracyjna.

Gmina posiada zdecydowanie charakter rolniczy – udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni wynosi 64,5%,

Walory rolniczej przestrzeni produkcyjnej w gminie są bardzo dobre.

Gmina posiada jeden z wyższych w województwie opolskim wskaźników jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej wynoszący ponad 80 punktów (83,5) wg IUNG Puławy.

- co predestynuje gminę do jej rolniczego charakteru.

Gleby bardzo dobre i dobre stanowią 43,8% wszystkich, a gleby słabe i bardzo słabe ok.8%.

Najlepsze warunki dla rolnictwa pod względem jakości gleb mają wsie: Włochy, Dziedzice, Polkowskie, Strzelce, Woskownice Górne.

1.5. Struktura przestrzenna i funkcjonalna wsi

Zabudowa poszczególnych wsi w gminie to w przewadze zabudowa zagrodowa pochodząca z przełomu XIX i i XX wieku tj. zabudowa w rodzinnych gospodarstwach rolnych. Ze względu na niską dochodowość gospodarstw, w wielu z nich prowadzona jest – poza działalnością rolniczą

– inna działalność gospodarcza o charakterze wytwórczo – usługowym.

Zabudowa zagrodowa w znacznej części przekształcona została na zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. Przy dawnych państwowych jednostkach gospodarki rolniczej w Domaszowicach zrealizowana została zabudowa wielorodzinną .

W Domaszowicach w mniejszym stopniu w Strzelcach, Gręboszowie , Siemysłowie Wielołęce realizowana jest nowa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.

Tereny produkcyjne tworzą wyodrębnione w strukturze zabudowy wsi obszary i zasadniczo nie są w kolizji z zabudową mieszkaniową.

Wieś gminna nie posiada wytworzonego charakterystycznego centrum, ale ważniejsze obiekty użyteczności publicznej skupione są w centralnej części wsi.

Zieleń urządzona w poszczególnych wsiach zajmuje niewielkie powierzchnie i właśnie z tego względu powinna być szczególnie chroniona. Najcenniejsze tereny zieleni w obszarach zabudowanych wsi to zieleń parkowa we wsiach Gręboszów, Strzelce , Domaszowice, Siemysłów i Woskownice Górne oraz zieleń cmentarna . Na uwagę zasługuje aleja lipowa w Gręboszowie .

2. Charakterystyka fizyczno – geograficzna obszaru gminy

1. Położenie fizyczno – geograficzne, rzeźba terenu

Zgodnie z podziałem fizyczno – geograficznym wg J. Kondrackiego i W. Walczaka w części południowej i środkowej Gmina Domaszowice położona jest w obrębie makroregionu Nizina Śląska a w części północnej do mezoregionu Wysoczyzny Wieruszowskiej.

Stanowi obszar falistej wysoczyzny plejstoceńskiej, zwanej w północno – wschodniej części Równiną Oleśnicką [wg J. Kondrackiego i W. Walczaka – mezoregion Równina Oleśnicka] położonej w dorzeczu rzeki Widawy oraz mezoregionu Równiny Opolskiej znajdującej się w dorzeczu Stobrawy.

Teren gminy Domaszowice położony jest na obszarze stosunkowo ubogiej sieci rzecznej.

Przez środkową część gminy przebiega wododział między dopływami rzeki Odry: Widawą i Stobrawą.

Teren opracowania przedstawia na ogół obszar równinny, w części północnej lekko falisty o spadkach nie przekraczających 5%. Południowa część to obszar dolin powstałych na skutek

erozji cieków wodnych. Doliny te są rozległe i nie zaznaczają się wyraźnymi krawędziami w terenie.

Pod względem morfologicznym teren gminy obejmuje fragmenty silnie zdenudowanej, prawie płaskiej **wysoczyzny morenowej**, związanej genetycznie ze zlodowaceniem Środkowo – Polskim, rozciętej szerokimi dolinkami nieckowatymi.

Wysoczyzna morenowa wchodzi znacznymi fragmentami i opada łagodnie ku osi doliny wyznaczonej przez rowy odwadniające, potok Oziąbel (Oziombel) i Kluczborski Strumień.

Wysoczyzna plejstocénska wznosi się tutaj od 163,0 do 187,0 m. n.p.m. oraz około 1,0 – 8,0 m. ponad dna dolin. Wysoczyzna jest na ogół płaska, o nachyleniu do 2%. Jedynie fragmentarycznie występują spadki w granicach 2-5%. Powierzchnie wysoczyzny urozmaicają pagórki, których wysokość względna dochodzi do 5-7 m. Formy te charakteryzują się płaskimi grzbietami i łagodnymi stokami. Zbudowane są przeważnie z piasków i żwirów.

Wysoczyzna powstała na skutek akumulacji lodowca w plejstocenie.

Dolinki boczne rozcinają wysoczyznę. Są wąskie powstałe na skutek erozji płynących małych cieków i potoków. Dolinki są na ogół formami płaskodennymi, przechodzącymi w nieckowate w partiach źródłowych. Szerokość tych form waha się od ca 30 m. do 200 m. Są to tereny o spadkach do 2%, na znacznych przestrzeniach okresowo podmokłe, rozcięte systemem strumieni i rowów melioracyjnych. Koryta cieków wcięte są w dna dolinek do głębokości 1,0 – 1,30 m. Granice dolinek na znacznych przestrzeniach są mało widoczne, trudne do prześledzenia w terenie.

2. Budowa geologiczna

W budowie geologicznej obszaru opracowania biorą udział utwory czwartorzędowe, trzeciorzędowe oraz triasowe.

Najstarsze partie podłoża stanowią utwory triasowe reprezentowane przez piętro – kajper wykształcone w postaci iłów i iłofłupków o zabarwieniu wiśniowym. Na utworach kajpru zalega warstwa utworów trzeciorzędowych występująca w formie nieregularnych obszarów. Osady trzeciorzędowe wykształcone są jako szaro – niebieskie iły przewiarstwione utworami wodonośnymi. Osady trzeciorzędowe przykryte są warstwą utworów czwartorzędowych plejstocénskich o dużej zmienności zarówno w profilu poziomym jak i pionowym.

Czwartorzęd budują gliny morenowe zlodowacenia środkowo – polskiego. Gliny te wykształcone są w postaci glin piaszczystych ciężkich, glin piaszczystych ze żwirem i piasków gliniastych. Wśród glin występują wkładki i warstwy piasków wodnolodowcowych. W obrębie bocznych dolinek występują osady holocénskie pochodzenia rzeczno-jeziornego. Są to piaski humusowe i żwiry.

Najmłodszymi utworami geologicznymi terenu gminy są osady holocénskie. Największe powierzchnie spośród osadów holocenu zajmują mady rzeczne terasy zalewowej doliny Stobrawy oraz mady, torfy i piaski w dolinie rzeki Oziąbel. W oparciu o dotychczas przeprowadzone wiercenia rozpoznawcze i poszukiwawcze stwierdzono, że w rejonie miejscowości Woskowice Górne, Polkowskie, Strzelce występuje kilkumetrowy izolacyjny nadkład bezpośrednio pod glebą. W okolicach Strzelec, Woskowic Górnych i Siemysłowa pod utworami czwartorzędowymi stwierdzono występowanie stropowych partii szarych iłów.

Na podłożu glin morenowych i glin piaszczystych wykształciły się gleby gliniaste typu brunatnego. Są to gleby o dobrych właściwościach fizycznych, zasobne w składniki pokarmowe. Posiadają właściwe stosunki wodne i dobrze magazynują wodę opadową.

Pod względem klasyfikacji bonitacyjnej zaliczane są do gleb klasy IIIa, IIIb i IVa.

Gleby w dolinkach posiadają w okresach mokrych nadmiar wilgoci i nadają do wykorzystania głównie jako łąki i pastwiska.

3. Budowa hydrogeologiczna

Obszar na północy województwa opolskiego na którym położona jest gmina Domaszowice jest stosunkowo ubogi w wody podziemne. Na obszarze gminy nie wyróżniono żadnego zbiornika o wysokiej zasobności – tzw. GZWP – według Mapy obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony [Kleczkowski, 1990].

Jednakże zgodnie z opracowaniem „Obszary zasilania wodonośnych poziomów użytkowych na terenie województwa opolskiego” [Kończkowski, 1989] w obrębie południowej części gminy Domaszowice można wyróżnić *czwartorzędowy zbiornik doliny kopalnej Stobrawy z odgałęzieniami rynnowymi Wołczyzna i Biestrzykowic*. Budują go utwory piaszczysto-żwirowe pochodzenia wodnolodowcowego i rzeczno-żwirowe o miąższości 15-25 m ze zwierciadłem wody na ogół swobodnym. Zbiornik zasilany jest z opadów atmosferycznych oraz w dolinach rzecznych z infiltracji. Wskazany jest do szczególnej ochrony jako źródło perspektywicznego zaopatrzenia w wodę ludności i gospodarki tego rejonu. Parametry hydrogeologiczne zbiornika kształtują się następująco: przewodność od 165-200m²/d wydajność $Q_{max}=70-120m^3/h$.

Na ujęciu wody w Siemysłowie położonym w obrębie doliny kopalnej Stobrawy stwierdzono występowanie jednej warstwy wodonośnej. Warstwa ta zbudowana jest w stropie z piasków średnioziarnistych przechodzących w spąg w piaski gruboziarniste ze żwirem i otoczkami. Zwierciadło wody stabilizuje się na poziomie 3,0 – 3,6 m p.p. terenu. Zasilanie i kierunek spływu wód w utworach czwartorzędowych przebiega z północnego zachodu na południowy – wschód w kierunku rzeki Oziąbel.

W północnej części gminy w rejonie Woskowie Górnych, Polkowskiego w utworach czwartorzędowych stwierdzono dwie warstwy wodonośne. Pierwsza zalegająca w zasadzie od powierzchni terenu do głębokości 8,0 m z miejscowymi przewarstwieniami piasków pylastych, czasem zaglinionych, ze swobodnym zwierciadłem wody lub miejscami napiętym stabilizującym się na poziomie 3,5 – 3,7 m ppt. Warstwa ta nie posiada charakteru użytkowego i tylko okresowo prowadzi wodę, jej rozprzestrzenienie również jest ograniczone.

Dруга warstwa wodonośna zalega w przedziale głębokości 35,0-50,0 m ze zwierciadłem wody napiętym stabilizującym się na poziomie 21,0 – 21,9 m ppt. Zasilanie i kierunek spływu wód w utworach czwartorzędowych przebiega z północnego – wschodu na południowy zachód w kierunku spływu wód do doliny rzeki Stobrawy i Widawy.

W rejonie Włoch i najbliższej okolicy pierwsza warstwa wodonośna występuje w przedziale głębokości 4,0-18,0m i zbudowana jest w stropowej części z piasków średnioziarnistych przechodzących poniżej w piaski średnioziarniste ze żwirem i otoczkami. Zwierciadło wody stabilizuje się na głębokości 3,15m poniżej powierzchni terenu.

4. Surowce mineralne.

Teren gminy jest słabo rozpoznany pod względem występowania surowców mineralnych. W podłożu terenu objętego opracowaniem występują piaski, żwiry i gliny. W przeszłości żwiry i piaski były eksploatowane na niewielką skalę / dla potrzeb lokalnych /. Na terenie

opracowania nie prowadzi się na większą skalę wydobycia piasków i glin jako surowców dla potrzeb produkcji materiałów budowlanych.

Biorąc pod uwagę wykształcenie litologiczne glin / domieszki kamieni i żwiru / oraz piasków / przewarstwienia serii zaglinionych i pylastych / ocenia się, że nie przedstawiają większej wartości. Piaski i żwiry służyć mogą do zapraw budowlanych, budowy dróg oraz w mniejszym zakresie do produkcji wyrobów betonowych i prefabrykatów. Gliny zwałowe jako surowiec nadają się do wyrobu cegły o bardzo słabej klasie.

5. Gleby

W gminie Domaszowice użytki rolne zajmują 9288,0 ha, co stanowi **64,5%** powierzchni gminy, w tym aż **88,6%** (7643 ha) stanowią grunty orne, a tylko 11,1% łąki i pastwiska. Jest to skutek wysokiej żyzności gleb. Walory rolniczej przestrzeni produkcyjnej w gminie Domaszowice są dobre. Gmina posiada wysoki wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej wynoszący 82 punkty.

Z ogólnej powierzchni gruntów orných gleby bardzo lekkie zajmują ok. 2,4%, lekkie – 14,7%, średnie 34,8%, ciężkie 48,1%. W gminie Domaszowice przeważają gleby piaskowe (3084 ha), gliniaste (3052 ha) i pyłowe (95 ha). Największy udział z pośród typów gleb na terenie gminy mają gleby pseudobielicowe (3204ha). Kolejno największe powierzchnie zajmują gleby brunatne (2650 ha) i czarne ziemie (374ha).

Właściwości fizykochemiczne gleb gminy Domaszowice są zbliżone do właściwości gleb większości terenów Opolszczyzny. Procentowy udział gleb kwaśnych wynosi ok. 67%, lekko kwaśnych 30%, zasadowych 3%.

Na areal użytków rolných gminy Domaszowice składają się następujące rodzaje gleb:

- pszenno-buraczane w przewadze dobre i średnio dobre – występują w rejonie wsi Włochy, Dziedzice, Polkowskie, Strzelce i Woskownice Górne, oraz na części areалу uprawnego Gręboszowa i Siemysłowa.
Są to gleby o dość dobrych właściwościach fizycznych, zasobne w składniki pokarmowe. Pod względem użytkowo – rolnym stanowią one IIIa i IIIb klasę gruntów orných. Nadają się pod uprawy typu pszenno- buraczanego, sadownictwo i ogrodnictwo.
- pszenno-ziemniaczane średnio dobre – występują w północno zachodniej części areálu uprawnego Woskowic Górnych, w centralnej części Strzelec oraz na zachód od Domaszowic. Są to gleby o średnich właściwościach fizycznych i zasobności w składniki pokarmowe. Pod względem użytkowo – rolnym stanowią one IIIb, IVa i IVb klasę gruntów orných. Nadają się pod uprawę zbóż, w mniejszym stopniu pod uprawy sadownicze i buraków cukrowych..
- żytnio-ziemniaczane średniej jakości - występują w rejonie Strzelec na wschód od Woskowic Górnych, Domaszowic i Wielołęki. Nadają się do upraw o profilu żytnio ziemniaczanym, z możliwością upraw sadowniczych i warzyw o mniejszych wymaganiach wilgotnościowych.
- gleby średniej jakości z udziałem słabych IVa i V klasy użytków orných - występują w rejonie Strzelec, Woskowic Górnych i Siemysłowa. Nadają się pod uprawę warzyw i sadów na skalę przemysłową.

**Studium Uwarunkowań i Kierunków
Zagospodarowania Przestrzennego gminy Domaszowice**

- tereny gleb ornyc słabych i najłabszych V i VI klasy użytków ornyc – występują w dużym kompleksie na wschód od zabudowy Woskowic Górnych, na zachód od Domaszowic, obejmują wschodnią część areálu uprawnego Siemysłowa, oraz cały areál uprawny Wielołąki – Zofijówki – Nowej Wsi. Są to gleby o niekorzystnych warunkach wodnych dla wegetacji roślin – zawsze suche. Wskazane są pod uprawy żytnio – łubinowe z niewielkim udziałem ziemniaków, nie wskazane pod warzywnictwo i sadownictwo, najbardziej przydatne pod zalesienie.
- gleby madowe i piaszczyste – występują w zwartym kompleksie w Strzelcach i Domaszowicach, w dolinie rzeki Oziąbel i Czarnej Wody w rejonie Wielołąki i Zofijówki. Nadają się pod uprawy łąkowe i pastwiska.

Generalnie na terenie gminy Domaszowice gleby bardzo dobre i dobre zajmują ok. 53,5%, gleby średnio dobre 29,4%, gleby słabe i bardzo słabe 17,1%. Klasyfikacja gruntów ornyc w gminie Domaszowice według klas bonitacyjnych przedstawia się następująco:

I klasa – 0,003%
 II klasa – 4,1%,
 III klasa - 49,4%
 IV klasa – 19,4%,
 V klasa – 14,7%,
 VI klasa – 2,4%
 VI Rz – brak.

Klasy bonitacyjne gleb na terenie gminy Domaszowice w ha (stan w 2009r.)

Grunty	Razem	Klasy							
		I	II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI
Grunty orne	6.103,81	0,22	250,12	1.683,43	1.345,35	1.036,46	769,33	898,75	120,12
Sady	20,92	-	1,37	8,77	4,99	3,43	0,86	1,50	-
Łąki	Razem	I	II	III	IV	V	VI	-	-
	779,20	-	91,56	288,56	301,82	84,489	12,77	-	-
Pastwiska	310,89	-	13,60	131,26	113,39	47,54	5,08	-	-

Część gleb na terenie gminy Domaszowice wymaga zabezpieczeń przeciwozyjnych, gdyż jest narażona na erozję wietrzną. Najwięcej terenów objętych erozją znajduje się we wsiach o intensywnej, wielkoobszarowej gospodarce rolnej na dobrych glebach, z małą ilością zadrzewień i zalesień – głównie w środkowej części gminy – Włochy, Strzelce, Dziedzice i Domaszowice.

Wnioski - Wskaźnik rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy (wg JUNG Puławy) wynosi 82,9 i jest wysoki w skali gmin województwa. Wskaźnik przydatności rolniczej gleb wynosi 60,3 i plasuje gminę na poziomie powyżej średniego wskaźnika wśród gmin województwa opolskiego. W gminie przeważają gleby kompleksu 2 pszennego dobrego z dużym udziałem kompleksu 4 – żytniego bardzo dobrego i 5 żytniego dobrego. Są to gleby klasy IVa i IIIb. Występują tu gleby płowe i brunatne, w większości gleby średnio ciężkie , ciężkie i lekkie do uprawy. Nadają się do upraw okopowych oraz zbożowych.

6. Warunki klimatyczne

R. Gumiński zalicza powiat namysłowski na którym położona jest gmina Domaszowice do dzielnicy rolniczo – klimatycznej – łódzkiej.

Wg A. Schmucka obszar ten należy do najcieplejszego regionu województwa, stanowiącego przedłużenie dzielnicy rolniczo – klimatycznej wrocławskiej.

Okres wegetacyjny / średnia temperatura dobową 5 C/ trwa średnio ponad 220 dni, rozpoczyna się w III dekadzie marca, a kończy na przełomie I i II dekady Listopada. Długość okresu bezprzymrozkowego wynosi / w obszarach wyniesionych nad dna dolin / około 170 – 180 dni. Średnia temperatura roczna wynosi 8,5 C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec z temperaturą około 18 C, najchłodniejszym zaś styczeń z temperaturą około 1,3 C.

Pierwsze jesienne przymrozki przypadają na okres 12 – 17 października, ostatnie wiosenne występują między 25 kwietnia i 5 maja.

Przeważającymi i najczęstszymi kierunkami wiatrów w roku są wiatry zachodnie i południowo – zachodnie. Latem i zimą przeważają wiatry zachodnie, wiosną i jesienią południowo – wschodnie i południowo – zachodnie. Najmniej liczne wiatry obserwuje się w ciągu roku z północy i północnego wschodu. Znamienna dla tego obszaru jest mała ilość dni bezwietrznych / ok.2% /

Suma opadów wynosi 605 mm w roku, około 380 mm w okresie wegetacyjnym. Zaznaczyć należy, że w niektórych latach opady mogą być nie wystarczające dla potrzeb rolnictwa.

Średnia liczba dni z mgłą w roku wynosi około 36, a średnia liczba dni pochmurnych około 150.

Klimat lokalny – z uwagi na nieduże zróżnicowanie pionowe, jest dość jednolity pod względem klimatycznym. Głównym czynnikiem wpływającym na warunki klimatu lokalnego jest tutaj stopień wilgotności podłoża, w mniejszym stopniu urzeźbienie terenu. Wymienione czynniki pozwalają na wydzielenie na opiniowanym terenie dwu typów klimatu lokalnego:

- 1/ klimat lokalny obszaru wysoczyzny plejstoceńskiej
- 2/ klimat lokalny obszaru dolin

Klimat lokalny wysoczyzny należy uznać, z uwagi na jej wyższe w stosunku do dolin położenie i głębszy poziom wody gruntowej za korzystny/ w obrębie kulminacji / i przeciętny oraz mniej korzystny na pozostałym obszarze. Na wysoczyźnie występują nieco wyższe wartości temperatur dobowych i mniejsza / zwłaszcza na kulminacjach / wilgotność powietrza. Nasłonecznienie terenu przeciętne i dobre.

Obniżenia stanowią rejonu spływu zimnego powietrza.

Klimat lokalny obszaru dolin – obszary dolinek o płytkim występowaniu wody gruntowej posiadają okresowo złe warunki bioklimatyczne, tj. podwyższoną wilgotność powietrza oraz większą częstotliwość utrzymywania się rosy i zamgleń. Występują tu również niższe temperatury dzienne. Obszary te częściowo narażone są na tworzenie się zastoisk chłodnego powietrza, dopływającego z wyżej położonych partii terenu. Przewietrzanie terenu w obrębie dolinki jest miejscami utrudnione na skutek zabudowy i zadrzewienia / zabudowa i zadrzewienia, głównie sady nie stanowią jednak zwartych zapór dla swobodnego przewietrzania obszaru dolinki /.

Warunki klimatyczne i mikroklimatyczne obszaru dolin, ze względu na nadmierną wilgotność i tendencje do inwersji termicznych jest niekorzystny do lokalizowania zabudowy z pomieszczeniami na stały pobyt ludzi – a w szczególności z pomieszczeniami mieszkalnymi. Obszar ten należy uznać jako niekorzystny do zabudowy.

3. Charakterystyka świata przyrody ożywionej obszaru gminy – warunki biotyczne

Obecny charakter roślinności to efekt przekształceń środowiska przez gospodarkę człowieka. Większość lasów została zastąpiona przez użytki rolne i tereny zabudowane ze specyficzną roślinnością synantropijną i obcego pochodzenia, a tereny podmokłe odwodniono. Obecnie, jedynie południowa część gminy posiada znaczącą wartość przyrodniczo-krajobrazową. Tereny te w dużej części objęte są ochroną prawną w formie obszaru chronionego krajobrazu Lasów Stobrawsko Turawskich oraz w niewielkim fragmencie Stobrawskiego parku krajobrazowego.

Stan środowiska przyrodniczego północnej części gminy nie został do tej pory szczegółowo rozpoznany, brakuje także opracowania inwentaryzacyjnego dla terenu całej gminy.

1. Szata roślinna

Gmina Domaszowice jako część Śląska, jednego z najbardziej uprzemysłowionych i najintensywniej zagospodarowanych regionów Polski, na skutek intensyfikacji rolnictwa, wielkoobszarowych melioracji odwadniających, rozwoju infrastruktury transportowej i technicznej, wprowadzania obcych, ekspansywnych gatunków oraz urbanizacji utraciło znaczną część różnorodności florystycznej.

Szata roślinna gminy wykazuje znaczną synantropizację. Na terenie gminy dominują zbiorowiska nieleśne (70,2%), przede wszystkim segetalne, w zdecydowanej większości związane z gruntami ornymi (76,3%). Zbiorowiska łąk i pastwisk zajmują tylko 11,1% powierzchni użytków rolnych.

Jednakże południowa część gminy, w szczególności w okolicach Siemysłowa, Wielołąki i Nowej Wsi, gdzie występują duże kompleksy lasów należących do Borów Stobrawsko-Turawskich, stawy, łąki oraz tereny podmokłe, zachowała charakter zbliżony do naturalnego. Występuje tu szereg gatunków i zbiorowisk rzadko spotykanych w innych częściach gminy.

2. Gatunki podlegające ochronie prawnej, rzadkie i ginące w skali kraju i regionu

Na podstawie dostępnych opracowań, w niniejszym rozdziale wymieniono wszystkie aktualnie istniejące stanowiska roślin chronionych, rzadkich i ginących na obszarze gminy Domaszowice. Siedliska roślin rzadkich koncentrują się głównie w okolicach Międzybrodzia, Zofijówki i Wielołąki, co może być wynikiem zarówno lepszego poznania terenów na południu gminy, jak i zachowania w większym stopniu naturalnego środowiska przyrodniczego na tym terenie.

W niniejszym rozdziale przedstawiono skrótowo opisy większości roślin naczyniowych podlegających ochronie prawnej, które występują dziko na terenie gminy Domaszowice. Znalazły się tu gatunki chronione na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2001 r. w sprawie określenia listy gatunków roślin rodzimych dziko występujących objętych ochroną gatunkową ścisłą i częściową oraz zakazów właściwych dla tych gatunków i odstępstw od tych zakazów [Dz. U. Nr 106, poz. 1167] oraz Konwencji Waszyngtońskiej o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem. Przedstawiono również gatunki zagrożone i rzadkie w skali kraju, nie podlegające ochronie prawnej, które występują dziko na terenie gminy Domaszowice.

Bluszcz pospolity *Hedera helix*)

Bluszcz pospolity występuje w Polsce rzadko w lasach liściastych. W gminie Domaszowice bluszcz pospolity występuje na stanowiskach antropogenicznych (Wielołęka), w tym w parkach (Gręboszów).

Kukułka szerokolistna *Dactylorhiza majalis*

Jest gatunkiem charakterystycznym dla zespołu częściowo zabagnionych, mokrych łąk *Juncetum subnodulosi* [Matuszkiewicz, 2001]. W gminie Domaszowice stwierdzona na wilgotnych łąkach koło Zofijówki.

Kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine*

Występuje na całym obszarze kraju. Na terenie gminy gatunek ten występuje dosyć rzadko w lasach i na ich skrajach, m.in. w okolicach Zofijówki.

Listera jajowata *Listera ovata*

Listera jajowata rośnie najczęściej w zaroślach, wilgotnych lasach, na polanach na całym obszarze kraju. W gminie Domaszowice listera jajowata występuje w okolicy Zofijówki.

Wawrzynek wilczełyko *Daphne mezereum*

Wawrzynek wilczełyko rośnie w cienistych, wilgotnych lasach liściastych i zaroślach na glebie żyznej, próchnicznej, nieco wapiennej. W gminie Domaszowice wawrzynek wilczełyko występuje dosyć rzadko w różnego rodzaju lasach liściastych, m.in. w okolicach Zofijówki.

Kalina koralowa *Viburnum opulus*

Roślina ta rośnie na obszarze całego kraju, głównie w wilgotnych lasach olszowych i łęgowych, nad rzekami i rowami. W gminie Domaszowice kalinę koralową spotykamy stosunkowo często w okrajkach lasów i zarośli liściastych na całym jej obszarze.

Konwalia majowa *Convallaria majalis*

Konwalia majowa występuje na terenie całego kraju, w lasach liściastych, mieszanych i zaroślach. Konwalia majowa występuje na terenie gminy Domaszowice w różnego rodzaju suchych i świeżych lasach liściastych, a także w zadrzewieniach i lasach mieszanych, m.in. w okolicach Gręboszowa.

Kruszyna pospolita *Frangula alnus*

Roślina ta odznacza się właściwościami trującymi. Jest także znaną rośliną leczniczą, której korę, a także owoce wykorzystywane są w przemyśle farmaceutycznym. W gminie Domaszowice kruszyna pospolita jest gatunkiem stosunkowo częstym w różnego rodzaju lasach liściastych i mieszanych na terenie całej gminy, m.in. koło Gręboszowa.

Bobrek trójlistkowy *Menyanthes trifoliata* - to dość rzadka, lecznicza bylina z rodziny bobrkowatych *Menyanthaceae* spotykana na bagnach, torfowiskach, zalewanych łąkach, a także w rowach. Występuje w okolicach Międzybrodzia

Nasięźrzał pospolity *Ophioglossum vulgatum* - to roślina związana z siedliskami wilgotnymi.. Na obszarze gminy występuje na południe od Zofijówki

Turzyca cienista *Carex umbrosa*

To rzadka roślina trwała z rodziny turzycowatych *Cyperaceae*, spotykana w lasach liściastych, a także na murawach górskich. Na obszarze gminy występuje koło Międzybrodzia.

Ponikło igłowate *Eleocharis acicularis*

Gatunek ten reprezentujący rodzinę turzycowatych *Cyperaceae* występuje najczęściej nad brzegami jezior i starorzeczy oraz stosunkowo często na wilgotnych piaszczystkach i nanosach rzecznych, a także namulach stawowych. Jego stanowiska rozproszone są w obszarach dolin rzecznych i sztucznych zbiorników wodnych takich jak stawy rybne i zbiorniki zaporowe. Na obszarze gminy występuje koło Wielołęki.

Jaskier wielki *Ranunculus linqua*

Gatunek z rodziny jaskrowatych *Ranunculaceae*, rosnący wśród szuwarów trzcinowych i turzycowych nad wodami stojącymi lub wolno płynącymi, na torfowiskach niskich, a także w rowach. Na terenie województwa opolskiego jaskier wielki jest obecnie gatunkiem rzadkim, ograniczonym w swym występowaniu niemal wyłącznie do doliny Odry, gdzie odkryto w ostatnich latach kilka nowych jego stanowisk. Na obszarze gminy występuje koło Międzybrodzia.

Bagno zwyczajne *Ledum palustre*

To zimozielony, aromatycznie pachnący krzew z rodziny wrzosowatych *Ericaceae*. Gatunek ten występuje w wilgotnych borach sosnowych, zagłębieniach międzywydmowych, borach bagiennych oraz torfowiskach. Na obszarze gminy występuje koło Wielołąki i Nowej Wsi.

Porzeczka czarna *Ribes nigrum*

Jest to gatunek z rodziny agrestowatych *Grossulariaceae*, spotykana stosunkowo rzadko w wilgotnych lasach liściastych i zaroślach, zwłaszcza nadrzecznych. Występuje na południe od Zofijówki.

Turzyca ciborowata *Carex bohemica*

Rzadka, gęsto kępkowa roślina wieloletnia z rodziny turzycowatych *Cyperaceae*, spotykana dość rzadko w biotopach bagiennych na niżu, zwłaszcza w wysychających zbiornikach wodnych. Występuje na wschód od Nowej Wsi.

Ponadto na terenie gminy Domaszowice (okolice Międzybrodzia) zanotowano występowanie następujących rzadkich i zagrożonych gatunków roślin:

- **Siedmiopalecznik błotny** *Comarum palustre*,
- **Ponikło skąpokwiatowe** *Eleocharis quinqueflora*,
- **Goryczka wąskolistna** *Gentiana pneumonanthe*,
- **Podejrzon księżycowy** *Botrychium lunaria*,
- **Kąkol polny** *Agrostemma githago*
- **Dziewięciornik błotny** *Parnassia palustris*
- **Knianka koniczynowa** *Cuscuta trifolii*
- **Śnieżyca wiosenna** *Leucoium vernum*. (na południe od Zofijówki)
- **Tojeść bukietowa** *Lysimachia thyrsoflora*.
- **Wierzba Rokita** *Salix rosmarinifolia*
- **Zanokcica piaszkowa** *Asplenium arenarium*.

3. Siedliska przyrodnicze podlegające ochronie

Na terenie gminy Domaszowice stwierdzono dotychczas występowanie następujących siedlisk chronionych wyróżnionych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie [Dz.U nr 92, poz.1029]:

- nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*),
- śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*),
- mokre łąki użytkowane ekstensywnie (*Cirsio-Polygonetum*, *Cirsietum rivularis*),
- zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)
- szuwały wielkoturzycowe (*Cicuto-Caricetum pseudocyperi*)
- grąd środkowoeuropejski (*Galio sylvatici-Carpinetum*),
- łąg jesionowo-olszowy (*Fraxino-Alnetum=Circae-Alnetum*).

4. Obszary cenne florystycznie

Na terenie gminy Domaszowice, poza utworzonym już obszarem chronionego krajobrazu, na którym spotykane są liczne gatunki chronione i zagrożone, znajdują się jeszcze obszary cenne pod względem florystycznym w pełni zasługujące na ochronę obszarową bądź indywidualną.

Do obszarów o najwyższych walorach przyrodniczych na terenie gminy należą okolice Międzybrodzia (na granicy sołectw Nowa Wieś, Wieloletka i Dziedzice oraz sąsiednich w gminie Wołczyn). Obszar ten to kompleks łąk i szuwarów częściowo użytkowanych rolniczo, a zarazem miejsce dużego zróżnicowania zbiorowisk roślinnych i wyjątkowego bogactwa florystycznego. Można tu zaobserwować naturalną strefowość poprzeczną zbiorowisk towarzyszących ciekom. Występuje tu wiele zbiorowisk i gatunków zagrożonych wyginięciem oraz chronionych. Najciekawsze z nich to:

- fragmenty łąki podmokłej należącej do zbiorowiska Trzęślicy modrej *Molinietum medioeuropaeum* (należące do siedlisk chronionych),

- zespół Turzycy obłej *Caricetum diandrae* o borealnym charakterze,
a z gatunków zagrożonych:

- Siedmiopalecznik błotny *Comarum palustre*,
- Bobrek trójlistkowy *Menyanthes trifoliata*,
- Kukułka szerokolistna *Dactylorhiza majalis*,
- Nasięźrzał pospolity *Ophioglossum vulgatum*,
- Turzyca cienista *Carex umbrosa*,
- Ponikło skąpokwiatowe *Eleocharis quinqueflora*,
- Goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe*,
- Podejrzon księżycowy *Botrychium lunarna*.

Ponadto występują tu również chronione motyle z rodziny modraszkowatych oraz paź królowej. Obszar ten wymaga ochrony prawnej oraz przywrócenia ekstensywnego użytkowania łąkarskiego, ale bez naruszania obecnych stosunków wodnych. Teren „Międzybrodzie” wyróżniono również w Programie ochrony środowiska województwa opolskiego jako jeden z najcenniejszych przyrodniczo w województwie.

5. Świat zwierząt

Obszar gminy Domaszowice charakteryzuje się znacznym przekształceniem ekosystemów, w szczególności w części północnej gminy, co skutkuje stosunkowo niewielkimi walorami faunistycznymi. Znaczne zróżnicowanie siedlisk występuje w południowej części gminy, gdzie można spotkać większe nagromadzenie gatunków chronionych i rzadkich. Na pozostałym obszarze, gdzie zdecydowanie dominują grunty orne występują głównie gatunki pospolite, związane z ekosystemami rolniczymi oraz z siedliskami ludzkimi. Znacząco pozytywną rolę w występowaniu i składzie fauny odgrywają zadrzewienia śródpolne, kompleksy leśne, stawy i większe powierzchnie łąk.

Różnorodność fauny omawianego terenu jest ograniczona głównie ze względu na intensywną gospodarkę rolną i leśną. Okres wzrostu zbóż sprzyja występowaniu organizmów preferujących tego typu siedliska, w szczególności należących do gatunków **z rzędu pajaków** (*Araneida*), motyli (*Lepidoptera*), dwuskrzydłych (*Diptera*), błonkówek (*Hymenoptera*). Wśród zwierząt bezkręgowych występujących na terenie gminy na uwagę zasługuje rzadki gatunek chronionego pająka - tygrzyk paskowany *Argyope bruennichi*. Występuje on w miejscach wilgotnych, ale nasłonecznionych łąkach.

Na obszarze gminy występują również rzadkie i chronione **gatunki owadów**. Do objętych ochroną, a stosunkowo często spotykanych należą biegacze: ogrodowy *Carabus arvensis*, wręgaty *Carabus cancellatus* i granulowaty *Carabus granulatus*, spotykane na obszarze całej gminy. Pospolicie występują tu też chronione trzmiele. Szczególnie często spotykany jest trzmiel ziemny *Bombus terrestris*, gnieźdzący się w norkach w ziemi lub różnego rodzaju szczelinach między kamieniami. W miejscach otwartych, nasłonecznionych spotkać można pazia królowej *Papilio machaon*, jednego z najpiękniejszych i najefektywniej ubarwionych motyli krajowych – obserwowano go w Międzybrodziu. Z **gromady mięczaków** na obszarze gminy występuje tylko jeden gatunek chroniony - ślimak winniczek *Helix pomatia*. Gatunek objęty ochroną gatunkową dopiero od 1995 r. Spotykany jest dosyć często w miejscach wilgotnych, szczególnie w parkach i w niewielkich fragmentach lasów liściastych.

Grupa zwierząt kręgowych posiada również swoich przedstawicieli, których spotkać można na terenie gminy. Występują tu liczne **gatunki płazów**. Spotkać tu można traszkę zwyczajną *Triturus vulgaris*, żabę trawną *Rana temporaria*, żabę wodną *Rana esculenta*, ropuchę szarą *Bufo bufo*, ropuchę zieloną *Bufo viridis* oraz coraz rzadszą rzekotkę drzewną *Hyla arborea*. Spośród gromady gadów na terenie tym występują trzy gatunki jaszczurek: jaszczurka zwinka *Lacerta agilis*, jaszczurka żyworodna *L. vivipara* i padalec zwyczajny *Anguis fragilis*. Sporadycznie można tu również spotkać węże: zaskrońca *Natrix natrix* oraz żmiję zygzakowatą *Vipera berus*. Z wielu **gatunków ptaków lęgowych** do najbardziej interesujących zaliczyć należy myszołowa *Buteo buteo* i dzięcioła czarnego *Dryocopus martius*. Spośród wielu **gatunków ssaków** do bardziej interesujących należy zaliczyć m.in. ryjówkę aksamitną *Sorex araneus*, tchórza zwyczajnego *Mustela putorius* i łasicę łąską *Mustela nivalis*. Występuje tu również kilka gatunków nietoperzy.

Wykaz wybranych gatunków chronionych

Wykaz zawiera najrzadsze, zagrożone, objęte ochroną gatunki zwierząt spotykanych na obszarze gminy Domaszowice. Gatunki te występują przede wszystkim w południowej części gminy.

Pajęczaki Arachnida(gatunki objęte ochroną)

tygrzyk paskowany *Argiope bruennichi*

Owady Insekta

Chszaszce Coleoptera (gatunki objęte ochroną)

biegacz ogrodowy *Carabus arvensis*

biegacz wręgaty *Carabus cancellatus*

biegacz złocisty *Carabus nitens*

biegacz granulowaty *Carabus granulatus*

Motyle dzienne Rhopalocera

modraszek nausitous *Maculinea nausithous*

Błonkoskrzydłe Hymenoptera (gatunki objęte ochroną)

trzmiele *Bombus* sp.

Mięczaki Mollusca

Ślimaki Gastropoda

ślimak winniczek *Helix pomatia*

Ryby Pisces (*- gwiazdką wyróżniono gatunki objęte tylko ochroną częściową)

słonecznica *Leucaspis delineatus**

śliz *Barbatula barbatula**

Płazy Amphibia

ropucha szara *Bufo bufo*
ropucha zielona *Bufo viridis*
rzekotka drzewna *Hyla arborea*
żaba wodna *Rana esculenta*
żaba jeziorkowa *Rana lessonae*
żaba moczarowa *Rana arvalis*
traszka zwyczajna *Triturus vulgaris*

Gady Reptilia

jaszczurka zwinka *Lacerta agilis*
jaszczurka żyworodna *Lacerta vivipara*
padalec *Anguis fragilis*
zaskroniec *Natrix natrix*
żmija zygzakowata *Vipera berus*

Ptaki Aves

bocian biały *Ciconia ciconia*
łabędź niemy *Cygnus olor*
błotniak stawowy *Circus aeruginosus*
jastrząb *Accipiter gentilis*
krogulec *Accipiter nisus*
myszołów *Buteo buteo*
przepiórka *Coturnix coturnix*
puszczyk *Strix aluco*
dzięcioł zielony *Picus viridis*
dzięcioł czarny *Dryocopus martius*
dzięcioł średni *Dendrocopos medius*
pokląskwa *Saxicola rubetra*
kłąskawka *Saxicola torquata*
wilga *Oriolus oriolus*

Ssaki Mammalia

jeż zachodni *Erinaceus europaeus*
kret *Talpa europaea*
ryjówka aksamitna *Sorex araneus*
rzęsorek rzeczek *Neomys fodiens*
zębielek karliczek *Crocidura suaveolens*
nocek duży *Myotis myotis*
gacek brunatny *Plecotus auritus*
mopek *Barbastellus barbastellus*
wiewiórka *Sciurus vulgaris*
łasica *Mustela nivalis*

6. Ostoje fauny

Pomimo znaczącego przekształcenia terenów świat zwierząt gminy Domaszowice jest zróżnicowany i można wyróżnić obszary o stosunkowo dużej bioróżnorodności. Obecne są tutaj zespoły faunistyczne zasiedlające różnorodne i skrajnie odmienne ekosystemy, jak np. ekosystemy leśne, łąkowe, wodne, szuwarowe, agrocenozy i urbicenozy.

Walory faunistyczne gminy koncentrują się w określonych miejscach. Obszary takie, na których dochodzi do nagromadzenia faunistycznych walorów w postaci: stanowisk rzadkich, zagrożonych, chronionych gatunków zwierząt lub zbliżonych do naturalnych zespołów faunistycznych nazywamy ostojami fauny. Obszarami o wysokiej bioróżnorodności jest

przede wszystkim południowo-wschodnia część gminy, gdzie występuje mozaika pól, łąk, w tym wilgotnych i bagiennych, zadrzewień oraz duże kompleksy leśne. Funkcje ostoju fauny pełnią tereny na wschód od Siemysłowa, ograniczone od północy przez linię kolejową nr 143 relacji Kalety – Wrocław i drogę krajową nr 42 relacji Kamienna - Rudniki.

4. Uwarunkowania wynikające z uzbrojenia terenu

4.1. Stan systemów komunikacji

Gmina jest bardzo dobrze skomunikowana.

Najistotniejszą rolę w obsłudze komunikacyjnej gminy Domaszowice odgrywa system drogowy. System kolejowy nie ma istotnego znaczenia dla rozwoju gminy.

a/ System kolejowy

Pod względem komunikacyjnym przez obszar gminy przebiegają:

= **linia kolejowa nr 143** relacji Kalety - Wrocław

zelektryfikowana, dwutorowa na odcinku Oleśnica – Kluczbork ze stacjami w Domaszowicach i Gręboszowie .

Linia planowana jest do modernizacji w celu dostosowania jej do lepszych parametrów technicznych.

b/ System drogowy

= **Drogi główne**

o znaczeniu wojewódzkim, regionalnym:

- **nr 42** droga krajowa relacji Namysłów – Rudnik o największym natężeniu ruchu.Przebiega przez teren gminy na długości 11,6km.

Zapewnia one dogodnie powiązania komunikacyjne gminy, a przez to łatwy dostęp do sąsiednich rynków pracy oraz rynków zbytu.

Istotne znaczenie dla skuteczności tych powiązań, a więc i dla rozwoju gospodarczego oraz standardów obsługi ludności gminy ma istniejący system dróg powiatowych (11 ciągów) i dróg gminnych (18 ciągów) , łączący gminę z systemem dróg krajowych i wojewódzkich, tworzące układ uzupełniający.

= **Drogi powiatowe**

obejmują 11 ciągów o łącznej długości 73,136 km

nr 1108 DP 1104 – Woskowice Górne

nr 1111 Proszów gr. woj.wielkopolskiego - – Nowa Wieś

nr 1112 Woskowice Górne – Strzelce

nr 1113 DK 39 Strzelce

nr 1115 Gręboszów - Sułoszów

nr 1131 dojazd do stacji kolejowej – Domaszowice

nr 1133 Wielołęka – Zbica

nr 1136 Domaszowice – Świerczów - Mąkoszyce

nr 1145 DK 42 (Gręboszów) – Strzelce – Domaszowice - Wielołęka

nr 1197 Zofijówka – Wielołęka,

nr 1199 droga przez wieś Siemysłów

Najdłuższe odcinki mają drogi nr 1136 relacji Domaszowice – Świerczów – Mąkoszyce – 20,085km; nr 1111 relacji Proszów gr. woj. wielkopolskiego - – Nowa Wieś- 11,611km oraz nr 1108 relacji DP1104-Woskowice Górne- 10,019km;

Najkrótszy odcinek ma droga nr 1131 dojazd do stacji kolejowej Domaszowice – 0,627km.

= Drogi gminne

obejmują 18 ciągów o łącznej długości 42,891 km.

nr 100301 0 Polkowskie - Szymonków

nr 100302 0 Włochy – do DP 1111 0

nr 100303 0 Włochy – gr. gminy Wołczyn (Duczów Wielki)

nr 100304 0 Włochy - Dziedzice

nr 100305 0 Wielołęka – Przysiółek - Międzybrodzie

nr 100306 0 Zofijówka – Nowa Wieś

nr 100307 0 Domaszowice – ul. Polna

nr 100308 0 Domaszowice – ul. Sportowa

nr 100309 0 Strzelce – przysiółek Szerzyna

nr 100310 0 Strzelce - Zalesie

nr 100311 0 Gręboszów droga przez wieś

nr 100312 0 Gręboszów - Ziemielowice

nr 100313 0 Gręboszów - Kopalina

nr 100314 0 Siemysłów – przysiółek Wygoda

nr 100315 0 Siemysłów droga przez wieś

nr 100316 0 Zalesie - Siemysłów

nr 100317 0 Siemysłów – przysiółek Sułoszów

nr 100318 0 Domaszowice , ul. Łakowa

Sieć tych dróg jest na terenie gminy dostatecznie gęsta i pozwala na jej obsługę. Jednak generalnie drogi te są w niezadowalającym stanie technicznym i nie spełniają parametrów technicznych stawianych drogom klasy zbiorczej i lokalnej w zależności od pełnionej funkcji w obsłudze ruchu drogowego. Przede wszystkim posiadają zawężone pasy drogowe, zbyt małe promienie łuków, ciasne i niekiedy niebezpieczne przejścia o ograniczonej widoczności przez tereny zabudowane, w przeważającej części dróg brak jest systemu odwadniania. Zbyt małe parametry pasów drogowych nie zapewniają dogodnego transportu masy towarowej oraz przewozów osobowych, co w zasadniczy sposób wpływa na pożądany rozwój gospodarczy. Pozostałe powiązania wewnętrzne pomiędzy wsiami gminy można uznać za wystarczające ze względu na występujący na nich niższy poziom ruchu.

Dobrze rozwinięta jest w gminie sieć dróg gminnych publicznych i wewnętrznych (gospodarczych), służących głównie obsłudze terenów zabudowanych i obsłudze terenów rolnych. Na terenach otwartych ich gęstość oraz parametry techniczne zapewniają ruch sprzętu rolniczego oraz dojazdy do pól w stopniu zadawalającym. Jednocześnie nie zapewniają one prawidłowej obsługi terenów zabudowanych, głównie ze względu na niewystarczające parametry techniczne oraz nieczytelny układ komunikacyjny .

Przewozy osobowe na terenie gminy realizowane są przez PKS. Zapewnia on zadawalające standardy obsługi ludności w relacjach dom – praca (szkoła) oraz praca (szkoła) – dom., w powiązaniach z sąsiednimi miastami, głównie Namysłowem, a także Wołczynem i Kluczborkiem. Standardy te obniżają się w godzinach popołudniowych i wieczornych oraz w dni świąteczne, gdy mieszkańcy realizują swoje potrzeby związane ze spędzaniem wolnego czasu, w relacji dom – potrzeby kulturalne, ośrodki wypoczynkowe, handel , oraz dom – ośrodek zdrowia.

Wnioski - Powiązania zewnętrzne gminy są istotne dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców gminy, których nie mogą zaspokoić na miejscu. Poziom ich zaspokojenia ma i będzie mieć wpływ min. na postawy migracyjne ludności.

Dlatego istotnym dla dalszego rozwoju gospodarczego i przestrzennego gminy Domaszowice będzie:

- = realizacja obwodnicy wsi Domaszowice i Gręboszowa na trasie drogi nr 42 ,
- = modernizacja podstawowych (ważnych) dla funkcjonowania gminy dróg powiatowych, poprzez zmianę ich parametrów i zapewnienie wygodnych przejazdów przez tereny zainwestowane,
- = budowa dróg rowerowych,
- = modernizacja układu ulic w Domaszowicach.

4.2. Systemy inżynieryjne

Przez wiele lat nie podejmowano w gminie żadnych inwestycji związanych z tworzeniem nowych systemów infrastruktury technicznej. Znaczące opóźnienia rozwojowe systemów inżynieryjnych przejawiają się w następujących zjawiskach:

- = silnym zanieczyszczeniem wody w ujęciach przydomowych, a także wód powierzchniowych oraz zagrożeniem warstw wodonośnych wód głębinnych poprzez przesiąkanie zanieczyszczeń powierzchniowych – co wynika z niewielkiego stopnia skanalizowania obszaru gminy,
- = brak centralnych systemów ogrzewania oraz funkcjonowania tradycyjnych systemów grzewczych na paliwo stałe, mało wydajnych i niesprawnych, zwiększających znacząco w sezonie grzewczym zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego.

Do chwili obecnej na terenie gminy rozwiązano system zaopatrzenia ludności w wodę pitną , system odbioru i składowania odpadów oraz system telefonizacji gminy.

4.2.1. System zaopatrzenia w wodę

Obszar gminy Domaszowice jest w pełni (100%) zwodociągowany. Miejscowości objęte są zbiorowym systemem zaopatrzenia w wodę. Ogółem długość sieci wodociągowej w gminie Domaszowice wynosi ok.60 km. Do sieci tej przyłączonych jest 852 gospodarstw domowych. Na terenie gminy funkcjonują wodociągi bazujące na komunalnych ujęciach wody podziemnej: Woskowice Górne i Siemysłów o maksymalnej wydajności wody ogółem 308,4 m³/h. Ujęcia Strzelce i Włochy są wyłączone z eksploatacji.

- = **za pośrednictwem ujęcia wody SUW., Woskowice Górne o wydajności Q_{max}/h =45m³/h, Q_{środ}= 671m³/d** - ujmuje wodę podziemną z dwóch studni głębinowych. Woda surowa tłoczona ze studni głębinowych jest poddawana procesowi uzdatniania polegającym na napowietrzaniu i filtracji ciśnieniowej. Woda bezpośrednio po uzdatnieniu poddawana jest do zbiornika, a następnie do wsi Woskowice Górne, Polkowskie , Świbno, Włochy,

**Studium Uwarunkowań i Kierunków
Zagospodarowania Przestrzennego gminy Domaszowice**

Dziedzice, Strzelce, Domaszowice, Zalesie, wieloręka, Nowa wies, Zofijówka. Z uwagi na dobre parametry wody surowej oraz korzystną lokalizację Stacji Uzdatniania Wody w Woskowicach Górnych nastąpiło wyłączenie z dalszej eksploatacji Stacji Uzdatniania Wody „Włochy”, oraz ujęć wody i części technologicznej na Stacji Uzdatniania Wody „Strzelce”. Po wykonaniu rozbudowy Stacji Uzdatniania Wody „Woskownice Górne” możliwość produkcyjna wzrosła do ok. 990,0m³/d. Łączna pojemność retencyjna zbiorników terenowych wynosi 600m³, co stanowi 62% rozbioru Q_{maxd} i jest wielkością wystarczającą dla pokrycia nierównomierności rozbiorów dobowych i zabezpieczeń p.poż.

Wydajność studni z ujęcia:

- studnie wiercone – $Q_u=45,0m^3/h$
- nr studni 1a – $Q_e = 44m^3/h$, $H = 53,0m$
- nr studni 2a - $Q_e = 45,3m^3/h$, $H = 53,0m$

Ujęcie wymaga uaktualnienia dokumentacji dotyczącej stref ujęcia.

= za pośrednictwem SUW „Siemysłów” o wydajności maks.263,4m³/d. Woda surowa tłoczona ze studni głębinowych (2) jest poddawana procesowi uzdatniania polegającym na napowietrzaniu, odżelazieniu, odmanganianiu i dezynfekcji; woda uzdatniona gromadzona jest w zbiorniku wody pitnej ($V_c=150m^3$) i przesyłana do odbiorców we wsiach: Siemysłów, Gręboszów, Sułoszów oraz Starościan (gm. Świerczów). Ujęcie wody zlokalizowane jest przy drodze na zachodnich krańcach wsi Siemysłów z dwoma studniami głębinowymi oraz Automatyczną Kontenerową Stacją uzdatniania Wody.

Pobór wody podziemnej z utworów czwartorzędowych za pomocą studni wierconych nr 1 (zasadnicza) i studni nr 2 (awaryjna).

- $Q_{sr} = 175,5m^3/d$,**
- $Q_{maxd} = 263,4m^3/d$,**
- $Q_e = 44m^3/h$,**

Wydajność studni z ujęcia:

- studnie wiercone – $Q_u=25,0m^3/h$
- nr studni 1a – $Q_e = 24,5m^3/h$, $H = 25,0m$
- nr studni 2a - $Q_e = 25,1m^3/h$, $H = 25,5m$

Ujęcie wymaga :

- wymiany złóż filtracyjnych,
- uaktualnienia dokumentacji dotyczącej stref ujęcia,
- zabezpieczenia strefy bezpośredniej ujęcia wody
- modernizacji studni głębinowych

Wodociągi na terenie gminy Domaszowice

Nazwa wodociągu	Przepustowość SUW (m ³ /h)	Obecna produkcja wody Q_{srd} (m ³ /d)	Jednostkowe zużycie wody (l/Md)	Wyposażenie SUW
Woskowice Górne	45	671,2	127	- 1 studnia wiercona, - 1 filtr ciśnieniowy, - 2 hydrofory
Siemysłów	25	263,4	98	- 2 studnie wiercone, - 1 stacja kontenerowa, - 2 zbiorniki stalowe

Źródło: Zakład Wodociągów i Usług Komunalnych „EKOWOD” Sp.o.o.Namysłów

4.2.2. System odprowadzania i oczyszczania ścieków

W gminie Domaszowice nie funkcjonuje system zbiorowej kanalizacji ściekowej, za wyjątkiem osiedla mieszkaniowego 40-lecia w Domaszowicach. We wszystkich miejscowościach gminnych ścieki gromadzone są w zbiornikach wybieralnych (szambach) i wywożone systemem zbiorowym do oczyszczalni ścieków w Namysłowie. Na terenie gminy zewidencjonowano 523 szamba. Ponadto na terenie gminy Domaszowice funkcjonuje kilka przyzagrodowych mini-oczyszczalni ścieków (własność prywatna). Gospodarka ściekowa rozwiązana jest jedynie na terenie Gorzelni w Domaszowicach i Przedsiębiorstwa „Ferma-Pol” w Zalesiu.

W Zalesiu funkcjonuje zakładowa oczyszczalnia ścieków firmy „Ferma-Pol” dla:

- gnojowicy (oczyszczalnia typu WRL) – w ilości max. ścieków 700 m³/d
W skład oczyszczalni wchodzi: zbiornik wstępny, wibrosita, komora napowietrzania wstępnego, 3 ciągi technologiczne (komora napowietrzania, osadnik i złożo biologiczne).
Aktualnie oczyszczalnia pracuje z wydajnością ok. 300 m³/d, a maksymalna ilość powstającego osadu wynosi ok. 500 Mg/rok. Osad po odwodnieniu i przekompostowaniu jest wykorzystywany do nawożenia okolicznych pól (zgodnie z decyzją na wytwarzanie i wykorzystywanie odpadów). Nadmienić należy, że w technologii oczyszczania gnojowicy nie stosuje się chemikaliów, mogących uniemożliwić rolnicze wykorzystanie powstających osadów.
- ścieków sanitarnych z osiedla mieszkaniowego w ilości max. 122 m³/d.
Oczyszczalnia posiada następujące urządzenia: komora krat, przepompownia ścieków, 3 mini-bloki M-9, zbiornik osadu. Wydajność oczyszczalni to ok. 30 m³/d. Ilość osadów ściekowych z oczyszczalni w 2009 r. szacuje się na ok. 10 Mg (o uwodnieniu ok. 60 - 70%). Osad jest wykorzystywany rolniczo.

W/g Wojewódzkiego Banku Zanieczyszczeń Środowiska ścieki do wód powierzchniowych z terenu gminy Domaszowice (w ilości wymagającej ewidencjonowania i ponoszenia opłat z tytułu korzystania ze środowiska) odprowadza 1 podmiot gospodarczy – Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe „Ferma – Pol” w Zalesiu.

Łączna ilość odprowadzonych ścieków do wód powierzchniowych w 2009 roku wyniosła około 19 tys m³, w tym:

- 2,8tys. kg zawiesiny ogólnej,
- 2.2 tys. kg BZT₅
- 9.5 tys. kg CHZT metodą dwuchromianową.

4.2.3 Systemy zasilania w energię elektryczną , gaz i ciepło

a/ energia elektryczna

Przez teren gminy Domaszowice tranzytowo przebiegają dwie linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia:

= **400KV** Dobrzeń – Trębaczew i Dobrzeń – Pasikowice , która stanowi własność Polskich Sieci Energetycznych S.A. Łączna długość odcinka linii na terenie gminy (od słupa 479 do słupa 499) wynosi 9,09km; przekrój przewodów roboczych 3x2AFL-8402mm²;

= **110kV** Namysłów – Wołczyn, która stanowi własność Koncernu Energetycznego EnergiaPro S.A.

= linie średniego napięcia 15kV

= linie niskiego napięcia.

Gmina zasilana jest za pomocą GPZ – tów pracujących na napięciu 110/15kV a znajdujących się na terenie gmin Namysłów (23 stacje) oraz Wołczyn (18 stacji).

Długość sieci średniego napięcia wynosi 43,1km: w tym:

- sieć napowietrzna AFL – 41,9km o przekrojach przewodów 25 – 70mm²

- sieć kablowa typu YHAKx, YHdAKx – 1,2km o przekrojach przewodów 70 – 120 mm²

Na terenie gminy zlokalizowanych jest 34 stacje transformatorowe 15/04kV należące do Koncernu i 5 stacji Fermy Zalesie.

Długość sieci niskiego napięcia wynosi 50,01 km, w tym:

- napowietrzna AFL – 44,7km o przekrojach przewodów 25 – 95 mm²,

- kablowa – 5,31 km o przekrojach przewodów 25 – 250 mm².

Sieć niskiego napięcia w dużej części wykonana jest jako napowietrzna na słupach drewnianych i betonowych. Na terenie gminy umiejscowionych jest 448 opraw oświetleniowych o mocy 0k.67kW, w tym 282 szt.oswietlenia rtęciowego o mocy 125W.

b/ sieć gazowa

Teren gminy Domaszowice jest obecnie niezgazyfikowany.

Przez teren gminy przebiega sieć gazowa przesyłowa wysokiego ciśnienia gazociąg wysokoprężny 6,3 MPa Skałagi – Wołczyn , którego administratorem jest Spółka Operator Gazociągów Przesyłowych Gaz – System S.A. z siedziba w Warszawie.

Gazociąg powyższy stanowi odgałęzienie od gazociągu wysokoprężnego relacji Komorno – Tworóg nitka I.Od gazociągu Skałagi – Namysłów nie ma odgałęzienia do rejonu gminy Domaszowice i mieszkańcy gminy nie są zaopatrywani w gaz przewodowy.

Podłączenie gminy Domaszowice do sieci gazowej jest uwarunkowane od techniczno – ekonomicznej opłacalności inwestycji, , a wpływ na nią mają przede wszystkim sytuacja gospodarcza, warunki rynku paliw, struktura finansowania inwestycji (dostępność funduszy pomocowych i dotacji), a przede wszystkim ilość odbiorców gazu – głównie przemysłowych.

c/ ciepło

Gmina Domaszowice nie posiada zorganizowanego systemu ciepłowniczego.Poszczególne jednostki zaopatrywane sa z własnych, lokalnych źródeł (kotłownie lokalne, ogrzewanie indywidualne) opalanych przede wszystkim węglem i miałem węglowym. W mniejszym zakresie źródłami ciepła są olej opałowy, gaz płynny, paliwa odnawialne i energia elektryczna.

Potrzeby obiektów użyteczności publicznej, budownictwa mieszkaniowego wielorodzinnego oraz zakładów zabezpieczają kotłownie lokalne. Zabezpieczają one potrzeby odbiorców w zakresie centralnego ogrzewania, ciepłej wody użytkowej oraz technologii.

Łączna moc kotłowni wynosi ok. 7MWt.Największą kotłownię posiada przedsiębiorstwo produkcyjno – handlowe „ FERMA – POL” Sp. z o.o. Zalesie: 5,5MWt; typ kotła WCO80, opalana miałem węglowym, o produkcji rocznej – 23353GJ/rok.

Ostatnio uruchomiona została kotłownia Spółdzielni Mieszkaniowej „ Właścicieli” dla zaopatrzenia osiedla mieszkaniowego.

4.2.4 Telekomunikacja

W budynku Urzędu Gminy zamontowanych jest 500 numerów, co pokrywa 80% potrzeb docelowych.

W najbliższej przyszłości planuje się rozbudowę centrali o nowe numery.

Teren gminy jest ponadto objęty zasięgiem telefonii komórkowej GSM, za pośrednictwem stacji bazowej zlokalizowanej w Domaszowicach na terenie fermy Zalesie.

4.3. System składowania i gospodarki odpadami

Gmina Domaszowice posiada zorganizowaną gospodarkę odpadami komunalnymi. Każde gospodarstwo domowe wyposażone zostało w pojemniki na śmieci typu SM – 110, połowa gospodarstw ponadto w trójkolorowe worki do ich segregacji.

Źródłami wytwarzania odpadów komunalnych są:

- gospodarstwa domowe w zabudowie jednorodzinnej i wielorodzinnej,
- obiekty infrastruktury takie jak: handel, usługi i rzemiosło, szkolnictwo, obiekty turystyczne, targowiska.
- odpady z terenów otwartych, takie jak: uliczne z koszy, zmiotki, z cmentarzy, zieleni miejskiej.

Istniejący system gospodarki odpadami komunalnymi obejmuje odpady powstałe w gospodarstwach domowych, w podmiotach działalności gospodarczej oraz w obiektach użyteczności publicznej.

Systemem nie jest objęta gospodarka odpadami niebezpiecznymi wytwarzanymi przez służbę zdrowia, podmioty działalności gospodarczej, w tym małe zakłady usługowe i rzemieślnicze. Odpady te, są przekazywane, w oparciu o stosowne umowy oraz zgodnie z odpowiednimi decyzjami, bezpośrednio specjalistycznym firmom zajmującym się ich unieszkodliwianiem.

Sposób postępowania z wytworzonymi odpadami w gminie Domaszowice reguluje Uchwała Nr XXXVI/122/98 Rady Gminy w Domaszowicach z dnia 02 marca 1998 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku na terenie gminy.

Uchwała zobowiązuje mieszkańców do:

- utrzymywania porządku w nieruchomościach,
- stosowania do gromadzenia odpadów komunalnych na nieruchomościach następujących pojemników: 110l, KP-7

Uchwała zobowiązuje gminę do:

- zapewnienia selektywnej zbiórki odpadów poprzez podmioty zapewniające ustawienie w wyznaczonych miejscach zbiorników do selektywnej ich zbiórki.

Na terenie gminy nie jest zorganizowana zbiórka odpadów wielkogabarytowych. Z danych szacunkowych wynika, że na terenie gminy powstaje 56,473 Mg odpadów wielkogabarytowych.

Na terenie gminy występują miejsca, w których mieszkańcy wysypują śmieci lecz są to zazwyczaj niewielkie ilości usypane w ustronnym miejscu, na bieżąco kontrolowane i usuwane.

Gospodarka odpadami komunalnymi prowadzona obecnie na terenie gminy nie uwzględnia kierowania na składowisko odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (należą do

nich: odpady kuchenne, zielone, papier i karton nieopakowaniowy oraz opakowania papierowe) oraz odpadów wielkogabarytowych, remontowo-budowlanych czy selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych.

Na cmentarzach znajdują się kontenery KP -7, a w Domaszowicach dodatkowo duże pojemniki – segregatory na papier, szkło i plastik.

Odpady wywożone są raz w miesiącu przez spółkę „EKOWOD” z Namysłowa na składowisko śmieci w Ziemielowicach, gmina Namysłów.

Ocena gospodarki odpadami komunalnymi

Obecny system gospodarki odpadami komunalnymi nie spełnia w pełni wymogów polityki ekologicznej państwa w zakresie gospodarki odpadami w zakresie:

- zapobiegania i minimalizacji wytwarzanych odpadów,
- recyklingu
- odzysku

Dominuje unieszkodliwianie odpadów komunalnych poprzez ich składowanie,

- w niewielkim stopniu prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów, która w znacznym stopniu ograniczałaby masę odpadów kierowanych do składowania na składowiskach.

Poziom selektywnej zbiórki surowców wtórnych osiągnął w roku 2009 niecałe 3% wagowo całej wytwarzanej masy odpadów komunalnych

- ze względu na brak systemu selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych na składowisko trafiają odpady niebezpieczne takie jak: baterie, świetlówki, zużyte leki.

Na terenie gminy Domaszowice nie są prowadzone statystyki dotyczące ilości zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych. Nie działa również zorganizowany system selektywnej zbiórki i recyklingu tych odpadów co powoduje, że w większości odpady te trafiają na wysypiska odpadów komunalnych i do składnic złomu metalowego. Brak jest również danych dotyczących ilości sprzętu przekazanego do recyklingu w specjalistycznych firmach. Należy przypuszczać, że na terenie gminy ilości odpadów elektrycznych i elektronicznych są niewielkie, osiągające wielkości do około 0,774 Mg/rok.

Na terenie gminy selektywny system zbiórki odpadów prowadzony jest od roku 2001.

Na terenie zabudowy jednorodzinnej odpady są segregowane w worki odpowiednio: czerwony – szkło, żółty – plastik i puszki, niebieski – makulatura, które wystawia się co miesiąc przy wywozie odpadów stałych z pojemników 110 l (kosz zielony). Możliwa jest również indywidualna segregacja odpadów przez wytwórców, zwłaszcza odpadów w postaci złomów metali (przede wszystkim kolorowych). Odpady te są dostarczane indywidualnie do punktów skupu surowców wtórnych.

Na terenie zabudowy wielorodzinnej w ustawiane są komplety pojemników na szkło, papier, tekturę. Pojemniki te są ustawione na terenie Osiedla 40-lecia w Domaszowicach w ilości 3 zestawy oraz na terenie Zespołu Szkół w Domaszowicach - jeden zestaw.

Odpady odbierane są bezpłatnie.

Podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie zbierania odpadów jest Spółka „EKOWOD” z Namysłowa.

Istniejącymi instalacjami do zbierania odpadów komunalnych są:

- pojemniki na śmieci typu SM – 110, w które wyposażone zostało każde gospodarstwo domowe
- kolorowe worki na segregację śmieci, w które wyposażone zostało ponad połowa gospodarstw domowych (czerwony – szkło, żółty – plastik i puszki, niebieski – makulatura)
- na cmentarzach znajdują się kontenery typu KP – 7

- Domaszowice zostały także wyposażone w duże pojemniki – segregatory na papier, szkło i plastik.

Na terenach wiejskich prowadzone jest także kompostowanie odpadów ulegających biodegradacji, zwłaszcza odpadów z terenów zielonych oraz organicznych odpadów kuchennych. Kompostowanie takie prowadzone jest indywidualnie w prywatnych kompostowniach i ma na celu wytworzenie kompostu do własnych potrzeb rolników. Skala tego zjawiska jest trudna do oszacowania. Należy założyć, iż odpady w postaci papieru i tektury oraz drewna są spalane w domowych paleniskach.

Gmina czyni starania przystąpienia do programu „Czysty Region”.

3. Raz w roku odbywa się zbiórka:

- odpadów niebezpiecznych, elektronicznych i elektrycznych (AGD, RTV),
- odpadów wielkogabarytowych,
- folii rolniczej (worki po nawozach, folia silosów).

Gmina nie posiada własnego wysypiska odpadów. Istniejącym obiektem do unieszkodliwiania odpadów jest:

= międzygminne składowisko śmieci w Ziemiełowicach, gmina Namysłów.

5. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony

Ład przestrzenny to:

- zwartość przestrzenna gminy,
- segregacja i współzależność rozmieszczenia funkcji przestrzennych,
- bezkolizyjna sieć komunikacyjna z segregacją ruchu lokalnego i tranzytowego,
- ochrona wartości kulturowych,
- ochrona wartości kulturowych w korelacji z ochroną środowiska przyrodniczego.

Zgodnie z art.2 pkt.1 ustawy z dnia 23 marca 2003r.o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przez „*ład przestrzenny*” – należy rozumieć takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijna całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno – gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno – estetyczne.

Gmina Domaszowice w dotychczasowym rozwoju nie posiada znamion wskazujących na naruszenie ładu przestrzennego . Struktura funkcjonalno – przestrzenna kształtowała się zgodnie z jej uwarunkowaniami historycznymi , czego wynikiem są zachowane układy urbanistyczne wsi.

Z punktu widzenia funkcjonalnego zagospodarowanie przestrzenne gminy jest ogólnie prawidłowe, o czym przesadza stosunkowo równomierne rozmieszczenie jednostek osadniczych i ich dogodne połączenia z ośrodkiem gminnym.

Rozwój zabudowy następował głównie wzdłuż szlaków komunikacyjnych , wokół kościołów i pałaców i dworów. Zastrzeżenia z tego punktu widzenia budzi przebieg drogi krajowej przez zwarty teren zabudowy wsi: Domaszowice ze względu na połączenie na tych odcinkach drogi ruchu tranzytowego rangi krajowej z ruchem lokalnym związanym z obsługą posesji przylegających do drogi.

Skala zabudowy w gminie jest zgodna ze skalą i charakterem gminy.

Gmina Domaszowice należy do gmin o średnim tempie rozwoju. Korzystne walory środowiskowe dla rolnictwa powodowały, że rolnictwo było i jest jej wiodącą funkcją. Z rolnictwem związana była zabudowa mieszkaniowa, która ukształtowała obraz funkcjonalno – przestrzenny gminy.

Dawne dwory posiadały zabudowę związaną z prowadzonym gospodarstwem rolnym. Wokół dworu lokalizowała się zabudowa zagrodowa chłopów. Zespoły tej zabudowy pozostały prawie w niezmienionej formie. Jest to zabudowa niska jednokondygnacyjna, w nielicznych przypadkach dwukondygnacyjna, z dachami wykorzystywanymi na cele gospodarcze. Dachy tej zabudowy przeważnie dwuspadowe symetryczne sytuowane kalenicą budynku mieszkalnego prostopadle do drogi przy której była realizowana.

Zabudowa dworów i zagrodowa chłopów przetrwała praktycznie do okresu powojennego w niezmienionej formie. W okresie lat 60, 70 i na początku lat 80 - tych rozwoju rolnictwa spółdzielni produkcyjnych państwowych gospodarstw rolnych następował rozwój zabudowy, która nie przystawała do dotychczasowego charakteru zabudowy wiejskiej i można ją ocenić jako naruszającą ład przestrzenny istniejącej zabudowy. W sąsiedztwie niskiej zabudowy parterowej powstawały zespoły zabudowy wielorodzinnej w formie budynków czterokondygnacyjnych z zapleczem obiektów i urządzeń towarzyszących. Zespoły takiej zabudowy powstały w Domaszowicach. Standard tej zabudowy pod względem warunków zamieszkania przez jej mieszkańców jest wyższy niż istniejącej zabudowy zagrodowej, ale forma architektoniczna tej zabudowy ma charakter miejski i nie nawiązuje do charakteru zabudowy wiejskiej. Budynki mieszkalne cechuje stosunkowo prosta architektura.

Oprócz zabudowy realizowanej przez spółdzielnie produkcyjne i państwowe gospodarstwa rolne w okresie powojennym zaczęła rozwijać się zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. W przypadku gminy Domaszowice oprócz wypełniania luk w zabudowie następował rozwój nowej zabudowy w formie nowych małych osiedli zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Zabudowa ta nawiązuje do skali zabudowy – są to budynki jedno lub dwukondygnacyjne. Natomiast pod względem formy architektonicznej nie nawiązuje do charakteru zabudowy wiejskiej. Ze względu na oszczędności materiałowe w latach 60 i 70 zabudowa ta realizowana była w większości z dachami płaskimi. Obecnie istnieją tendencje rozbudowy i przebudowy tej zabudowy poprzez zmianę konstrukcji dachów na dachy spadziste, a poddasze jest bardzo często adaptowane na cele użytkowe mieszkaniowe.

Z punktu widzenia środowiskowego ład przestrzenny w gminie ocenia się ogólnie pozytywnie. Zwarte tereny zabudowy wsi położone są generalnie zgodnie z warunkami fizjograficznymi.

Korzystne jest z punktu widzenia środowiskowego zachowanie układu dolin rzecznych i nie wprowadzania na ich obszarach nowej zabudowy.

Wnioski

Z punktu widzenia funkcjonalnego zagospodarowanie przestrzenne gminy jest prawidłowe, o czym świadczy stosunkowo równomierne rozmieszczenie jednostek osadniczych i ich dogodne połączenia z ośrodkiem gminnym a także powiatowym. Zastrzeżenia budzi przebieg drogi krajowej przez teren zabudowy wsi gminnej Domaszowice i Gręboszów ze względu na połączenie na tym odcinku drogi ruchu

tranzytowego rangi krajowej z ruchem lokalnym związanym z obsługą posesji przylegających do drogi.

Z punktu widzenia społeczno – gospodarczego pokrycie niemal całej gminy planami zagospodarowania przestrzennego powoduje, że nie następuje rozpraszanie zabudowy i tym samym nie następuje wzrost kosztów obsługi w zakresie komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej.

Z punktu widzenia środowiskowego ład przestrzenny ocenia się pozytywnie. Rozwój zabudowy w większości następował zgodnie z warunkami fizjograficznymi.

Z punktu widzenia kulturowego oraz kompozycyjno – estetycznego ład przestrzenny ocenia się jako niezadowolający. Nastąpiło bowiem przekształcenie zabudowy tradycyjnej na współczesną bez cech charakterystycznych dla zabudowy zrealizowanej w okresie przedwojennym.

Gmina Domaszowica nie posiada opracowanego studium tradycyjnej zabudowy, które dostarczyłoby informacji na temat preferowanych czy zalecanych zasad kształtowania form współczesnej zabudowy, nawiązującej do cech tradycyjnych. W ramach prac planistycznych nad sporządzaniem studium traktów wizji terenowych zwrócono uwagę na charakterystyczne i istotne formy architektoniczne istniejącej zabudowy w szczególności zrealizowanej w okresie przedwojennym. Cechy tej zabudowy to:

- wysokość nie większa niż 1,5 kondygnacji,
 - kształt dachu – dwuspadowy o symetrycznym układzie połaci dachowych, kryty dachówką w odcieniach koloru czerwonego,
 - kat nachylenia połaci 38-45°,
 - budynki niepodpiwniczone lub podpiwniczone częściowo,
 - budynki otynkowane,
 - okna prostokątne,
- na wielu budynkach gzymsy, opaski wokół otworów okiennych i drzwiowych.

Dla zachowania ładu przestrzennego i nie wprowadzania form zabudowy naruszającej jej dotychczasowy charakter w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy określić bezwzględnie nakazy w utrzymaniu dotychczasowego charakteru zabudowy istniejącej, określeniu wymogów odnośnie jej przebudowy i rozbudowy. Dla zabudowy, która narusza ład przestrzenny należy w przypadku jej rozbudowy, przebudowy i dokonywania remontów wskazać na te elementy i detale architektoniczne, które by złagodziły dysproporcje między zabudową ukształtowaną historycznie, a zabudową zrealizowaną w okresie powojennym i obecnie. Natomiast zabudowę ukształtowaną historycznie – dworską, pałacową i zabudowę zagrodową objąć szczególną ochroną ustaleniami w sporządzanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub decyzjach o warunkach zabudowy.

Kompleksowa ocena przydatności terenów dla zabudowy

Warunki budowlane w gminie są zróżnicowane. Najbardziej niekorzystne występują w dnach dolin rzek i obniżeniach bezodpływowych. W podłożu na tych terenach przeważają czwartorzędowe utwory piaszczyste. O nieprzydatności terenów dla zabudowy przesądzają warunki wodne. Wody gruntowe zalegają płytko, na głębokości 0,5 – 1,5 m. p.p.t. i podlegają znacznym wahaniom (od +0,5m do 1,0m) z lokalnym podtopieniem łącznie. W okresach roztopów i obfitych deszczów narażone są na zalewy powodziowe wodą występującą z koryt rzek i rowów. Tereny te mają obniżoną wartość bioklimatyczną spowodowaną niekorzystnymi warunkami termiczno – wilgotnościowymi.

Najkorzystniejsze warunki dla zabudowy występują na wysoczyźnie plejstoceniowej obejmującą zachodnią część gminy powyżej krawędzi rozgraniczającej obie jednostki morfologiczne. Na wysoczyźnie w podłożu przeważają utwory piaszczyste, gliny zwałowe i utwory lessopodobne. Wody gruntowe zalegają poniżej poziomu posadowienia budynków. Są to też tereny o najkorzystniejszych warunkach bioklimatycznych – dobrze przewietrzane, z korzystnym układem warunków wilgotnościowych i termicznych. Tereny te nadają się do zabudowy bez zastrzeżeń. Jednak z uwagi na duże przestrzenie czysto rolnych obszarów o stosunkowo dobrych glebach dla rolnictwa przeznaczenie ich należy ograniczyć. Pod zabudowę należy przeznaczać tereny będące kontynuacją istniejącej zabudowy w jej bezpośrednim sąsiedztwie.

Analizując zainteresowanie lokalizacją nowej zabudowy w oparciu o wydane decyzje o warunkach zabudowy i złożone wnioski do studium stwierdza się, że nowe obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej należy wyznaczyć głównie we wsiach: Domaszowice, Strzelce.

Prowadzący działalność gospodarczą i potencjalni inwestorzy zainteresowani są lokalizacją inwestycji głównie przy drogach krajowych i obejmuje to głównie Domaszowice.

Ograniczenia dla zabudowy na obszarze gminy występują:

- na gruntach ustawowo chronionych (I - IV klasy bonitacyjnej i gruntach leśnych),
- na obszarze dolin rzek i w ich obszarze zalewowym,
- na obszarach ograniczonego użytkowania jeśli takie zostaną ustanowione,
- w strefach ochrony sanitarnej cmentarzy.

6. Uwarunkowania wynikające z stanu środowiska

6.1 . Uwarunkowania wynikające z: ze stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Rolnictwo to podstawowa funkcja gminy.

Z rolnictwa w gminie utrzymuje się ponad 50% ludności zawodowo – czynnej.

Gmina posiada korzystne warunki przyrodniczo –glebowe dla rozwoju rolnictwa.

Różnorodność skał macierzystych z których wytworzyły się gleby i czynniki glebotwórcze zachodzące na obszarze gminy przyczyniły się do znacznego zróżnicowania pokrywy glebowej.

Według ewidencji gruntów powierzchnia ogólna gminy Domaszowice wynosi 11 364ha, w tym :

- użytki rolne	- 7338,00 ha (64,5% pow. gminy),
- las i grunty leśne	- 3 409,00 ha (28,2% pow. gminy),
- tereny zabudowane i zurbanizowane	- 582,93 ha (5,1% pow. gminy),
- grunty pod wodami	- 67,96 ha (0,5% pow. gminy),
- nieużytki	- 20,77 ha (0,2% pow. gminy),
- tereny różne	- 66,25 ha (0,5% pow. gminy).

W gminie Domaszowice użytki rolne zajmują 6 892 ha, co stanowi 60,55% powierzchni gminy, w tym aż 88,6% stanowią grunty orne, a tylko 11,1 % łąki i pastwiska. Gleby bardzo dobre i dobre zajmują około 53,5%, gleby średnio dobre 29,4%, grunty bardzo słabe 17,1%.

Część gleb na terenie gminy wymaga zabezpieczeń przeciwoerozyjnych, gdyż jest narażona na erozję wietrzną. Najwięcej terenów objętych erozją znajduje się we wsiach o intensywnej wielkoobszarowej gospodarce rolnej na dobrych glebach, z małą ilością zadrzewień i zalesień głównie w środkowej części gminy.

Pod względem waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej IUNG Puławy wskaźnik wyraża się liczbą 82,9, co stawia gminę Domaszowice na wysokim miejscu wśród gmin województwa opolskiego (średnio dla województwa opolskiego 87,2, najwyższy gmina Pawłowiczki – 102,3).

60% gleb na obszarze gminy to gleby klasy II i III. Obszar gminy cechują zwarte czyste obszary użytków rolnych umożliwiające stosowanie maszyn rolniczych, zwłaszcza w jej zachodniej części.

Najbardziej urodzajne gleby mają wsie: Włochy, Dziedzice, Polkowskie, Woskownice Górne, Strzelce; najśłabsze wsie: Wielołęka, Zofijówka, Nowa Wieś.

Gleby gminy omówiono w rozdz. 2.5.

Charakterystyka gospodarstw rolnych

Obecnie gospodarka rolna w gminie oparta jest głównie o gospodarstwa rolników indywidualnych. Struktura gospodarstw rolnych jest średnio korzystna.

Pod względem areалу najwięcej gospodarstw znajduje się w grupie do 2,0 ha.

W gminie znajduje się 551 gospodarstw rolnych w tym:

= gospodarstw indywidualnych – 549

Gospodarstwa rolne w/g grup obszarowych :

- do 2 ha - 236
- od 2 - 10 ha - 159
- od 10 - 15ha - 73
- od 15 - 20 ha - 23
- od 20 - 50 ha - 47
- od 50 do 100 ha - 11

Struktura gospodarstw indywidualnych :

ogółem : 549 w tym:

- do 2 ha - 236
- od 2 - 10 ha - 159
- od 10 - 15ha - 73
- od 15 - 20 ha - 23
- od 20 - 50 ha - 47
- od 50 do 100 ha - 10

Powierzchnia gruntów w gospodarstwach rolnych kształtuje się następująco:

Ogółem- 573436 ar

w tym:

- użytki rolne – 546714 ar w tym pod zasiewami – 460172 ar
- sady – 1601
- łąki – 54539
- pastwiska – 14632
- lasy i grunty leśne – 3418
- pozostałe grunty – 23304

Struktura zasiewów w gminie w roku 2008 (dane GUS) kształtowała się następująco:

Powierzchnia zasiewów ogółem – 460 172a, w tym:

- zboża ogółem – 258656
- w tym: pszenica ozima – 137874
- żyto - 15118
- rzepak ozimy – 52779
- kukurydza - 109654
- buraki cukrowe – 17063
- ziemniaki – 17582
- warzywa gruntowe – 66
- truskawki – 60

Struktura hodowli zwierząt w roku 2008 (dane GUS) w szt.:

- bydło – 1190
- krowy – 570
- trzoda chlewna 38 921, w tym w gospodarstwach indywidualnych – 2607
- konie – 13
- owce-15
- kury – 87022
- kozy – 15

Prowadzenie gospodarki rolnej w gminie cechuje postępujący poziom - gospodarstwa są sukcesywnie mechanizowane , część budynków inwentarskich zostało zmodernizowanych i unowocześnionych i dostosowane do wymogów ochrony środowiska, nowe budowane budynki gospodarsko – inwentarskie są nowoczesne spełniające wymogi ochrony środowiska .

Niestety poziom wykształcenia rolników jest stosunkowo niski. Z wyższym wykształceniem jest tylko 8 rolników; ze średnim 127; po kursie rolnym – 113; a aż 231 rolników prowadzących gospodarstwo nie posiada wykształcenia.

Agroturystyka

Agroturystyka na terenie gminy nie jest rozwinięta. Powinna jednak być brana pod uwagę jako jeden z kierunków rozwoju obszarów wiejskich ponieważ stanowi dodatkowe źródło dochodów gospodarstw rolnych oraz sprzyja rozwojowi pokrewnych gałęzi z tym związanych, takich jak handel, gastronomia, przetwórstwo, rękodzieło ludowe. Według szacunków, jedno gospodarstwo agroturystyczne uruchamia na obszarze wiejskim około 10 nowych miejsc pracy. Przesłanki rozwoju agroturystyki to:

- atrakcyjność terenu,
- infrastruktura lokalna (społeczna , drogowa , techniczna),
- baza noclegowa,
- fachowa obsługa klientów,
- polityka państwa wyrażająca się w regulacjach prawnych.

**6.2. Uwarunkowania wynikające ze:
stanu leśnej przestrzeni produkcyjnej**

W gminie Domaszowice, przy zasobach gleb o wysokiej jakości i znaczącym przekształceniu terenu gminy, lasy zajmują ok. **29,8% powierzchni** (3 389ha), co jest wskaźnikiem wyższym niż średnia wojewódzka (26,9%) i powiatowa (27,8%). Stawia to gminę Domaszowice na drugim miejscu pod względem lesistości w powiecie namysłowskim. Faktycznie jednak, już w stosunku do danych WUS za rok 2002, występują duże różnice w powierzchni zalesionej gminy albowiem przez ostatnie 1,5 roku (w 2003r.) zalesiono w gminie Domaszowice dodatkowych 23,02 ha (Nowa Wieś, Zofijówka, Siemysłów), co podwyższa lesistość do poziomu 30%.

Lasy położone są głównie w jej południowej części. Administracyjnie lasy gminy należą do Nadleśnictwa Namysłów.

Na terenie gminy znajdują się 3 leśnictwa w :

- Gręboszowie
- Siemysłowie
- Polkowskiem

Powierzchnia gruntów leśnych w gminie Domaszowice na tle powiatu i województwa

Gmina	Powierzchnia gruntów leśnych		Lesistość [%]
	ogółem [ha]	na 1 mieszkańca w ha	
Domaszowice	3 389	0,87	29,8
Powiat namysłowski	20 818	0,47	27,8
Województwo opolskie	253 586	0,23	26,9

Rocznik Statystyczny, Opole 2008,

Rozmieszczenie lasów w gminie jest nierównomierne. Powierzchnia leśna nie jest jednolita występuje w postaci rozdrobnionych i rozproszonych ale zwartych stosunkowo dużych kompleksowo obszarów na terenie całej gminy.

Duże zwarte kompleksy lasów występują na południu gminy (na południe od linii kolejowej nr 143 relacji Kalety – Wrocław) – stanowiące część dużego zwanego kompleksu Lasów Stobrawsko-Turawskich. Większe powierzchnie leśne występują także w północno – wschodniej części gminy, w sołectwach: Woskowice Górne i Polkowskie. Największą lesistością charakteryzują się sołectwa: Gręboszów, Siemysłów i Nowa Wieś, a najmniejszą odznaczają się głównie sołectwa położone we wschodniej części gminy: Dziedzice, Włochy i Strzelce.

W strukturze własnościowej lasów w gminie Domaszowice zdecydowanie dominują lasy publiczne, które stanowią 98,9%. Starosta powiatu namysłowskiego, w drodze porozumienia, powierzył nadzór nad lasami prywatnymi nadleśnictwu Namysłów.

Powierzchnie lasów nie będących własnością Skarbu Państwa

Gmina	Lasy [ha]			
	gmin i związków międzygminnych, z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie	osób fizycznych	spółdzielni	kościółów i związków wyznaniowych
Domaszowice	0	37	1	0
Powiat namysłowski	35	238	17	2
		292		

Źródło: Dane Starostwa Powiatowego za POŚ powiatu namysłowskiego

Większością lasów zarządzają Lasy Państwowe reprezentowane przez Nadleśnictwo Namysłów i 3 leśnictwa - Gręboszów, Siemysłów i Polkowskie . W Zarządzie Lasów Państwowych znajduje się 3368,3 ha lasów.

W nadleśnictwie Namysłów dominują żyzne siedliska leśne (lasów i łągów). Nie zawsze żyzność siedliska ma odzwierciedlenie w składzie gatunkowym drzewostanów, często występuje tu zawyżony udział gatunków iglastych (np. okolice Gręboszowa).

W wiekowej strukturze lasu w Nadleśnictwie Namysłów dominują (ponad 70%) drzewostany I-IV klasy wieku (do 80 lat), ale w stosunku do pozostałych nadleśnictw w województwie opolskim występuje tu znaczny procent lasów ponad 120-letnich – około 6% drzewostanów. Najstarsze drzewostany występujące na terenie gminy to:

- 180 lat (2,01 ha – 30% dąb) – leśnictwo Wierzbica
- 158 (1,62 ha – sosna) – leśnictwo Polkowskie
- 168 lat (3,17 ha – buk, dąb) – leśnictwo Polkowskie

Przeciętna zasobność drzewostanów w Nadleśnictwie Namysłów wynosi 256 m³/ha, natomiast przeciętny przyrost odpowiednio 6,00 m³/ha. Są to wartości jedne z wyższych w województwie. Najwyższe drzewostany występujące na terenie gminy to:

- 35 m (2,54 ha - 30% lipy - 125 lat) - Leśnictwo Gręboszów,
- 33 m (1,36 ha - 30% lipy - 120 lat) - Leśnictwo Gręboszów,
- 32 m (2,39 ha - 20% modrzewia - 91 lat) - Leśnictwo Gręboszów,
- 32 m (4,99 ha - 20% buka - 150 lat) - Leśnictwo Siemysłów,
- 32 m (0,90 ha - 20% wiąza - 135 lat) - Leśnictwo Polkowskie.

Uwzględnienie w gospodarce leśnej ekologicznych i społecznych funkcji lasu, określanych jako pozaprodukcyjne, znalazło wyraz między innymi w wyróżnieniu lasów o charakterze ochronnym. Łączna powierzchnia lasów ochronnych w gminie Domaszowice wynosi 957 ha, co stanowi ok. 32% powierzchni lasów (przy średniej dla całego nadleśnictwa – 29,4%, powiatu – 24,3%).

Stosunkowo niewielkie powierzchnie objęte funkcją ochronną w Nadleśnictwie Namysłów, w stosunku do poziomu wojewódzkiego (76,2%), to wynik głównie dobrego stanu zdrowotnego lasów. Nadleśnictwo Namysłów charakteryzuje się niewielkimi uszkodzeniami drzewostanów przez emisje przemysłowe, w stosunku do lasów w województwie opolskim. Wszystkie lasy w gminie Domaszowice zaliczono do I strefy uszkodzeń (uszkodzenia słabe) przez oddziaływanie gazów i pyłów przemysłowych.

Powierzchnia lasów ochronnych w gminie na tle powiatu i województwa

Gmina	Powierzchnia lasów ochronnych	
	ha	% powierzchni leśnej
Domaszowice	957	31,4
Powiat namysłowski	5 060,5	24,3
Województwo opolskie	174 500	76,2

Na terenach leśnych w obrębie gminy występują rzadkie rośliny, między innymi – widłaki, bluszcz pospolity, kopytnik pospolity, konwalia majowa, wawrzynem wilczełyko, porzeczka czarna, kosaciec, zawilec narcyzowy oraz ostnice.

Występują również rzadkie gatunki zwierząt – w leśnictwie Polkowskie zlokalizowano gniazdo orlika krzykliwego oraz bociana czarnego.

Na terenie całego Nadleśnictwa Namysłów przeciętny wiek drzewostanów wynosi 56 lat.

Na terenie gminy znajdują się 3 obwody łowieckie:

- = nr 19 „Gręboszów” – 1003,76 ha powierzchni leśnej użytkowane przez Koło łowieckie „Dzik” z Jastrzębia Śląskiego
- = nr 16 „Woskownice” – 405,53 ha powierzchni leśnej, użytkowane przez Koło Łowieckie „Bażant” z Namysłowa
- = nr 18 „Starościna” – 2008,79 ha powierzchni leśnej, użytkowane przez Koło Łowieckie „Dzik”, z Pokoju.

Obwody są bogate w zwierzynę łowną – jelenie, sarny i dziki.

6.3 . Uwarunkowania wynikające z: wielkości i jakości zasobów wodnych

Gmina Domaszowice położona jest w części zachodniej (sołectwa Gręboszów i Strzelce) w obrębie zlewni chronionej rzeki Widawy, stanowiącej obszar zasilania w wodę pitną województwa dolnośląskiego, a w jej granicach przebiegają ważne, lokalne struktury wodonośne czwartorzędowej doliny kopalnej Stobrawy.

6.3.1. Wody powierzchniowe

Teren gminy Domaszowice leży w dorzeczu Odry. Przez teren gminy przebiega wododział między zlewniami Widawy i Stobrawy (dopływów I-rzędu rzeki Odry).

Teren gminy Domaszowice położony jest na obszarze ubogiej sieci rzecznej. Część wód opadowych jest odprowadzana rowami i drobnymi ciekami do linii wododziałowej do rzeki Studnicy – lewostronny dopływ Widawy (kierunek północny). Zbiera ona wody z północnej części arealu Strzelce. Dopływ boczny rzeki Studnicy zbiera również wody z arealu uprawnego Woskovic Górnych.

Jednak głównym odbiornikiem wód powierzchniowych terenu gminy Domaszowice jest rzeka Stobrawa, przyjmująca wody z południowej części gminy, z cieku Oziąbel, Kluczborska Struga i Czarna Woda. Obszar źródłiskowy rzeki Oziąbel znajduje się w środkowej części wsi Strzelce, skąd płynie do Domaszowic. Na wysokości wsi Wielołęka przyjmuje boczny dopływ zbierający wodę ze wsi Włochy, Dziedzice i z mniejszych przysiółków. Na południe od wsi Zofijówka do rzeki Oziąbel uchodzi Czarna Woda, której obszar źródłiskowy znajduje się poza granicami administracyjnymi gminy Domaszowice, a do której na terenie gminy wpada Potok Włoski. Na południe od przysiółka Zorzów rzeka Oziąbel łączy się z Kluczborską Strugą. Wodostany w rzekach są wyrównane i zbliżone do wodostanów średnich w granicach 33 – 37 cm.

Sieć hydrograficzną w gminie uzupełniają rowy melioracyjne i zbiorniki wodne.

W miejscowości Nowa Wieś znajduje się zbiornik wodny „Karier” nazywany popularnie przez miejscową społeczność „Piekielko”.

Odbywają się na nim często zawody wędkarzy, a także dzieci i młodzieży. Teren zbiornika wodnego przewidziany jest w strategii gminy do zagospodarowania jako miejsce wypoczynku letniego.

Na terenie gminy Domaszowice znajduje się 106,04 km rowów melioracyjnych.

Sieć rowów melioracyjnych według miejscowości

L.p.	Miejscowość	Długość rowów [km]
1.	Domaszowice	11,34
2.	Strzelce	25,04
3.	Siemysłów	16,16
4.	Dziedzice	10,21
5.	Włochy	13,32
6.	Wielołęka	12,24
7.	Nowa Wieś	8,97
8.	Zofijówka	9,08
9.	Polkowskie	3,21
10.	Gręboszów	3,64
11.	Woskowie Górne	2,83
Razem		106,04

Źródło: Gminna Spółka Wodna w Domaszowicach

6.3.2. Wody podziemne

Zasoby wód podziemnych są nierównomiernie rozmieszczone w przestrzeni województwa opolskiego. Nagromadzenie struktur wodonośnych występuje w środkowej części województwa. Obszar na północy województwa jest stosunkowo ubogi w wody podziemne. Na obszarze gminy Domaszowice nie wyróżniono żadnego zbiornika o wysokiej zasobności – tzw. GZWP – według Mapy obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony [Kleczkowski, 1990].

Jednakże zgodnie z opracowaniem „Obszary zasilania wodonośnych poziomów użytkowych na terenie województwa opolskiego” [Kończkowski, 1989] w obrębie południowej części gminy Domaszowice można wyróżnić *czwartorzędowy zbiornik doliny kopalnej Stobrawy z odgałęzieniami rynnowymi Wołczyzna i Biestrzykowic*. Budują go utwory piaszczysto-żwirowe pochodzenia wodnolodowcowego i rzeczno-żwirowe o miąższości 15-25 m ze zwierciadłem wody na ogół swobodnym. Zbiornik zasilany jest z opadów atmosferycznych oraz w dolinach rzecznych z infiltracji. Wskazany jest do szczególnej ochrony jako źródło perspektywicznego zaopatrzenia w wodę ludności i gospodarki tego rejonu. Parametry hydrologiczne zbiornika kształtują się następująco: przewodność od 165-200m²/d wydajność $Q_{\max}=70-120\text{m}^3/\text{h}$.

Na ujęciu wody w Siemysłowie położonym w obrębie doliny kopalnej Stobrawy stwierdzono występowanie jednej warstwy wodonośnej. Warstwa ta zbudowana jest w stropie z piasków średnioziarnistych przechodzących w spąg w piaski gruboziarniste ze żwirem i otoczkami. Zwierciadło wody stabilizuje się na poziomie 3,0 – 3,6 m p.p.terenu. Zasilanie i kierunek spływu wód w utworach czwartorzędowych przebiega z północnego zachodu na południowy – wschód w kierunku rzeki Oziąbel.

W północnej części gminy w rejonie Woskowie Górnych, Polkowskiego w utworach czwartorzędowych stwierdzono dwie warstwy wodonośne. Pierwsza zalegająca w zasadzie od powierzchni terenu do głębokości 8,0 m z miejscowymi przewarstwieniami piasków pylastych, czasem zaglinionych, ze swobodnym zwierciadłem wody lub miejscami napiętym stabilizującym się na poziomie 3,5 – 3,7 m ppt. Warstwa ta nie posiada charakteru użytkowego i tylko okresowo prowadzi wodę, jej rozprzestrzenienie również jest ograniczone.

**Studium Uwarunkowań i Kierunków
Zagospodarowania Przestrzennego gminy Domaszowice**

Druga warstwa wodonośna zalega w przedziale głębokości 35,0-50,0 m ze zwierciadłem wody napiętym stabilizującym się na poziomie 21,0 – 21,9 m ppt. Zasilanie i kierunek spływu wód w utworach czwartorzędowych przebiega z północnego – wschodu na południowy zachód w kierunku spływu wód do doliny rzeki Stobrawy i Widawy.

W rejonie Włoch i najbliższej okolicy pierwsza warstwa wodonośna występuje w przedziale głębokości 4,0-18,0m i zbudowana jest w stropowej części z piasków średnioziarnistych przechodzących poniżej w piaski średnioziarniste ze żwirem i otoczkami. Zwierciadło wody stabilizuje się na głębokości 3,15m poniżej powierzchni terenu.

Na terenie gminy Domaszowice nie jest prowadzony monitoring podstawowy wód podziemnych. W całym powiecie namysłowskim znajduje się tylko jeden otwór badawczy (647) należący do sieci krajowej monitoringu jakości zwykłych wód podziemnych, zlokalizowany w Wojciechowie na terenie gminy Wilków.

Wyniki oznaczeń pięciu wskaźników zanieczyszczenia w wodach gruntowych pobranych do badań w Wojciechowie mieściły się w granicach III klasy (substancje rozpuszczone, CHZT_{Mn} mangan, siarczany i wodorowęglany). Pozaklasowe były wartości azotu azotanowego i azotanowego potasu. Normy pitne nie były spełnione przez siarczany, mangan, twardość ogólną, azotyny oraz CHZT_{Mn}.

Charakterystyka wód podziemnych z otworu badawczego (647)

Nr otworu	Miejscowość	Gmina	Stratygrafia	Wody	Obszary GZWP	Klasa 2002
647	Wojciechów	Wilków	Q	G	poza	III

Źródło: Stan środowiska w województwie opolskim

Monitoring wód podziemnych ujmowanych w celach użytkowych - w gminie Domaszowice prowadzona była kontrola przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Opolu ujęć zasilających systemy wodociągowe. Wody podziemne z monitorowanych ujęć Woskownice Górne i Siemysłów charakteryzowały się:

= ponadnormatywną zawartością azotu amonowego) oraz klasyfikowały się w III klasie dla manganu i azotu azotanowego - Siemysłów,

= wody ujęcia Woskownice Górne cechowały się wysoką jakością pod względem zawartości azotu azotanowego i wysoką jakością w zawartości azotu amonowego i manganu.

Ujęcia Strzelce i Włochy zostały wyłączone z eksploatacji.

6.3.3 Ujęcia wód

Na terenie gminy funkcjonują 2 wodociągi grupowe bazujące na komunalnych ujęciach wody podziemnej: Woskownice Górne i Siemysłów o wydajności ogółem 308,4 m³/h. Woda ujmowana z ujęcia Strzelce i Siemysłów zawiera ponadnormatywne ilości azotu amonowego.

Ujęcia wodociągów grupowych wód podziemnych na terenie gminy Domaszowice

L.p.	Miejscowość	Użytkownik	Zatwierdzone zasoby [m ³ /h]	Stratygrafia poziomu wodonośnego	Głębokość studni [m]	Pobór wód	
						Q _{śr} [m ³ /d]	Q _{Max} [m ³ /d]
1.	Woskownice Górne	EKOWOD	45,0	Czwartorzęd	52 – 53	161,2	671,2
2.	Siemysłów	EKOWOD	25,0	Czwartorzęd	25 – 25,5	175,5	263,4

Źródło: EKOWOD Sp.o.o. Namysłów

Na terenie gminy funkcjonują również inne ujęcia, w tym zakładowe, największą ilość wody pobiera Przedsiębiorstwo Produkcyjno - Handlowe „FERMAPOL” w Zalesiu, które pobiera 33 308 m³ wody podziemnej rocznie [dane za rok 2008].

6.3.4. Strefy ochronne ujęć wody

Warunki hydrogeologiczne korzystne dla budowy ujęć w gminie Domaszowice są jedynie w płytko zalegających wodach utworów czwartorzędowych narażonych w znacznym stopniu na zanieczyszczenie. Analiza budowy geologicznej oraz warunków hydrologicznych i ocena możliwości samooczyszczenia wody z zanieczyszczeń pozwoliła na określenie zasięgu stref ochrony ujęć wody, których wyznaczenie pozwoli na ograniczenie zagrożenia zanieczyszczenia użytkowych poziomów wodonośnych.

= Woskownicy Górne

Dla ujęcia wody w Woskowicach Górnych decyzją nr OŚ.I – 6223/4/01 Starosty Namysłowskiego z dnia 31.08.2001r. ustanowiono strefę ochronną ujęcia wody podziemnej, która obejmuje tylko teren ochrony bezpośredniej o wymiarach 3536 m².

Niewielka miąższość warstwy izolacyjnej w rejonie ujęcia we Włochach sugerowała konieczność utworzenia (decyzją nr OŚ.I – 6223/7/01 Starosty Namysłowskiego z dnia 31.08.2001r.) poza strefą ochrony bezpośredniej, o powierzchni 2 arów, również strefę ochrony pośredniej wewnętrznej wyznaczonej 30-dniowym czasem dopływu wody do ujęcia w formie owalu o wymiarach:

$S_0 = 40,5$ m od osi ujęcia w kierunku napływu wód licząc od osi ujęcia,

$S_u = 31,5$ m od osi ujęcia w kierunku odpływu wód podziemnych licząc od osi ujęcia.

Ujęcie wymaga wykonania nowej dokumentacji dotyczącej stref.

= Siemysłów

Brak warstwy izolacyjnej w obrębie ujęcia wody w Siemysłowie wymagało wyznaczenia (decyzją nr OŚ.I – 6223/8/01 Starosty Namysłowskiego z dnia 31.08.2001r.) oprócz strefy ochrony bezpośredniej o promieniu $R = 10$,m od osi studni nr 1 i nr 2 strefę ochrony pośredniej w formie owalu o promieniach:

$S_0 = 82,0$ m licząc od osi studni nr1 na kierunku dopływu wody do ujęcia,

$S_u = 45,0$ m licząc od osi studni nr 1 na kierunku odpływu wody od ujęcia,

oraz strefę ochrony pośredniej zewnętrznej która określa granicę 25-letniego czasu dopływu zanieczyszczenia do ujęcia. Teren ochrony pośredniej zewnętrznej obejmuje obszar o promieniu $R = 975,0$ m licząc od osi studni nr 1.

Ujęcie wymaga wykonania nowej dokumentacji dotyczącej stref.

Istniejące ustalone strefy określają zakazy, ograniczenia, i obowiązki na terenie poszczególnych stref, a w tym:

- na terenie ochrony bezpośredniej ujęcia należy:

- 1) zapewnić odprowadzenie wody wód opadowych w taki sposób, aby nie przedostawały się do urządzeń służących do poboru wody,
- 2) ograniczyć do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych stale przy i rządzeniach służących do poboru wody
- 3) zabronić użytkowania gruntów do celów nie związanych z eksploatacją ujęcia

- na terenie ochrony pośredniej wewnętrznej i zewnętrznej zabrania się:

- 1) lokalizowania nowych ujęć wody nie związanych z przedmiotowym wodociągiem
- 2) przechowywania i składowania odpadów promieniotwórczych
- 3) wydobywania kopalni
- 4) lokalizowania produktów ropopochodnych i innych substancji chemicznych,
- 5) lokalizowania wysypisk i wylewisk komunalnych,

- 6) zakładania cmentarzy,
- 7) wprowadzania ścieków bezpośrednio do ziemi,
- 8) mycia pojazdów mechanicznych,
- 9) stosowania nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin,
- 10) zakaz budowy parkingów samochodowych i lokalizowania obozowisk

Geologicznie granice stref ochrony pośredniej wewnętrznej i zewnętrznej ujęć wody określa się między innymi dla potrzeb planowania przestrzennego w celu uniknięcia lokalizacji na tym terenie obiektów mogących zanieczyścić wody podziemne, likwidacji ognisk stwarzających niebezpieczeństwo skażenia wód podziemnych oraz uporządkowania gospodarki nawozowej i wodno-ściekowej.

6.4. Uwarunkowania wynikające z budowy geologicznej

Ukształtowanie utworów powierzchniowych obszaru gminy Domaszowice nastąpiło w czwartorzędzie, który reprezentowany jest zarówno przez utwory plejstoceny jak i holocenu. Do najstarszych utworów powierzchniowych plejstoceny na obszarze gminy zalicza się: piaski, żwiry oraz glinę zwałową (morenową) stadiu maksymalnego zlodowacenia środkowopolskiego. Gлина zwałowa zlodowacenia środkowopolskiego stadiu maksymalnego występuje na powierzchni ziemi w ciągłej pokrywie, głównie w zachodniej i północnej części gminy, gdzie jest rozdzielana na powierzchni jedynie przez młodsze utwory osadzone przez rzekę Oziąbel i jej dopływy. Niewielkie fragmenty gliny zwałowej są zlokalizowane również w południowo-wschodniej części gminy. Na pozostałym obszarze gminy utwory czwartorzędowe reprezentują piaski i żwiry.

Najmłodszymi utworami geologicznymi terenu gminy są osady holocenu. Największe powierzchnie spośród osadów holocenu zajmują mady rzeczne (namuły organiczne ilaste, gliny piaszczyste ciężkie, gliny średnie i lekkie) terasy zalewowej doliny Stobrawy oraz mady, torfy i piaski w dolinie rzeki Oziąbel. W dolinie rzeki Oziąbel torfy spoczywają płatami na piaskach rzecznych i madach warstwą około kilkudziesięciu centymetrów. Namuły i torfy są najmłodszymi formacjami geologicznymi terenu gminy. Piaski rzeczne zalegają poniżej torfów i mad i pozostają w stanie luźnym i średnio zagęszczonym. Proces osadzania namułów, piasków, żwirów rzecznych trwa do dziś i jest jednym z najistotniejszych, zachodzących procesów geologicznych.

W oparciu o dotychczas przeprowadzone wiercenia rozpoznawcze i poszukiwawcze na terenie północno-zachodniej części gminy Domaszowice, a w szczególności w rejonie miejscowości Włochy, Woskowice Górne i Strzelce oraz w ich najbliższej okolicy, można stwierdzić, że utwory czwartorzędowe mają stosunkowo dużą miąższość dochodzącą do 40,0-50,0 m. Utwory czwartorzędowe w tym rejonie zbudowane są z szarych glin pylasto-piaszczystych przewarstwianych piaskami pylastymi, piaskami drobno- i średnioziarnistymi, a miejscami piaskami gruboziarnistymi z domieszką żwiru i otoczków. Prawie we wszystkich czwartorzędowych otworach wykonanych w rejonie miejscowości Włochy, Woskowice Górne, Polkowskie i Strzelce stwierdzono występowanie kilkumetrowego izolacyjnego nadkładu występującego bezpośrednio pod glebą. Natomiast w południowo-zachodniej części gminy, w szczególności w rejonie miejscowości Siemysłów, utwory czwartorzędowe do głębokości 20,0 m zbudowane są z piasków, piasków ze żwirem i otoczkami. W nadkładzie występuje warstwa zaglinionego piasku, ale warstwa ta nie posiada ciągłego charakteru, o czym świadczy swobodny charakter lustra wody czwartorzędowej warstwy wodonośnej.

Pod względem litologicznym utwory czwartorzędowe można scharakteryzować w oparciu o uzyskane profile geologiczne z wykonanych wierceń poszukiwawczych i rozpoznawczych w obrębie gminy Domaszowice. W rejonie Strzelec utwory czwartorzędowe pod względem litologicznym stanowią zalegające do głębokości 6,5 m, gliny piaszczyste, piaski średnioziarniste i szare gliny zwałowe z otoczkami przechodzące, w strefie głębokości 6,5 - 40,0 m p.p.t w piaski średnioziarniste i w spągowej partii, gruboziarniste ze żwirem. W rejonie Woskowic Górnych pod względem litologicznym utwory czwartorzędowe budują zalegające od powierzchni terenu do 8,0 m piaski drobnoziarniste i pylaste, przechodzące w glinę z otoczkami, barwy żółtej i szarżółtej. Gliny przedzielone są gdzieniegdzie w strefie głębokości 35,0-18,0m i 22,0-24,0 m piaskiem zaglinionym z otoczkami. Generalnie zaś w przedziale 35,0-48,0 m stwierdzono występowanie czwartorzędowych szarych, piasków drobno, średnio i gruboziarnistych ze żwirem tworzących warstwę wodonośną.

W rejonie miejscowości Włochy utwory czwartorzędowe zbudowane są z glin pylasto - piaszczystych poprzewarstwianych warstewkami piasków pylastych, piasków drobno- i średnioziarnistych, a miejscami bardzo korzystnie wykształconych piasków gruboziarnistych z domieszką żwiru i otoczek. W rejonie miejscowości Siemysłów do głębokości 20,0 m ppt. utwory czwartorzędowe zbudowane są z piasków, piasków ze żwirem i otoczkami.

Pod utworami czwartorzędowymi stwierdzono występowanie stropowych partii szarych trzeciorzędowych ilów - w Strzelcach na głębokości 38 m, w Woskowicach Górnych na głębokości 50 m, a w Siemysłowie na głębokości 20 m. Trzeciorząd nie stanowi kompletnej serii, a reprezentowany jest przez miocen lądowy wykształcony w postaci ilów i piasków. Trias reprezentowany jest przez najwyższe piętro – kajper. Utwory kajpru litologicznie wykształcone są w postaci ilów i iłóupków o zabarwieniu wiśniowym. Zalegają one na zmiennej głębokości pod przykryciem trzeciorzędu i czwartorzędu.

Teren gminy jest słabo rozpoznany pod względem występowania surowców mineralnych. Występują tu pokłady piasku wydobywane w sposób niezorganizowany przez miejscową ludność. Powiat namysłowski jest bardzo ubogi w złoża surowców mineralnych (3 złoża). Żadne z udokumentowanych złóż nie występuje na terenie gminy Domaszowice.

6.5. Uwarunkowania wynikające z wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego

6.5.1. Obszary i obiekty prawnie chronione

Obszary o znaczących walorach przyrodniczych objęte ochroną prawną zajmują w gminie Domaszowice około 50% powierzchni gminy (szacunkowa wielkość), co znacznie przekracza średnią dla województwa (27,1%). Powierzchnia obszarów przyrodniczych prawnie chronionych w gminie Domaszowice jest zbliżona do powierzchni chronionych w powiecie (46,6%).

Obszary i obiekty chronione w gminie Domaszowice to:

- **o znaczeniu regionalnym**
- Obszar Chronionego Krajobrazu „*Lasy Stobrawsko-Turawskie*”,
- Stobrawski Park Krajobrazowy

• **o znaczeniu lokalnym**

- pomniki przyrody (8),
- parki (5), obiekty cenne przyrodniczo, w tym 2 objęte ochroną prawną przez konserwatora zabytków.

Obszary chronione tj. Obszar Chronionego Krajobrazu „*Lasy Stobrawsko-Turawskie*” i Stobrawski Park Krajobrazowy, położone są w południowej części gminy, na terenie 7 sołectw (Nowa Wieś, Zofijówka, Siemysłów, Gręboszów, Domaszowice, Wielołęka, Dziedzice). Na terenie pozostałych sołectw nie objęto ochroną prawną żadnych obszarów. Drzewa pomnikowe prawnie chronione występują jedynie we wsi Gręboszów, a parki objęte ochroną konserwatora zabytków we wsiach Gręboszów i Strzelce.

Obszar Chronionego Krajobrazu „*Lasy Stobrawsko-Turawskie*”

utworzony uchwałą Nr XXIV/193/88 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Opolu z dnia 26 maja 1988 roku i Rozporządzeniem Nr P/14/2000 Wojewody Opolskiego z dnia 17 maja 2000r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu w województwie opolskim określającym granice tego obszaru położony jest w północnej części województwa opolskiego. Obejmuje on rozległy, rozczłonkowany kompleks leśny na prawie 1/4 powierzchni województwa, o całkowitej powierzchni 118 367 ha, z czego niecałe 5% znajduje się na terenie gminy Domaszowice. Granica Obszaru w gminie przebiega od Duczowa Małego do Wielołęki. Stąd drogą na zachód do Domaszowic i dalej drogą na południowy-zachód w kierunku Siemysłowa, aż do przecięcia z drogą na Gręboszów. Stąd drogą tą na zachód do granicy kompleksu leśnego i granicą polno-leśną do drogi Gręboszów-Domaszowice. Drogą tą przez Gręboszów do przecięcia z linią kolejową Namysłów-Kluczbork i torem kolejowym na zachód do granicy lasu.

W granicach Lasów Stobrawsko-Turawskich znalazło się kilka zespołów przyrodniczo-krajobrazowych oraz kilkadziesiąt użytków ekologicznych i pomników przyrody. Niezliczona ilość cieków, stawy hodowlane, źródła, polodowcowe moreny i wydmy stanowią o wysokich walorach krajobrazowych i przyrodniczych tego terenu. Jednym z najciekawszych obiektów położonych na tym terenie jest Jezioro Turawskie. Jego najbliższe otoczenie jest miejscem gniazdowania wielu ciekawych gatunków ptaków. Zbiornik stanowi też ważne miejsce odpoczynku i żerowania dla ptaków migrujących. Z tego względu został zaliczony do ostoi ptactwa wodnego o randze europejskiej.

Około 50% powierzchni gminy Domaszowice znajduje się w obrębie Obszaru – część południowa gminy, sołectwa: Nowa Wieś, Zofijówka, Siemysłów, Gręboszów, Domaszowice, Wielołęka, Dziedzice. Obszar ten objęto ochroną prawną ze względu na znaczące walory przyrodnicze i krajobrazowe, atrakcyjność turystyczną i słabe zurbanizowanie. To największe pasmo obejmuje rozległe obszary Lasów Stobrawsko – Turawskich występujących w obrębie wysoczyzn polodowcowych Równiny Opolskiej i Namysłowskiej. Wysoczyzny porożcinane są licznymi dolinami rzecznyymi, wśród których najważniejszymi są doliny Stobrawy, Bogacicy, Małej Panwi, Budkowiczanki, Krynicy. Wysoka bioróżnorodność krajobrazowa Lasów Stobrawsko - Turawskich jest związana z występowaniem rozległych powierzchni ekosystemów leśnych pokrywających wododziałowe wysoczyzny wodnolodowcowe i wydmy oraz z obecnością mniejszych ekosystemów łąk, szuwarów i wód powierzchniowych. Na obszarze Lasów Stobrawsko-Turawskich stwierdzono występowanie wielu chronionych gatunków roślin i zwierząt.

W strefie zlokalizowany jest Stobrawski Park Krajobrazowy, ostoja ptasia Natura 2000, „Grądy Odrzańskie”. Duże kompleksy leśne, silnie rozwinięta granica lasu, polodowcowa rzeźba terenu, harmonijny krajobraz wzbogacony licznymi alejami drzew oraz starymi parkami i zadrzewieniami, a także liczne stanowiska roślin i zwierząt chronionych stanowiło podstawę do objęcia ochroną prawną tak rozległego obszaru.

W myśl postanowień ustawy o ochronie przyrody obszar chronionego krajobrazu to obiekt pełniący poza funkcją przyrodniczo-krajobrazową funkcję turystyczno-rekreacyjną. Lasy Stobrawsko-Turawskie, ze względu na przewagę borów sosnowych mających duże walory bioterapeutyczne (działają kojąco, przeciwbólowo i odkażająco), posiadają duże znaczenie dla turystyki i wypoczynku mieszkańców okolicznych miast.

Obszary chronionego krajobrazu powoływane są także dla zapewnienia ludności miejskiej terenów rekreacji i wypoczynku. Zespoły parkowe z zabytkowymi budynkami, malownicze aleje drzew, sąsiedztwo lasów stanowi o znaczącej atrakcyjności krajobrazu. Bliskość ośrodka miejskiego, jakim jest Namysłów i dobrze rozwinięta sieć dróg stwarzają dogodne warunki dla rozwoju turystyki krajoznawczej.

Stobrawski Park Krajobrazowy

- ustanowiony został 28 września 1999 r. o powierzchni 52636,5 ha, bez otuliny (naturalną otulinę tworzy Obszar Chronionego Krajobrazu „ Lasy Stobrawsko – Turawskie”. Celem utworzenia parku była ochrona wielu gatunków zwierząt i roślin. Parkiem objęte zostały ekosystemy leśne , łąkowe i wodne z licznymi kompleksami stawów rybnych w dolinach rzek Stobrawa, Budkowiczanka i Bogacica. Na terenie parku występuje 50 gatunków roślin chronionych oraz około 140 gatunków roślin rzadkich. Na obszarze parku występują : storczyki, długosz królewski, kotewka orzech wodny, lilia złotogłów, wawrzyn wilczełyko, porzeczka czarna Ribes nigrum, a także rosiczka okrągłolistna. W parku żyje ponad 220 gatunków chronionych zwierząt,(w tym 140 gatunków ptaków, wśród nich 21 gatunków globalnie zagrożonych) np. wydra, bóbr, kormoran, bielik i zimorodek. W parku występuje największa wazka europejska – husarz władca. W granicach gminy znajduje się niewielki fragment Parku w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu. Zajmuje południową część kompleksu leśnego z ekosystemem łąkowym na rzece Stobrawą (Młynówka).

Rozporządzeniem Nr 0151/P/8/07 Wojewody Opolskiego z dnia 19 stycznia 2007 roku w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Stobrawskiego Parku Krajobrazowego zostały określone cele oraz zakres prac związanych z ochroną przyrody i kształtowania krajobrazu na terenie parku. W § 6 rozporządzenia wprowadzone zostały ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin i planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego.

Z uwagi na położenie i małą wielkość obszaru Parku w granicach gminy Domaszowice nie stanowi on ograniczeń w rozwoju przestrzennego terenów zurbanizowanych w gminie.

Pomniki przyrody

Na terenie gminy Domaszowice, w sołectwie Gręboszów znajdują się obiekty przyrodnicze prawnie chronione – pomniki przyrody. Szczególnie potężne drzewa zostały uznane za pomniki przyrody przez Wojewódzkiego Opolskiego Konserwatora Przyrody [Dz. Urz. Woj. Op. 2000r., nr 6, poz. 23].

W gminie Domaszowice objęto ochroną prawną 8 pomników przyrody, w tym 2 aleje drzew, 2 grupy drzew i 3 pojedyncze drzewa pomnikowe. 6 pomniki przyrody znajduje się we wsi Gręboszów i 2 w Polkowskim. Łącznie objęto ochroną 351 drzew, w większości lip drobnolistnych.

Pomniki przyrody na terenie gminy Domaszowice, we wsi Gręboszów

L.p.	Nr.rej. woj.	Gatunek	Uwagi	Lokalizacja	Parametry		
					wiek	obwód	wysokość
1.	68	Dąb szypułkowy Lipa drobnolistna Lipa drobnolistna	Dąb szypułkowy już nie istnieje	Na cmentarzu parafialnym, nr działki 210/1	370 320 370	503 405 550	25 27 27
2.	69	Dąb szypułkowy	Dąb szypułkowy już nie istnieje	W parku przypałacowym nad stawem, nr działki 38 Ac	250	560	10
3.	72	Sosna pospolita		60 m od drogi, nr działki 38 Am	220	470	27
4.	109	Aleja dwurzędowa (długość 1.150m) lipy drobnolistnej (249 szt.)		Na południowy-zachód od głównej drogi wiejskiej	250	70-420	25
5.	139	Aleja dwurzędowa (długość 1.250m) lipy drobnolistnej (96 szt.)		Wzdłuż głównej drogi biegnącej przez wieś	200	80-400	25
6.	373	Dąb szypułkowy		Wśród pól, ok. 100m od dróg polnych, na niewielkim wyniesieniu, nr działki 339	320	560	26

Źródło: Dz.Urz.Woj.Op. 2000r., nr 6, poz. 23

Ponadto Rozporządzeniem Nr 0151/P/3/08 Wojewody Opolskiego z dnia 12 lutego 2008r. (Dz. U.Woj. Op.Nr 15 poz.427 z 28lutego 2008r) została ustanowiona pomnikami przyrody **grupa 2 drzew z gatunku czereśnia dzika** *Cerasus avium* w Polkowskiem. Drzewa rosną w Obrębie Wołczyn w oddziale 200b Nadleśnictwa Namysłów.

Parki

Spośród obiektów cennych przyrodniczo , a posiadających również duże walory krajobrazowe i kulturowe należą zespoły zieleni – parki.

W gminie Domaszowice znajduje się 6 parków :

- w Domaszowicach – park dworski z 19w.,
- w Gręboszowie – park przypałacowy,
- w Polkowskiem – park pocmentarny z 19w.,
- w Siemysłowie – park dworski
- w Strzelcach – park podworski,
- w Woskowicach Górnych - podworski,

z których 2 parki we wsiach Gręboszów i Strzelce objęte zostały ochroną konserwatorską.

Charakterystykę parków omówiono w rozdz.7.6.

6.5.2. Obszary o wysokiej różnorodności kulturowo-krajobrazowej

Walory dziedzictwa przyrodniczego są często powiązane z dziedzictwem kulturowym i zasługują na wspólną ochronę. Krajobraz kulturowy jest jednym z najważniejszych składników dziedzictwa kulturowego, a jego ochrona jest najistotniejszym czynnikiem kształtowania tożsamości i osobowości mieszkańców.

Niewielka, zachodnia część obszaru gminy Domaszowice (zachodnia część sołectw: Gręboszów i Strzelce) leży w obrębie zabytkowego krajobrazu kulturowego o predyspozycjach parku kulturowego.

Ponadto w Studium wyznacza się strefy ochrony zespołów urbanistycznych, ze względu na ich wartości kulturowe lub krajobrazowe. Należą do nich:

- wieś Zofijówkę i Dziedzice (w całości),
- części wsi Siemysłów, Wielołęka i Włochy,
- części wsi Gręboszów (objęcie ochroną zespołu parkowego, gorzelnii i ich otoczenia) oraz Strzelce (objęcie ochroną zespołu pałacowo-parkowego).

6.5.3. Indywidualne formy ochrony przyrody

Użytki ekologiczne

Użytki ekologiczne to nowa forma indywidualnej ochrony przyrody, wprowadzona do polskich przepisów prawnych ustawą o ochronie przyrody z dnia 16.10.1991r. (Dz. U. z dnia 12.10.1991r., nr 114 poz.492 z późn. zm.). Użytkami ekologicznymi są, w rozumieniu w/w ustawy, zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne "oczka wodne", kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nie użytkowanej roślinności, starorzeczka, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce itp. Użytki ekologiczne uwzględnia się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego i uwidacznia w ewidencji gruntów.

Na terenie gminy do objęcia ochroną planowany jest użytek ekologiczny „MIĘDZYBRODZIE”. Użytek położony jest w mezoregionie Równiny Oleśnickiej, mikroregionie Równiny Namysłowskiej. W podziale geobotanicznym Polski teren zaliczany jest do działu Bałtyckiego, poddziału Pasa Wyżyn Podgórskich krainy Kotliny śląskiej, okręgu Nadodrzańskiego.

Użytek zajmuje szeroką dolinę cieku bez nazwy, wpadającego do Oziąbła- prawobrzeżnego dopływu rzeki Stobrawy i ograniczony jest do dna doliny strumienia z dominacją mąd i torfów niskich w pokrywie glebowej. Granice użytku biegną w większości wypadków miedzami, odgraniczającymi łąki w dolinie od przyległych do nich pól uprawnych pomiędzy miejscowościami i przysiółkami : Dziedzice, Duczów Mały, Międzybrodzie i Wielołęka.

Obszar proponowany do objęcia w formie użytku ekologicznego to miejsce dużego zróżnicowania zbiorowisk roślinnych. Mimo pewnego zniekształcenia spowodowanego działalnością człowieka, teren ten cechuje wyjątkowe bogactwo florystyczne na stosunkowo niewielkim obszarze.

W sezonie wegetacyjnym 1992 – 1996 odnaleziono prawie 300 gatunków roślin wyższych mszaków i została zachowana naturalna strefowość poprzeczna zbiorowisk roślinnych towarzyszących ciekom.

Można tu obserwować pasma szuwaru trzcinowego – *Phragmitetum communis* mallowego – *Glycerietum maximae* i mozgowego – *Phalaridetum arundinaceae* rosnących w najbliższym sąsiedztwie cieku . Dość duże powierzchnie zajmują fitocenozy szuwaru turzycy zaostrej – *Caricetun acutiformis*. Obserwować tu można również niewielkie płaty szuwaru

tartanowego *Acoetum calami* i zbiorowisko skrzypu bagiennego *Equisetum limosi*. W lokalnych obniżeniach terenu, zasilanych wodami podsiąkającymi wykształciły się kwaśne młak turzycowe z klasy *Scheuchzerio – caricetea fuscae* – zespół *Carici – Agrostietum caninoe* oraz zespół – *Caricetum fuscae* (Nigrze), w których pojawiają się siedmiopalecznik błotny *Comarum palustre*, bobrek trójlistkowy *Menyanthes trifoliata*, podlegający na obszarze województwa opolskiego ochronie prawnej, a także Turzyce: siwa *Carex canescens* porowata *Carex panicea*.

Do najciekawszych zespołów tego terenu należy dość rzadki o borealnym charakterze zespół turzycy obłej *Caricetum diandrae*, w którym obok budującej go turzycy, dużą rolę odgrywają wspomniane wcześniej: siedmiopalecznik błotny, bobrek trójlistkowy oraz jaskier wielki *Ranunculus lingua*.

W oddaleniu od ciek, na niewielkim wzniesieniu wykształcają się fragmenty zbiorowiska trzęślicy modrej *Molinietum medioeuropaeum*. Jego najbardziej uwilgotnione partie, na przełomie maja i czerwca obfitują w zakwitające okazy storczyka (kukułki), szerokolistnego *Dactylorhiza majalis* – w sezonie wegetacyjnym 1995 roku zaobserwowano ponad 600 kwitających egzemplarzy tego gatunku.

Dość liczna jest tu również populacja stosunkowo rzadkiej już dziś paproci nasięźrzału pospolitego *Ophioglossum vulgatum* (stwierdzono około 500 zarodnikujących okazów). Odnaleziono tu również pojedyncze kępy turzycy cienistej – *Carex umbrosa* – gatunku umieszczonego na Czerwonej Liście Gatunków Zagrożonych w kategorii R oraz pojedyncze egzemplarze powikła skąpokwiatowego *Eleocharis guingueflora*. W okresie jesieni w zbiorowisku tym pojawia się chroniona goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe* (na „ Czerwonej liście „, kategoria V).

Najwyżej położone partie terenu zajmuje zespół rajgrasu wyniosłego *Arrhenatheretum medioeuropaeum*, w którym występuje kolejna rzadka paproć – podejrzon księżycowy ***Botrychium lunarna*** (ponad 250 okazów – prawdopodobnie jedyne obecnie istniejące stanowisko tego gatunku na Opolszczyźnie).

Na użytku ekologicznym korzystne warunki bytowania znajdują również przedstawiciele świata zwierzęcego. Oprócz gnieźdzących się kaczek krzyżówek, kurek wodnych czy żerujących bocianów, białego i czarnego, wiosną i jesienią zlatują gęsi zbożowe oraz czaple siwe. Obserwowano tu również wiele gatunków ptaków śpiewających, takich jak podróżniczek, wilga, drozd śpiewak, skowronek polny oraz wiele gatunków żab.

Wysokie szuwary trzcinowe i turzycowe są ostoją dla saren.

Ponadto w miejscach , gdzie w dużej ilości występuje krwiściąg lekarski *Sanguisorba officinalis* stwierdzono liczny pojaw trzech gatunków motyli z rodziny modraszkwatych.

Dwa z nich modraszek nausitous *Maculinea nausithous* i modraszek telejus *Maculinea teleius*, to motyle prawnie chronione i figurujące w „, kategorii narazonych na wyginięcie „, na „, Czerwonej Liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce”.

Trzeci gatunek – modraszek argiades *Kupido argiades* jest gatunkiem rzadkim na Śląsku. Oprócz tego na opisywanej łące widziano podlegającego ścisłej ochronie **pazia królowej** *Papilio machano*.

Rośliny chronione

Gatunki roślin podlegających ochronie, rzadkie i ginące w skali kraju lub regionu występujące na terenie gminy:

Domaszowice

- Zanokcica skalna (*Asplenium trichomanes*),

Wieloleka :

- Zanokcica piaszkowa (*Asplenium arenarius*),

- Bluszcz pospolity (Hetera helix),
- Ponikło igłowate (Eleocharis acicularis),
- Bagno zwyczajne (Ledium palustre),

Nowa Wieś

- Bagno zwyczajne (Ledium palustre),

Zofijówka

- Storczyk majowy (Dactylorhiza majalis)
- Wawrzynem wilczełyko (Daphne mezereum)
- Kruszczyk,(Epipactis helleborine)
- Śnieżyca wiosenna (Leucolum vernum)
- Litera jajowata (Litera opata)
- Nasięźrzał pospolity (Ophioglossum vulgatum)
- Czarna porzeczka (Ribes nigrum)

Międzybrodzie

- Podejrzan księżycowy (Botrychium lunarna)
- Turzyca (Carem umbrosa)
- Kaniańka koniczynowa (Cuscuta trifolii)
- Ponikło (Eleocharis Guigueflora)
- Tojeść bukietowa (Lysimachia thyriflora)
- Bobek trójlistkowy (Menyanthes trifoliata)
- Dziewięciornik błotny (Parnassia palustris)
- Jaskier wielki (Ranunculus lingua)
- Wierzba Rokita(Salix rosmarinifolia)

Na terenie gminy występują również pływające zbiorowiska wodnych jaskrów, tworzące najczęściej jednogatunkowe agregacje na niewielkich powierzchniach w cieku wodnym Oziąbel.

6.6. Stan funkcjonowania środowiska

a/ powietrze atmosferyczne

Gmina położona jest z dala od dużych, przemysłowych aglomeracji miejskich, co czyni ją jedną z najbardziej czystych gmin w województwie. Na terenie gminy brak jest dużych zakładów przemysłowych. Jedyнным dużym zakładem wpływającym znacząco na środowisko jest Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowe „FERMAPOL”. Poza tym poziom emisji w gminie wyznacza emisja niska i emisja komunikacyjna oraz napływ zanieczyszczeń z zewnątrz.

Emisja niska – obejmuje emisję ze źródeł niezorganizowanych, do których zalicza się głównie paleniska domowe, małe kotłownie, warsztaty rzemieślnicze i rolnicze. Wielkość tej emisji jest trudna do oszacowania. Na terenach o rozwiniętej sieci ciepłowniczej wynosi od kilku do kilkunastu procent, natomiast na obszarach, których nie obejmują centralne systemy ciepłownicze, zwłaszcza na obszarach wiejskich, do kilkudziesięciu procent.

Emisja komunikacyjna - obok energetyki do największych źródeł zanieczyszczenia powietrza zaliczana jest komunikacja. W wyniku spalania paliw w silnikach samochodowych do

atmosfery przedostają się zanieczyszczenia gazowe: tlenki azotu, tlenki węgla, dwutlenek węgla i węglowodory (szczególnie benzen) oraz pyły zawierające m.in. związki ołowiu, kadmu, niklu i miedzi.

W gminie Domaszowice nie prowadzono dotychczas szczegółowych badań związanych z określeniem udziału emisji pochodzącej z ruchu samochodowego w całkowitym zanieczyszczeniu powietrza. Generalnie oddziaływanie ruchu samochodowego na środowisko ma tendencję rosnącą. W ostatnich latach nastąpił dynamiczny wzrost liczby pojazdów poruszających się na drogach. Głównym liniowym źródłem emisji zanieczyszczeń w gminie jest przede wszystkim droga krajowa nr 42 relacji Namysłów – Rudniki.

Powiat namysłowski jest jednym z trzech powiatów, na terenie którego nie są prowadzone żadne pomiary stężeń zanieczyszczeń powietrza. Monitoring jakości powietrza nie obejmuje gminy Domaszowice. Wszystkie oceny wykonywane są o metody porównania, analogii z powiatami opomiarowanymi i metodami szacowania. Na podstawie szacowania poziomów stężeń i analogii do innych powiatów zakwalifikowano powiat namysłowski z punktu widzenia ochrony zdrowia do klasy B, co w praktyce oznacza konieczność określenia obszarów przekroczeń wartości dopuszczalnych do tej strefy. Do kryterium ochrony roślin klasę strefy ustalono jako A, a więc nie są wymagane żadne działania związane z poprawą stanu zanieczyszczenia powietrza. Klasyfikacja taka wymaga przeprowadzenia serii pomiarów stężeń dla klasyfikowanych zanieczyszczeń.

Wielkość emisji zanieczyszczeń powietrza z zakładów zlokalizowanych na obszarze powiatu namysłowskiego i objętych zakresem sprawozdawczym, można uznać za niewielkie w skali regionu.

Emisja hałasu – Wojewódzki Inspektorat Ochrony środowiska w Opolu nie przeprowadzał pomiarów oceniających hałas komunikacyjny w otoczeniu drogi krajowej na terenie gminy. Jednakże, ze względu na duże natężenie ruchu , można się spodziewać przekroczeń dopuszczalnych poziomów natężenia hałasu w bezpośrednim sąsiedztwie drogi.

Natomiast na drogach powiatowych i gminnych, ze względu na niewielkie natężenie ruchu, poziom hałasu nie będzie przekraczał ustawowych norm, a pogorszenie klimatu akustycznego ma charakter jedynie lokalny.

elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące – na terenie gminy Domaszowice zlokalizowane są obiekty stanowiące źródło promieniowania elektromagnetycznego , niejonizującego, szkodliwego dla zdrowia ludzi. Są to:

- linia 400 kV Dobrzeń – Trębaczew i Dobrzeń – Pasikurovice oraz 110KV Namysłów – Wołczyn. Obie linie nie posiadają ustalonego obszaru ograniczonego użytkowania zgodnie z przepisami ochrony środowiska. Przebieg w sąsiedztwie istniejących terenów zurbanizowanych wsi Domaszowice linia 110KV jest ogranicznikiem w rozwoju wsi , zwłaszcza jej części wschodniej , na kierunku południowym od drogi krajowej nr 42.

Promieniowanie izotropowe- na terenie gminy Domaszowice zlokalizowany jest obiekt stanowiący źródło promieniowania izotropowego, szkodliwego dla zdrowia ludzi. Na terenie zakładu „ FERMAPOL” w Zalesiu zlokalizowana jest stacja bazowa telefonii komórkowej.

7. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Gmina Domaszowice stanowi część historycznej ziemi namysłowskiej, powstała w 1973r. Ziemia namysłowska wchodziła w skład państwa Piastów od połowy X w, jako część składowa dzielnicy śląskiej. W roku 1294 książę wrocławski Henryk V Gruby oddał wschodnią część księstwa położoną po prawej stronie Odry księciu glogowskiemu Henrykowi III łącznie z Namysławem i okolicami.

W 1312 roku Namysłów przypadł jako schedę po ojcu, synom Konradowi i Bolkowi, następnie Konradowi oleśnickiemu, który od 1312 r. przybrał tytuł księcia namysłowskiego.

Na mocy założonego w 1329 r. hołdu królowi czeskiemu oraz traktatu trenczyńskiego w roku 1335 Namysłów z okolicą znalazł się pod panowaniem czeskim, aby w roku 1359 zostać włączonym do księstwa wrocławskiego.

Od 1526r znalazł się w ramach monarchii habsburskiej, a od 1741r. został wcielony przez Prusy i pod panowaniem niemieckim znajdował się aż do wyzwolenia w styczniu 1945r.

Wcześniej 20 marca 1921 r. odbył się plebiscyt w sprawie przyłączenia części powiatu namysłowskiego do Polski. Siedzibą władz komisji plebiscytowej były Domaszowice, w budynku gdzie obecnie znajduje się Urząd Gminy, a także komisja plebiscytowa we Włochach.

Wytworzone na terenie gminy formy osadnictwa charakteryzują się wieloma cechami wynikającymi z funkcji osad oraz żywiołowych form rozwoju zabudowy. Do obecnych czasów prawie wszystkie wsie gminy zachowały formę liniową o zabudowie skupionej, najkorzystniejsza do efektywnego inwestowania. Wsie Domaszowice ... posiadają złożone formy przestrzenne. Ich zabudowa jest znacznie rozproszona, a układ przestrzenny złożony – wielodrożny.

Gmina posiada opracowany *Program Ochrony Zabytków* uchwalony przez Radę Gminy Domaszowice uchwałą nr XII/66/07 z dnia 14 listopada 2007 r i ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Woj.Opolskiego Nr 2 , poz.41 z 11 stycznia 2008r.

7.1. Rys historyczny poszczególnych wsi w gminie:

Domaszowice

Najstarsza wiadomość o wsi pochodzi z 1344 roku.

W XIV w.. Domaszowice występowały w dokumentach pod nazwą Domasławice i Domasowice, w 1344r. Thomaszowice, w 1374r pod zmienioną nazwą Noldau, a w 1385r. również pod zmienioną nazwą Domasdorff.

Do połowy XVIII w. Domaszowice były polską wsią czynszową o zmieniających się właścicielach. Po wojnie 30 – letniej (1618 – 1648), w roku 1563 , wycofujące się wojska szwedzkie doszczętnie spaliły wieś i znajdujący się w niej kościół. W 1654 r. wieś należała do parafii katolickiej we Włochach. W roku 1741 Domaszowice zajęły wojska pruskie. W 1795 roku wieś częściowo należała do zakonu Joannitów z Namysłowa. Mieszkało wówczas 4 wolnych chłopów, kowal., było 5 gospodarstw rolnych – łącznie 6 dymów z 38 mieszkańcami. Większa część wsi należała do szlachcica Wenzkylego.

W 1844 roku we wsi znajdowało się już 38 dymów i 285 mieszkańców (w tym 101 protestantów) oraz katolicka szkoła zbudowana w roku 1826 przez właściciela wsi Ottona. Po sekularyzacji zakonów q Prusach część wsi należąca do Joannitów w roku 1811 przeszła w ręce władz pruskich i została sprzedana prywatnemu właścicielowi. Po dominium

należącego do Ottona należała kolonia Zaleśne (Sasche), która powstała prawdopodobnie w roku 1770. W roku 1939 we wsi Domaszowice mieszkało 650 osób

Dziedzice

Najstarsza wiadomość o wsi pochodzi z 1300 roku, występowała wówczas pod polską nazwą Dziedzice. W roku 1353 wymieniona była jako podległa do grodu w Namysłowie i występowała pod nazwą Sesicz. Do końca XVIII w. brak jest wiadomości o wsi. W roku 1795 wieś Dziedzierz należała do biskupstwa wrocławskiego, mieszkało w niej wówczas 16 służebnych chłopów i kowal. Na 20 dymów mieszkało łącznie 179 mieszkańców. W roku 1844 wieś należała do królewskiej domeny, zwana była Dziedzice i stanowiła własność katedry wrocławskiej z 31 domami, 235 mieszkańcami (w tym 10 protestantów). 21 marca 1921 r. ludność brała udział w plebiscycie w sprawie przyłączenia ziem do Polski. W roku 1939 wieś liczyła 264 mieszkańców. W latach 1944 – 45 we wsi mieszkał wysiedlony z Berlina serbołużycki poeta i działacz polityczny – Jan Skała, pochowany na cmentarzu w Dziedzicach.

Do wsi Dziedzice należała kolonia Wielołęka z 28 mieszkańcami, powstała prawdopodobnie w 1770 r.

Gręboszów

Najstarsza zachowana wiadomość pochodzi z roku 1300. Gręboszów należał wówczas do biskupstwa wrocławskiego pod nazwą Grambossów. W 1353 roku wieś wymieniona była w księdze wyposażenia biskupstwa wrocławskiego jako Gramschow i obowiązana była do służb na rzecz grodu w Namysłowie. Około 1530 roku protestanci zajęli istniejący we wsi kościół, który prawdopodobnie powstał przed 1517 rokiem.

W 1650 roku po wojnie trzydziestoletniej wieś kupiła rodzina Prittwitz – Gaffron, a dzierżawca jej był Hipolit Hoffmann. W 1653 roku kościół przejęli przy udziale cesarskiej komisji rewindykacyjnej z powrotem katolicy.

Najstarsza zachowana wiadomość o wsi pochodzi z roku 1300. Gręboszów należał wówczas do biskupstwa wrocławskiego pod nazwą Grambossow. W 1353 wieś wymieniona była w księdze wyposażenia biskupstwa wrocławskiego jako Gramschow i obowiązana była do służb na rzecz grodu w Namysłowie. Około 1530 roku protestanci zajęli istniejący we wsi kościół, który prawdopodobnie powstał przed 1517 rokiem. W 1650 roku po wojnie trzydziestoletniej wieś kupiła rodzina Prittwitz-Gaffron, a dzierżawcą jej był Hipolit Hoffmann. W 1653 roku kościół przejęli przy udziale cesarskiej komisji rewindykacyjnej z powrotem katolicy. Pierwszym proboszczem został ks. Jan Petricius. Jeden z dzwonów świątyni pochodził z roku 1613 fundacji A. Kottulińskiej odlany przez J. Goetza we Wrocławiu. Drugi został odlany w roku 1730 dla wsi Strzelce przez ludwisarzy S. i S. Goetzów. W roku 1741 Prusy zajęły siłą Śląsk, a Gręboszów znalazł się pod ich panowaniem. W roku 1795 wieś z pałacem zbudowanym w 1782 roku przez Jana M. Prittwitz-Gaffron, należała do Prittwitza v. Henkel. W roku 1804 dobudowano zachodnie skrzydło pałacu. We wsi znajdował się szpital, mieszkało 6 służebnych chłopów, 5 wolnych ogrodników, 18 zagrodników, pracował młyn-wiatrak, był 1 kowal, szkoła ewangelicka, gorzelnia, karczma, dwa folwarki, łącznie 46 dymów i 304 mieszkańców. Wieś wyposażona była w sikawkę strażacką. Był również las dworski. W roku 1844 Gręboszów należał do grafiny v. Donnermark. We wsi znajdowało się wówczas 50 domów, folwark, 513 mieszkańców (w tym 121 katolików), kościół katolicki i szkoła ewangelicka. Pracował dalej młyn-wiatrak, czynna była cegielnia. W roku 1828 majątek został sprzedany. W latach 1897-99 wybudowano murowany kościół p.w. św. Katarzyny według projektu architektów Bofally i Milarda z Londynu. Stary obiekt używano jako cmentarny, a od 1939 roku był w ruinie. Majątek Gręboszów obejmował wówczas 1725 ha. W roku 1939 mieszkało we wsi 398 katolików i 239 protestantów. Do szkoły uczęszczało

144 dzieci. Do Gręboszowa należał przysiółek Smolarka (Pechhütte). Dnia 20 stycznia 1945 roku Armia Czerwona wyzwoliła wieś.

Polkowskie

Najstarszy znany dokument wymieniający wieś pochodzi z roku 1362, wówczas wieś występowała pod nazwą Pulkiewicz. Aż do końca XVIIIw. brak jest o niej wiadomości. Wiadomo, że Polkowskie należało do zakonu Joannitów w Namysłowie. W 1795 roku we wsi znajdowało się 10 wolnych ogrodników, 5 zagrodników, młyn-wiatrak, owczarnia, cegielnia, 16 gospodarstw rolnych, mieszkało 7 tkaczy lnu, była karczma, folwark, łącznie 18 dymów ze 110 mieszkańcami. Do wsi należała kolonia Nowe Polkowskie założona w 1770 roku przez zakon Joannitów. W 1844 roku wieś stanowiła domenę królewską. Bez kościoła domena dzieliła się na: Stare Polkowskie z 18 domami, 166 mieszkańcami, młynem-wiatrakiem, piekarnią oraz dużymi polami drzewa morwowego, gdzie hodowano jedwabniki oraz Nowe Polkowskie z 12 domami i 77 mieszkańcami. W ramach akcji germanizacyjnej hitlerowcy zacierając wszelkie ślady polskości na tym terenie w 1936r. zmienili nazwę wsi Polkowitz na Ordenstal. W chwili wybuchu wojny w roku 1939 wieś liczyła 268 mieszkańców.

Siemysłów

Najstarsza wiadomość o wsi pochodzi z 1300 roku. Księga wyposażenia biskupstwa wrocławskiego wymienia z tego czasu las z Simisłowa. W roku 1353 wymieniona w księdze krajowej księstwa wrocławskiego wieś Siemysłów posiadała 28 łanów, z których kościół posiadał - 3, sołtys - 3, pańskie allodium - 2,5. Pozostałe łany były łanami czynszowymi. Data powstania wsi bądź lokalizacji na prawie niemieckim nie jest znana. J. Heyne podaje, że w latach 1399-1418 kościół w Stenersdorff (Siemysłów) należał do dekanatu wrocławskiego (in aedes namslaviensis). W roku 1393 książe Ludwik Brzeski potwierdził sprzedaż 4 łanów czynszowych przez Mikołaja Lemberga - Mieszkowi z Siemysłowa zwanemu Mleczek oraz dalsze łany nieczynszowe. W roku 1525 protestanci zabrali kościół katolikom, by w roku 1654 cesarska komisja rewindykacyjna przekazała z powrotem kościół w ręce katolików pierwszemu proboszczowi Jakubowi Heisen. W roku 1653 wieś należała do dwóch właścicieli. Mały (Górny) Siemysłów należał do barona v. Saurma Alberta, zaś Duży Siemysłów do Małgorzaty Kottulińskiej. W roku 1795 wieś dalej dzieliła się na dwie części zwane Dużym i Małym Siemysłowem. Duży Siemysłów należał do Wenkego i posiadał dwór, szkołę, dwie karczmy, 1 chłopą służebnego i 8 zagrodników. Mały Siemysłów stanowił własność barona v. Saurma. W tej części wsi znajdował się dwór, folwark, owczarnia, 6 gospodarstw rolnych, mieszkało 6 służebnych chłopów, razem 9 dymów z 52 mieszkańcami. W 1824 roku wieś została sprzedana za 33 tysiące talarów. Dnia 20 marca 1921r. mieszkańcy wsi brali udział w plebiscycie w sprawie przyłączenia Siemysłowa do Polski. W roku 1929 w Siemysłowie zamieszkiwało 523 mieszkańców, w tym 214 protestantów. Ciekawostką jest, że koło Siemysłowa 3,5 km na północny-wschód stała stara karczma zwana Broda, identyfikowana przez niektórych badaczy z zaginioną wsią Brodnica. W roku 1939 wieś liczyła 608 mieszkańców, została wyzwolona dnia 20 stycznia 1945r.

Do wsi należała kolonia Wygoda (Wygode), Mała Kolonia (Friedrichsberg), Wielka Kolonia (Johannisdorf) oraz przysiółek Kopalina (Friedenshof). Mała Kolonia powstała w 1770 roku i należała do barona v. Saurna, w 1795 liczyła 33 mieszkańców, znajdowało się w niej 6 gospodarstw, w 1844 roku zaś 55 mieszkańców i 6 domów. Wielka Kolonia należała do tego samego właściciela i powstała w 1770 roku, w 1795 roku mieszkało w niej 93 mieszkańców. Co do kościoła - protokół powizytacyjny z roku 1688 podaje, że drewniana świątynia o wymiarach 22 x 12 łokci została zbudowana w 1678 roku pw. Wszystkich Świętych. W roku 1720-21 dobudowano nową dzwonnice "turris lignea noviter structa" i ustawiono nowy

ołtarz. W roku 1824 kościół został postawiony na nowo od fundamentów. Barokowy ołtarz kościelny pochodził z 1720 roku, a późnobarokowa monstracja z 1740 roku miała cechę miejską Wrocławia wykonaną przez Jana Jerzego Donatha. Organy kościelne pochodziły z 1841 roku (Daniela Meistra). W latach 1862/63 wybudowano dużą murowaną wieżę kościelną i kruchtę. W 1936 roku powiększono kościół dobudowując prezbiterium i podłużną nawę.

Strzelce

Pierwsza wiadomość o wsi pochodzi z 19 lutego 1283 roku. Książę śląski Henryk Prawy odnowił sołtysowi Janowi w Strzelcach przywilej na lokowanie wsi. Wieś istniała więc już przed 1283 roku i wydany wówczas dla sołtysa dokument stanowił odnowienie zaginionego oryginału. Dnia 26 lutego 1326 roku proboszcz w Strzelcach Henryk wystąpił jako świadek w dokumencie pewnego Güntera ze Świebodów. Jest to pierwsza wzmianka o istnieniu kościoła w Strzelcach, który powstał wcześniej. W roku 1353 księga wyposażenia księstwa wrocławskiego wymienia dużą wieś Strzelce, która posiadała 103 łany. Około połowy XV wieku zbudowano zasklepioną nawę kościoła. Z tego okresu pochodzi także prezbiterium świątyni. Wieża pochodziła z końca XV wieku. W roku 1525 katolicki kościół zajęli protestanci, ludność musiała zmienić wyznanie z woli właściciela wsi. W roku 1654 cesarska komisja rządowa rewindykowała kościół na rzecz katolików. Ostatni pastor Zabte musiał opuścić parafię. W tym czasie wieś stanowiła cesarskie lenno, które znalazło się w zastawie Rady Miasta Wrocławia. W roku 1654 pierwszym katolickim proboszczem został ksiądz Petricius. W 1789 roku część wsi i plac, na którym stał kościół należały do jurysdykcji Rady Miasta Wrocławia. W 1795 roku część wsi z dworem należała do Wrocławia, druga część do Bukowy Śląskiej. Jej właścicielem był wówczas von Strachwitz - prałat wrocławskiej katedry. Trzecia część wsi należała do Woskowic Małych, którym władała wdowa von Kalkkreuth. W 1817 roku w południowej części wsi przy drodze na Woskowice Górne wystawiono wiatrak, który został w połowie XIX wieku przeniesiony do Domaszowic, by w 1889 roku powrócić znów do Strzelec. W 1844 roku wieś Strzelce podzielona była nadal na trzy części. We wsi były szkoły protestancka i katolicka. W roku 1929 w Strzelcach mieszkało 1296 osób, w 1939 - 1641. Do wsi należały kolonie: Zalesne (Salesche), Strzelce Ratajskie (Rateiski) i Szeroka Wieś (Breitend).

Wielołęka

Przypuszcza się, że wieś powstała na początku XVIIIw. Wiadome jest, że założone w 1770 roku kolonie Nowa Wieś i Zofijówka należały do Wielołęki. W 1774 roku we wsi istniała szkoła katolicka. W tym też roku mieli się tu osiedlić wygnani z Czech za swe poglądy zbliżone do husyckich tzw. Bracia Czescy. W 1795 roku Zimmermann podaje, że wieś należała do biskupa wrocławskiego wraz z leśnictwem, 14 wolnymi i 6 służebnymi ogrodnikami, domem dla pastuchów, 2 domami młynarzy, domem rybaka i 26 dymami. W roku 1845 wieś należała dalej do biskupstwa wrocławskiego. Pisząc o Wielołęce w roku 1844 J.G. Knie podaje, że nazywała się ona Bachowice. Germanizując nazwy polskich wsi na terenie Śląska, hitlerowskie władze w 1937 roku zmieniły polską nazwę Wielołęka (Wielolanka) na Bachwitz, czyli Bachowice, która to nazwa istniała już w 1844 roku. W roku 1939 wieś liczyła 254 mieszkańców, należały do niej kolonie Nowa Wieś i Zofijówka oraz Młyn Jana, ponadto mała kolonia Piekło (Pieckel) i Hanusowski Młyn. Kolonia Nowa Wieś założona została w 1770 roku i należała do biskupa wrocławskiego. W roku 1795 liczyła 21 gospodarstw rolnych, była tam szkoła, 3 tkaczy lnu, 21 dymów i 122 mieszkańców. W 1844 roku we wsi istniały 23 domy ze 163 mieszkańcami, działała ewangelicka szkoła, 4 warsztaty tkackie, 4 szewców i 2 krawców. Kolonia Zofijówka należała do biskupa wrocławskiego, powstała w 1770 roku. Posiadała wówczas 21 gospodarstw. Od roku 1811 należała do

królewskiej domeny Skoroszów. Młyn Jana (Johannesmuhle) znajdował się na południe od Wielołąki. Wymieniony został pierwszy raz w 1845 roku. Młyn spłonął w 1925 roku. Pozostały po nim mury i podbudowa do koła wodnego. Hanusowski Młyn (Hannusowsky Muhle) wymieniony był pierwszy raz w 1845 roku wraz z miejscem do połowu ryb. Położony był 1 km na południe od Wielołąki. Mieszkało w nim 17 mieszkańców. Ludność wsi Wielołąka brała udział dnia 20 marca 1921 roku w plebiscycie. Wielołąkę wyzwoliła Armia Czerwona 20 stycznia 1945 roku.

Woskownice Górne

Są najstarszą miejscowością na terenie gminy. W dokumencie z dnia 12 sierpnia 1201r. papież Innocenty III potwierdził własność klasztoru św. Wincentego we Wrocławiu, w tym dziesięciny z osady Vosglovec (Woscovici). W XIVw. Woskowice zostały podzielone na dwie samodzielne wsie: Woskowice Górne (Heinrici villa) i Woskowice Małe (Laur entii villa) odległe od siebie o 3 km. Woskowice Górne posiadały 6 łanów, pełniły służby dla grodu w Namysłowie nie składając danin. Nazwa Woskowice pochodzi od słowa wosk. Była to wieś służebna, która dostarczała do grodu księżęcego w XIII w. bardzo wówczas ceniony wosk.

W księdze przywilejów miasta Namysłów z roku ok. 1360 wymieniona jest wieś Woskowice Górne (Henrici villa) posiadająca 55 łanów. Pierwszym znanym sołtysem był Polak Bruno Golibrzuch - młody dziedziczny rolnik. Istnienie kościoła we wsi nie jest udokumentowane aż do początku XVI w. Około 1525r. kościół przeszedł w ręce protestantów, a po wojnie 30-letniej w roku 1651-52 należał do kapituły wrocławskiej. Był murowany i posiadał wieżę. W roku 1741 powiat namysłowski znalazł się pod zaborem pruskim. W 1795 roku Woskowice dzielą się na Woskowice Górne i Małe Woskowice (nie mylić z odrębną wsią Woskowice Małe). Woskowice Górne należały wówczas do Komendy Joannitów w Namysłowie. We wsi mieszkało 19 służebnych chłopów, 5 wolnych ogrodników, 10 zagrodników, kowal, 2 tkaczy, 2 krawców, była owczarnia, szkoła ewangelicka i karczma - łącznie 38 dymów z 211 mieszkańcami. Małe Woskowice należały do właściciela v. Salischa. We wsi był dwór, 7 gospodarstw, browar, owczarnia - łącznie 11 dymów z 64 mieszkańcami. Od końca XVIII w. wieś należała do rodu Kottulińskich. W roku 1844 część wsi należąca do Joannitów przejęła królewska domena, sprzedając ją w prywatne ręce. W roku 1844 Woskowice Górne posiadały 35 domów, 219 mieszkańców (w tym 26 katolików), kościół katolicki p.w. św. Józefa oraz ewangelicką szkołę. Hodowano 204 woły i 61 świń. W 1848 roku rozebrano walącą się wieżę kościoła, a w 1858 rozebrano kościół. Nową murowaną świątynię pseudogotycką wraz z wieżą wybudowano w latach 1896-97. Dzwon pochodził z 1651r. W roku 1921 ludność brała udział w plebiscycie.

W roku 1929 we wsi mieszkało 361 osób, w tym 54 katolików, a w 1939 - 345. Dnia 20 stycznia 1945r. Armia Czerwona wyzwoliła wieś.

Włochy

Są jedną z najstarszych miejscowości na terenie gminy. Pierwsza wiadomość o wsi pochodzi z 1245 roku. W swej bulli papież Innocenty IV zatwierdzając posiadłości biskupstwa wrocławskiego wymienił osadę pod nazwą Prevacovici (dzisiejsze Włochy). W roku 1271 biskup wrocławski Tomasz zawiadamiając arcybiskupa gnieźnieńskiego o najeździe księcia Bolesława z Krakowa, podaje wiadomość, że wojska najeźdnicze wyrządziły duże szkody we wsi Prevacowici Gallicorum. Straty zostały oszacowane wówczas na ponad 20 grzywien. Skarga biskupa Tomasza wymienia dwie części wsi Prevacowici. Jedna zwała się Gallicerum (Galijską), drugą zwano Polonorum (Polską). Część młodsza, w której znajdował się kościół, zamieszkiwana była prawdopodobnie przez waleńskich tkaczy, tj. zromanizowanych Celtów, których stałymi siedzibami były obecna południowa Belgia i Luksemburg. Walonowie mogli

przybyć do Włoch około połowy XIII wieku. Część tzw. polską zamieszkiwała ludność polska.

Sama nazwa Włochy pochodzi od osadników z Wołoszczyzny - tak twierdzili niektórzy niemieccy historycy. Inni z kolei zmienioną nazwę wsi Wallendorff wywodzili od Walonów.

W roku 1300 w księdze wyposażenia biskupstwa wrocławskiego wieś Włochy wymieniana jest jako Priakowitz Gallicorum (Psiakowice Galijskie). Wieś posiadała 50 łanów, należał do niej las biskupi o powierzchni 11 łanów zwany Drzewna. W roku 1373, w tzw. Lagerbuch księstwa nyskiego po raz pierwszy występuje zmieniona nazwa wsi Wallendorff, należąca do dystryktu wołczyńskiego. Wieś posiadała prawo targu, co podnosiło jej znaczenie gospodarcze. Część wsi Włochy nazywała ludność - Przepite, Przepadłe, zaś okoliczne łąki - Stojka i Zdzorek. W roku 1795 wieś należała do biskupa wrocławskiego, posiadała dwór, szkołę, kościół, owczarnię, 2 karczmy, 2 folwarki, 34 wolne gospodarstwa rolne, 4 wolne ogrodnictwa, kowala, 1 tkacza lnu - ogółem 40 dymów z 273 mieszkańcami. Od 1811 roku wieś należała do domeny królewskiej w Skoroszowie, posiadała wolne sołectwo, 55 budynków mieszkalnych, 1 folwark i 448 mieszkańców. W 1848 roku we wsi mieszkańcy posadzili lipę - na pamiątkę Wiosny Ludów. Drzewo później usunięto jako zbyt rozłożyste. Po klęsce Niemiec w I wojnie światowej, w grudniu 1918r. na terenie powiatu namysłowskiego wybierano delegatów na Sejm Dzielnicowy w Poznaniu. Z powiatu wybrani zostali - ksiądz Zdziebło i Franciszek Kuklok - obydwaj z Włoch. W rejencji opolskiej powstawały liczne Rady Robotnicze. We Włochach powstało Towarzystwo Oświaty im. Świętego Jacka, którego organizatorem i założycielem był proboszcz ksiądz A. Robota, prześladowany przez Niemców za swą patriotyczną postawę. W 1921 roku odbył się we Włochach plebiscyt, tu miała też swą siedzibę Komisja Plebiscytowa. W roku 1939 Włochy liczyły 692 mieszkańców. W końcu 1944 roku niemiecka firma Berthold wybudowała we Włochach baraki obozu pracy przymusowej. Około tysiąca robotników z okolic, w tym wielu Polaków, pod nadzorem policji i Volksturnu pracowało przy budowaniu fortyfikacji. Byli oni skoszarowani w obozie, popularnie zwani przez ludność "Bertoldy". Robotnicy budowali fortyfikacje w stronę Rychtala i Głuszyny, w czwartym kwartale 1944 roku. Dnia 20 stycznia 1945 roku wieś i więźniowie obozu pracy zostali wyzwoleni.

Kościół powstał między 1246 a 1270 rokiem. W roku 1525 wieś pozostała katolicka, ale kościół przejęli protestanci. Kościół był pod wezwaniem Świętego Mikołaja, do parafii należały Domaszowice. Według podania ludowego na tzw. Świętej Górcie znajdował się klasztor, który przed rokiem 1656 w czasie wojny 30 letniej uległ spaleni. Niestety brak jest danych źródłowych o klasztorze, niemniej na wzgórzu znajdują się fundamenty niezidentyfikowanej budowli i wkopane w ziemię dębowe dyle. W roku 1676 polski biskup Jerzy Szustrowicz poświęcił nowo wybudowany drewniany kościół p.w. św. Mikołaja. Stojąca uprzednio wolno drewniana dzwonnica została włączona do nowego obiektu. W roku 1927 spłonął drewniany kościół katolicki we Włochach, podpalony przez Niemców. Do roku 1929 wybudowano nowy murowany z zachowaniem dawnego planu.

7.2. Zabytki wpisane do Rejestru Zabytków

W gminie Domaszowice znajduje się 9 obiektów wpisanych do Rejestru Zabytków, w tym
- 3 stanowiących zabytki architektury i budownictwa oraz
- 3 zabytkowe układy zieleni

Są to:

1. **Dziedzice** – grób Jana Skali na cmentarzu parafialnym 1945r. wpisany do Rejestru Zabytków pod poz.168/88 z dnia 25 lutego 1988r.

2. **Gręboszów** – kościół filialny p.w. św. Katarzyny 1897-99r. wpisany do Rejestru Zabytków pod poz.744/64 z 1964r.
3. **Gręboszów** – cmentarz parafialny przy kościele filialnym, koniec XVIII. Wpisany do Rejestru Zabytków pod poz.250/90 z dnia 4 maja 1990r.
4. **Gręboszów** – mogiły ofiar II wojny światowej wpisane do Rejestru Zabytków pod poz.222/89 z dnia 7 listopada 1989r.
5. **Gręboszów** – spichlerz pałacowy, I połowa XIX. Wpisany do Rejestru Zabytków pod poz.1630/66 z dnia 21 września 1966r.
6. **Gręboszów** - brama wjazdowa pałacowa, XIX. wpisana do Rejestru Zabytków pod poz.1630/66 z dnia 21 września 1966r.
7. **Gręboszów** – park pałacowy, XVIII w. .wpisany do Rejestru Zabytków pod poz.94/84 z dnia 26 stycznia 1984r.
8. **Strzelce** – kościół parafialny p.w. Narodzenia NMP i św. Marcina, XIV – XVII w. wpisany do Rejestru Zabytków pod poz.906/64 z dnia 26 maja 1964r.
9. **Strzelce** – park dworski, koniec XIX. wpisany do Rejestru Zabytków pod poz.44/80 z dnia 29 stycznia 1980r.

7.3. Zabytki objęte ewidencją:

Gmina Domaszowice posiada ewidencję, która zgodnie z wymogami jest zbiorem kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy, ujętą równocześnie w wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Na terenie gminy ewidencją objęto 56 obiektów, oprócz 9 będących już w Rejestrze Zabytków.

Domaszowice

- Kaplica, 2 poł. XIX w. ul. Polna / Strzelecka
- Zespół folwarczny, XIX/XX w. Ul. Polna 6
- Szkoła ob. Urząd Gminy, pocz. XX w., ul. Główna 26
- Karczma ob. Dom, 4 ćwierć XIX, ul. Główna 30
- Stacja kolejowa PKP, pocz. XX w., ul. Kolejowa 20
- Gorzelnia w zespole folwarcznym, 1 ćwierć XIX., ul. Strzelecka 9
- Park dworski, XIX.

Dziedzice

- Cmentarz parafialny parafii Włochy, pocz. XX w.
- Kapliczka przydrożna, koło cmentarza parafialnego, pocz. XX w.

Gręboszów

- Kardegarda z bramą wjazdową , ob. Nadleśnictwo Namysłów, 2 poł. XIX w.,
- Gorzelnia, I poł. XIX w.
- Stajnia , ob. dom mieszkalny, nr 39, poł. XIX w.
- Obora, ob. dom mieszkalny, nr 41, pocz. XX w.
- Dom wielorodzinny, nr 40A, XIX/XX w.
- Dom robotników folwarcznych, nr 37A, 1937r.
- Spichlerz w zespole folwarcznym, ok.1840 r.
- Dom w zespole folwarcznym, nr 33, lata 20 XX w.
- Stacja Kolejowa PKP, pocz. XX w.
- Nagrobek Maurycego Prifitz – Gaffron, + 1789 r.
- Nagrobek Gustawa Henckel, + 1813 r.
- Nagrobek Jerzego Donnersmarck, + 1882 r.

Polkowskie

- Dom mieszkalny nr 14, koniec XIX.
- Dzwonnica, koło nr 14, XIX/XX w.
- Park pocmentarny, XIX w.

Siemysłów

- Park dworski, XIX/XX w.
- Dawny zespół folwarczny, 4 ćwierć XIX – 1 ćwierć XX w.
- Szkoła, ob. Świetlica, nr 11, pocz. XX w.
- Szkoła, ob. dom mieszkalny, pocz. XX w .
- Kapliczka Przydrożna, 1 ćwierć XX w.
- Kapliczka przydrożna, 1 ćwierć XX w.
- Cmentarz parafialny, pocz. XX w.

Strzelce

- Pałac, XVIII/XIX, 4 ćwierć XIX w.
- Kapliczka przydrożna, pocz. XX w.
- Szkoła, lata 20 XX w.
- Sklep, ob. Dom mieszkalny, nr 46, pocz. XIX w.
- Gospoda, ob. Wiejskie Centrum Kultury, nr 52
- Cmentarz parafialny, pocz. XX w .

Wielołęka

- Szkoła, ob .dom mieszkalny, pocz. XX w .
- Kapliczka – dzwonnica, XIX/XX w.
- Sklep i mieszkanie, nr 21 I ćwierć XX w.
- Dom mieszkalny nr 25, pocz. XX w.
- Krzyż przydrożny, lata 30 XX w.

Włochy

- Kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP, XIII, XV, XVIII, XIX w.
- Plebania, 4 ćwierć XIX w.
- Kapliczka słupowa, koło nr 93, XIX/XX w.
- Dwór ob. Dom mieszkalny, 1 ćwierć XX w.
- Gorzelnia , koniec XIX w.
- Obora, koniec XIX w.
- Spichlerz, XIX/XX w.
- Kuźnia, koniec XIX w.
- Szkoła, ob. dom mieszkalny, nr 115, koniec XIX w.

Woskownice Górne

- Kościół filialny p.w. św. Jadwigi, 1896 – 1897 r.
- Dawny zespół folwarczny z dworem, XIX/XX w.
- Świbno, spichlerz, ob. Magazyn, XIX/XX w.

Zalesie

- Zespół folwarczny z rządcówką, 3-4 ćwierć XIX w.

W trakcie sporządzania gminnej ewidencji zabytków stwierdzono 1 zabytek architektury i budownictwa oraz 1 zabytek ruchomy figurujące w ewidencji lecz aktualnie nieistniejące.

- Siemysłów, kościół parafialny p.w. Wszystkich Świętych
- Siemysłów , kapliczka przydrożna – rzeźba Pieta.

Ocena stanu zachowania zabytków architektury i budownictwa:

Zabudowa Gminy Domaszowice obejmuje 11 wsi o typowej zabudowie wiejskiej. Oceniając stan techniczny obiektów zabytkowych można uznać za dobry.

W stanie złym lub nie zadawalającym znajdują się następujące obiekty:

Domaszowice

- ul. Polna 6, zespół folwarczny,

Gręboszów

- brama wjazdowa pałacowa,
- spichlerz pałacowy,
- gorzelnia,
- cmentarz stary,

Polkowskie

- park pocmentarny

Włochy

- kuźnia

7.4. Zabytki Techniki

Na terenie gminy Domaszowice znajdowały się 4 obiekty, stanowiące nieruchome zabytki techniki

W trakcie sporządzania Ewidencji jeden z tych zabytków – wiatrak drewniany z 1817 r. we wsi Strzelce został przeniesiony w latach 80 –tych XX w. został przeniesiony do Muzeum Wsi Opolskiej w Opolu – Bierkowicach.

Pozostałe 3 obiekty to:

- gorzelnie we wsiach Domaszowice, Gręboszów, Włochy.

Gorzelnie w Gręboszowie i Włochach są nieczynne, natomiast w Domaszowicach jest nadal funkcjonuje.

Wszystkie obiekty znajdują się w rękach prywatnych.

Gorzelnia w Gręboszowie jest w złym stanie technicznym, powierzchownie zabezpieczona.

Gorzelnie w Domaszowicach i Włochach znajdują się w dobrym stanie technicznym.

7.5. Zabytki Ruchome:

a) zabytki ruchome stanowiące własność lub użytkowane przez Gminę.

Pod opieką samorządu gminnego nie znajdują się żadne zabytki ruchome. Natomiast znajdują się 4 tablice upamiętniające ważne dla gminy wydarzenia historyczne, nad którymi pieczę sprawuje Urząd Gminy. Tablice te dotyczą następujących wydarzeń:

- Tablica upamiętniająca 43 rocznicę plebiscytu na Śląsku – ufundowana w 1964 roku, umieszczona na budynku strażnicy OSP we Włochach
- Tablica upamiętniająca 60 rocznicę plebiscytu na Śląsku – ufundowana w 1981 roku znajdująca się na budynku Urzędu Gminy w Domaszowicach ul. Główna,
- Tablica Jana Skali na cmentarzu w Dziedzicach,
- Tablica na budynku nr 8 w Dziedzicach gdzie mieszkał Jan Skala.

b) zabytki ruchome nie stanowiące własności Gminy:

Na terenie gminy do zabytków ruchomych nie stanowiących własności gminy należą:

Gręboszów

- wyposażenie kościoła filialnego rzymsko – katolickiego p.w. św. Katarzyny
- nagrobki na terenie starego cmentarza
- wyposażenie kościoła parafialnego rzymsko – katolickiego p.w. Narodzenia NMP i św. Marcina.

Włochy

- wyposażenie kościoła parafialnego rzymsko – katolickiego p.w. św. Wniebowzięcia NMP
Wymienione powyżej zabytki ruchome, stanowią własność kościelną i pozostają w użytkowaniu parafii Strzelce i Włochy.

7.6. Parki Zabytkowe

Na terenie gminy prawną ochroną zostały dwa parki w Gręboszowie i Strzelcach.

Parki objęte ochroną konserwatorską

L.p.	Nr rejestru	Pow. [ha]	Lokalizacja
1.	94/84	5,86	Park przypałacowy w Gręboszowie
2.	44/80	4,90	Park podworski w Strzelcach

Źródło: Wojewódzki Opolski Konserwator Zabytków

Park w Gręboszowie, wpisany do rejestru zabytków, jest założeniem krajobrazowym, uwzględniającym częściowo pozostałości ogrodu barokowego i klasycystycznego. Łącznie z terenem kościelno-cmentarnym stanowi o atrakcyjności krajobrazu wsi Gręboszów. Harmonijnie łączy się również, poprzez stare aleje lipowe, z główną ulicą wsi oraz z parkiem leśnym i dalej z lasami. Drzewostan parkowy pomimo wielu gatunków obcego pochodzenia dobrze dostosował się do miejscowych warunków środowiska, a obecnie przyczynia się do jego wzbogacenia. Park jest bogaty w drzewostan zarówno pod względem ilościowym, jak i jakościowym. Stwierdzono tu, łącznie z przylegającym parkiem leśnym i kościelno-cmentarnym 30 gatunków drzew i krzewów krajowych oraz 31 gatunków obcego pochodzenia. W drzewostanie krajowym przeważają (ok.70%) lipy, dęby i klony. Na szczególną uwagę zasługują dorodne drzewa, niektóre z nich uznane zostały za pomniki przyrody. Są to głównie dęby szypułkowe, lipy drobnolistne i grab pospolity. Za pomniki przyrody uznano również aleję lipową łączącą park krajobrazowy z parkiem leśnym oraz aleję biegnącą wzdłuż głównej ulicy wiejskiej do dawnego wjazdu do parku i pałacu. Do ciekawszych drzew obcego pochodzenia można zaliczyć: graby – amerykański (*Carpinus caroliniana*) i sercowaty (*C.cordata*), klony – kosmaty (*Acer diabolicum*) i włoski (*A.opalus*), lipy (*Tilia americana*) i japońska (*T.japonica*), magnolia wirginijska (*Magnolia virginiana*), tulipanowiec amerykański (*Liriodendron tulipifera*), miłorząb dwukłapowy (*Ginkgo biloba*), żywotnik japoński (*Thuja standishii*) i inne. Obecnie całość założenia jest zaniedbana (zagęszczona przez samosiewy i zakrzaczona), częściowo rozparcelowana i użytkowana niezgodnie z pierwotnym przeznaczeniem.

Ponadto na terenie gminy znajdują się także parki nie objęte konserwatorską ochroną prawną w Domaszowicach, Siemysłowie, Polkowskiem i Woskowicach Górnych.

Park w Domaszowicach to mały park krajobrazowy. Ograniczona powierzchnia 1,2 ha nie pozwalała na wprowadzenie układów kompozycji charakterystycznych dla tego typu założeń ogrodowych. Drzewa i krzewy na poboczach miały maskować ogrodzenie parku. Nieregularne rozmieszczenie drzew w środkowej części terenu nadawało naturalny wygląd i zdecydowanie odróżniało go od poprzedniego rodzaju założenia. Ze względu na lokalizację zespołu dworskiego dostosowaną do charakteru przemysłowego folwarku, park nie posiada większego powiązania z otaczającym krajobrazem. Dobrze jest natomiast dostosowany do naturalnej rzeźby terenu i czynników ekologicznych. Drogi parkowe o nawierzchni żwirowej występują na obrzeżach terenu parkowego. Prawdopodobnie obecne drogi są dawnymi. Wskazuje na to rząd krzewów dawniej zasadzonych, rosnących przy drodze po prawej stronie

od wejścia z ul. Strzeleckiej. Staw parkowy od strony północnej jest znacznie zarośnięty szuwarami oraz samosiewami drzew i krzewów. Natomiast od strony zachodniej, tj. z przeciwnej strony parku obecni użytkownicy dawnych „czworaków dworskich” powiększają sobie zaplecza gospodarskie stopniowo zasypując staw gruzem i śmieciami. Większość drzew w parku stanowią klony - około 60%. W okresie jesiennym dają one piękną gamę odcieni w kolorze żółtym, a także brązu i czerwieni. Wiek klonów szacuje się na około 80 lat. Przeważającym gatunkiem jest klon pospolity, aczkolwiek są także gatunki obcego pochodzenia. Pozostałe drzewa to robinia akacjowa, kasztanowce, dęby, olcha, lipy. Rośnie tu okazała lipa w wieku około 200 lat - 330 cm obwodu. Wszystkie drzewa są w dość dobrym stanie zdrowotnym. Zarośla przy stawie oraz na ruinach stanowią samosiewy klonów, olchy, wierzb i bzu czarnego. Młode drzewa to głównie kasztanowce. Występują tu także: klon czerwony, klon pensylwański, klon śniady, klon wielkolistny, ligustr tępolistny, bez czarny, cis pospolity, olsza czarna, robinia akacjowa, świerk pospolity, jesion wyniosły.

O pozostałych parkach nie uzyskano informacji

7.7. Stanowiska archeologiczne

Na obszarze gminy znajduje się 17 stanowisk wpisanych do Rejestru Zabytków i 48 aktualnie objętych ewidencją zabytków:

Domaszowice – 19 stanowisk, w tym:

- cmentarzysko i osada kultury łużyckiej oraz osada późnosredniowieczna
- ślady osadnictwa kultury łużyckiej, pomorskiej i późnośredniowiecznej
- osady wielokulturowe i kultury łużyckiej
- neolityczne ślady osadnictwa
- punkty osadnicze kultury pomorskiej
- ślady osadnictwa kultury przeworskiej
- pradziejowe oraz późnosredniowieczne ślady osadnictwa
- późnośredniowieczna osada hutnicza

Dziedzice – 2 stanowiska z okresu średniowiecza

Gręboszów – 3 stanowiska, w tym:

- pradziejowy oraz wczesno i późnosredniowieczny ślad osadnictwa
- osada kultury łużyckiej
- ślady osadnictwa neolitycznego i kultury przeworskiej

Nowa Wieś – 6 stanowisk, w tym:

- stanowisko ze środkowej epoki kamienia i z okresu średniowiecza
- stanowisko kultury łużyckiej
- osady i cmentarzysko kultury łużyckiej

Strzece – 24 stanowiska, w tym:

- osady kultury przeworskiej
- ślady osadnictwa neolitycznego i kultury łużyckiej
- średniowieczne, późnośredniowieczne i pradziejowe ślady osadnictwa
- osady wielokulturowe
- ślady osadnictwa z XII – XIII

Wielolęka – 5 stanowisk, w tym:

- osada z okresu średniowiecza
- stanowisko kultury łużyckiej

Włochy – 3 stanowiska, w tym:

- stanowiska z epoki kamienia, wpływów rzymskich oraz średniowiecza

Woskownice Górne – 1 stanowisko:

- osadnictwa kultury przeworskiej oraz pradziejowe

Zofijówka – 1 stanowisko: - obozowisko z młodszej epoki kamienia.

**Wykaz stanowisk archeologicznych
wpisanych do rejestru zabytków oraz ujętych w ewidencji zabytków na terenie
gminy Domaszowice**

L.p.	Miejscowość	Nr stan.	Typ stanowiska loka	Chronologia	Nr rejestru Nr działki
1.	Domaszowice	13	śląd osadnictwa	neolit	A – 854/89
2.	Domaszowice	2	śląd osadnictwa	epoka kamienia, epoka brązu, okres wpływów rzymskich	A/507/78
3.	Domaszowice	22	śląd osadnictwa	neolit	A – 855/89
4.	Domaszowice	7	osada, ślad osadnictwa	VII - X w., średniowiecze	A – 488/78
5.	Domaszowice	8	śląd osadnictwa	VIII – X w.	A – 881/90
6.	Domaszowice	5	śląd osadnictwa	kultury łużyckiej lub pomorskiej i późnośredniowieczne	Nr 1/3
7.	Domaszowice	6	osada, ślad osadnictwa	Kultury łużyckiej lub pomorskiej i neolityczny ślad osadnictwa	Nr 134/2
8.	Domaszowice	9	śląd osadnictwa	Pradziejowy i późnośredniowieczny śląd osadnictwa	Nr 711
9.	Domaszowice	11	śląd osadnictwa	kultura Przeworska, osada późnośredniowieczna	Nr 1/3
10.	Domaszowice	12	śląd osadnictwa	Kultura Przeworska i pradziejowa	Nr 7/1
11.	Domaszowice	14	śląd osadnictwa, osada	Osada wielokulturowa i wczesnośredniowieczny ślad osadnictwa	Nr 705/4
12.	Domaszowice	15	śląd osadnictwa	Osada wielokulturowa	Nr 63/1, 60/2
13.	Domaszowice	16	śląd osadnictwa, osada	Neolityczny ślad osadnictwa i osada późnośredniowieczna	Nr 127/7
14.	Domaszowice	17	Ślad osadnictwa, osada	Osada kultury łużyckiej, ślady osadnictwa kultury pomorskiej oraz wczesno i późnośredniowieczne	Nr 59/6
15.	Domaszowice	18	osada , ślad osadnictwa	Kultura łużycka i późnośredniowieczny ślad osadnictwa	Nr 732/2
16.	Domaszowice	19	śląd osadnictwa	Osada późnośredniowieczna,	nr 734
17.	Domaszowice	20	osada	Późnośredniowieczna osada hutnicza	Nr 735/1, 735/2, 736
18.	Domaszowice	21	osada , ślad osadnictwa	Osada wielokulturowa i wczesnośredniowieczny ślad osadnictwa	Nr 58/5
19.	Domaszowice	23	śląd osadnictwa	Kultura przeworska	Nr 23
20.	Dziedzice	A	osada,	Okres średniowiecza	Nr 90, 91
21.	Dziedzice	B	osada	Okres średniowiecza	Nr 223/1, 223/2
22.	Gręboszów	2	Ślad osadnictwa	Pradziejowy, wczesno i późnośredniowieczny ślad osadnictwa	Nr 233/2
23	Gręboszów	7	osada	Osada kultury łużyckiej	Nr 71, 72
24	Gręboszów	8	Ślady osadnictwa	Ślady osadnictwa neolitycznego i kultury Przeworskiem	Nr 56, 57

**Studium Uwarunkowań i Kierunków
Zagospodarowania Przestrzennego gminy Domaszowice**

L.p.	Miejscowość	Nr stan.	Typ stanowiska loka	Chronologia	Nr rejestru Nr działki
25	Nowa Wieś	A	Ślady osadnictwa	Środkowa epoka kamienia i okres średniowiecza	Nr 22,23
26	Nowa Wieś	B	Ślady osadnictwa	Epoka kamienia i kultury łużyckiej	Nr 178
27	Nowa Wieś	C	Ślady osadnictwa	Kultura łużycka i okres średniowiecza	Nr 43, 44, 45
28	Nowa Wieś	D	Ślady osadnictwa	Kultura łużycka	Nr 77,78
29	Nowa Wieś	F	osada	Osada kultury łużyckiej	Nr 67, 176
30	Strzelce	3	osada	Kultura przeworska	Nr 546/2, 550, 561, 562/1, 562/2
31	Strzelce	6	Ślad osadnictwa	Późnośredniowieczny ślad osadnictwa	Nr 367
32	Strzelce	9	Ślad osadnictwa	ślad osadnictwa kultury przeworskiej	Nr 478
33	Strzelce	4	Osada, ślad osadnictwa	Ślady osadnictwa neolitycznego i kultury łużyckiej oraz osada późnośredniowieczna	Nr 603, 604, 605, 606, 609, 610
34	Strzelce	10	Osada, ślad osadnictwa	Pradziejowe i późnośredniowieczne ślady osadnictwa oraz późnośredniowieczna osada	Nr 629/3
35	Strzelce	11	Osada	Osada wielokulturowa	Nr 612, 613
36	Strzelce	14	Ślad osadnictwa	Ślady osadnictwa kultury łużyckiej, Przeworskiem i późnego średniowiecza	Nr 544
37	Strzelce	17	Osada	Osada kultury przeworskiej	Nr 176/1
38	Strzelce	18	Osada, ślady osadnictwa	Ślady osadnictwa kultury łużyckiej i Przeworskiem, osada z XIII/XIV w.	Nr 629/2
39	Strzelce	19	Osada, ślad osadnictwa	Osada kultury łużyckiej i późnośredniowieczny ślad osadnictwa	Nr 370
40	Strzelce	20	Ślad osadnictwa	Ślad osadnictwa z XII – XIII w.	Nr 171
41	Strzelce	21	Osada, ślad osadnictwa	Pradziejowy ślad osadnictwa i osada wczesnośredniowieczna	Nr 185, 186/1, 186/2, 187/1
42	Strzelce	22	Ślad osadnictwa	Ślad osadniczy kultury łużyckiej	Nr 295/1
43	Strzelce	23	Osada	Osada późnośredniowieczna	Nr 279/1
44	Strzelce	24	Osada	Osada wielokulturowa	Nr 607/1, 612
45	Strzelce	25	Osada	Osada wczesnośredniowieczna	
46	Wieloleka	A	Osada	Osada średniowieczna	Nr 210/1, 53/4, 210/3
47	Wieloleka	B	Osada	Osada produkcyjna o nieustalonej chronologii	Nr 219
48	Wieloleka	C	Osada	Kultura łużycka, średniowiecze	Nr 122
49	Wieloleka	D	Osada	Osada o nieustalonej chronologii	Nr 121
50	Wieloleka	E	Osada	Kultura łużycka	Nr 126/2, 160, 163
51	Włochy	C	Osada	Okres średniowiecza	Nr 156

L.p.	Miejscowość	Nr stan.	Typ stanowiska loka	Chronologia	Nr rejestru Nr działki
52	Woskownice Górne	8	Osada	Osadnictwo kultury Przeworskiem i pradziejowe	Nr 2
53	Zofijówka	A	obozowisko	Młodsza epoka kamienia	Nr 6/1, 11/1, 10/1

7.8. Strefy Ochrony konserwatorskiej

W gminie Domaszowice zostały ustanowione strefy ochrony konserwatorskiej „A”, B, K, W obejmujące zarówno zawarte w ich obrębie budynki i budowle, jak również układ urbanistyczny i towarzysząca im zieleń, tj. elementy krajobrazowe a także strefy W ochrony archeologicznej i OW – obserwacji archeologicznej.

Strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej

– w obrębie tej strefy istnieje obowiązek uzgadniania wszelkich prac budowlanych z właściwym terytorialnie Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, zakaz wznoszenia bez takich uzgodnień zabudowy, szczególnie wysokiej ponad 2 kondygnacje lub zasłaniającej obiekty zabytkowe, a także zmian w układach urbanistycznych. Takiej zgody wymagają prace remontowe obiektów zabytkowych i prace ziemne.

W obrębie Gminy Domaszowice strefą „A” objęto:

- **we wsi Gręboszów** – obszar obejmujący teren starego cmentarza z kościołem oraz całego parku wraz z przylegającymi do niego budynkami kordegardy, spichlerza, gorzelnii i obydwoma bramami wjazdowymi,
- **9 obiektów architektury i zabytkowych założeń zieleni** wpisanych do Rejestru Zabytków znajdujących się we wsiach Gręboszów, Strzelce i Dziedzice,
- **17 stanowisk archeologicznych** wpisanych do Rejestru Zabytków Archeologicznych znajdujących się we wsiach Domaszowice, Strzelce, Włochy, Nowa Wieś.

Strefa „B” – pośredniej ochrony konserwatorskiej

- w obrębie tej strefy ochronie podlegają układy urbanistyczne oraz wytypowane obiekty pojedyncze (budowle, budynki) wpisane do Rejestru Zabytków lub objęte ewidencją Zabytków, wraz z otoczeniem.

W tej strefie wymagane jest zachowanie bryły obiektów i dachów co do kształtu i materiału, podziałów elewacji, stolarki okiennej i drzwiowej oraz wystroju architektonicznego w odniesieniu do obiektów objętych ochroną konserwatorską.

W obrębie gminy Domaszowice strefą „B” objęto:

- **dla wsi Dziedzice i Zofijówka** obszar zwartej zabudowy wiejskiej z jednorodną, niemal nienaruszoną strukturą układu,
- **dla wsi Siemysłów, Strzelce, Włochy** – zespoły dworsko – parkowe z zabudowaniami folwarcznymi oraz innymi obiektami zabytkowymi poza tymi zespołami,
- **dla wsi Domaszowice, Wielołęka, Woskownice Górne, Polkowskie, Zalesie** wszystkie obiekty zabytkowe znajdujące się w ewidencji.

Strefa W – ochrony archeologicznej

- obszar tej strefy stanowi występowanie zwartych nawarstwień lub nagromadzeń pozostałości kulturowych pradziejowych i historycznych.

W obrębie tej strefy wszelkie roboty ziemne muszą być prowadzone wyłącznie za zezwoleniem i zgodnie z warunkami tegoż zezwolenia właściwego terytorialnie Konserwatora Zabytków .

W obrębie gminy Domaszowice strefa „W” obejmuje:

- wszystkie stanowiska archeologiczne wpisane do Rejestru Zabytków tj.
17 stanowisk we wsiach Domaszowice, Strzelce, Włochy i Nowa Wieś.

Strefa OW – obserwacji archeologicznej

- obejmuje obszary przypuszczalnego występowania znalezisk archeologicznych.

W obrębie tego obszaru wszelkie prace ziemne i wykopy budowlane winny być prowadzone pod nadzorem archeologicznym, po uprzednim zgłoszeniu i uzyskaniu zgody od właściwego terytorialnie Konserwatora Zabytków.

W obrębie gminy Domaszowice strefa „OW” obejmuje:

- wszystkie pozostałe stanowiska archeologiczne tj.48

Strefa K – ochrony krajobrazu kulturowego

- obejmuje wszelkie elementy krajobrazotwórcze (drogi, zespoły zieleni – np. lasy, ciek wodne itp.) wobec których jakiegokolwiek ingerencje winny być uzgadniane w właściwym terytorialnie wojewódzkim urzędem ochrony zabytków

Wnioski

1. W gminie Domaszowice najwartościowszym obiektem zabytkowym jest zespół pałacowo – parkowy w Gręboszowie, w którym wszystkie obiekty powinny być wpisane do Rejestru Zabytków.
2. W pierwszej kolejności proponuje się wpisanie do Rejestru Zabytków budynku kordegardy, tym bardziej, że dotychczasowy użytkownik (Nadleśnictwo Namysłów) może się zmienić. W związku z tym dla budynku kordegardy zaleca się opracowanie oddzielnej tzw. Białej karty architektury.
3. Dla zabytkowych założeń zieleni zaleca się wykonanie „ Teczki ewidencyjnej cmentarza w Gręboszowie ”. Dla nieistniejącego cmentarza w Polkowskim proponuje się utworzenie lapidarium na terenie zachowanego parku pocmentarnego.
4. Zagospodarowania z zabiegami pielęgnacyjnymi i cięciami sanitarnymi wymagają parki w Domaszowicach, Polkowskim, Siemysłowie i Strzelcach.
5. W związku z nieaktualną numeracją stanowisk archeologicznych zarówno w studium opracowanym w 1996 roku a także w sporządzonych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych wsi wymagane jest dokonanie zmiany numeracji stanowisk w sporządzonych opracowaniach.
6. Ochroną konserwatorską, przez włączenie do strefy K – ochrony krajobrazu kulturowego – winien zostać objęty dodatkowy obszar części gminy należący do Chronionego Krajobrazu Lasów Stobrawsko – Turawskich powołanego uchwałą nr XXIV/193/88 WRN w Opolu z dnia 26 maja 1988 roku .
7. Zgodnie z „ Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Domaszowice na lata 2004 – 2015 ” proponuje się również objęcie ochroną prawną cennego przyrodniczo użytku ekologicznego „ Międzybrodzie ” we wsi Nowa Wieś jako obszaru priorytetowego do ochrony .

7.9. Wartości krajobrazowe

Przy ocenie atrakcyjności krajobrazu otwartego i kulturowego gminy Domaszowice uwzględniono następujące czynniki:

- udział terenów o urozmaiconej (pofałdowanej) rzeźbie oraz stopień ich nachylenia
- występowanie urozmaiconej roślinności, w tym roślinności naturalnej
- udział powierzchni wód otwartych (rzek, cieków wodnych stawów)
- występowanie dominant w krajobrazie
- występowanie obiektów unikalnych jak założenia dworskie i pałacowe, kościoły

- występowanie zieleni urządzonej – parkowej oraz zieleni towarzyszącej wyróżniającej się w formie np. szpalery i aleje drzew.

O charakterze krajobrazu gminy decyduje ilość użytków rolnych, których wielkość wynosi ponad 64% jej ogólnej powierzchni. Lasy stanowią niewiele ponad 28% i występują w południowej części gminy. Na podniesienie atrakcyjności krajobrazu mają wpływ głównie lasy i zadrzewienia w dolinach cieków wodnych.

Krajobraz otwarty gminy Domaszowice ocenia się jako umiarkowanie atrakcyjny . Najbardziej atrakcyjne krajobrazowo tereny otwarte to głównie południowa część gminy.

Krajobraz kulturowy w gminie jest zróżnicowany. Najbardziej atrakcyjny jest krajobraz kulturowy wsi Gręboszów, Dziedzic, Wieloletki i ten obszar winien zostać objęty ochroną.

8. Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia

8.1. Ludność – uwarunkowania demograficzne

Analiza warunków demograficznych gminy stanowi ważny element polityki dla przyszłego przestrzennego zagospodarowania. Analiza zmian w liczbie ludności gminy w przeszłości, obecnie i w przyszłości stanowi podstawę do określenia uwarunkowań i kierunków polityki społeczno – gospodarczej i przestrzennej.

Procesy demograficzne mają zasadniczy wpływ na wiele dziedzin życia gminy:

- wpływają na sytuacje w oświacie i wychowanie młodego pokolenia,
 - warunki mieszkaniowe,
 - rynek pracy,
- opiekę społeczną nad ludźmi w starszym wieku.

Analiza rozwoju ludności gminy, zmian w strukturze wieku i płci ludności, procesów migracyjnych, dojazdów do pracy, źródeł utrzymania, aktywności zawodowej ludności, ocena bezrobocia – stanowi podstawę do budowy koncepcji zagospodarowania przestrzennego gminy.

Analizując zmiany w liczbie ludności gminy na przestrzeni lat należy stwierdzić, że do 2000 roku następował naprzemiennie spadek lub wzrost ludności. Po 2000 roku następuje stopniowy spadek ludności.

Na taką sytuację zasadniczy wpływ miały:

- **przyrost naturalny**, który na przestrzeni lat przyjmuje wartości malejące,
- **ruch wędrownkowy**, charakteryzujący się ujemnym saldem migracji stałej związanej głównie z wyjazdami za granice kraju. Największe migracje miały miejsce w latach 1970 – 1981 , w latach 1982-1985 zmalały, a następnie w latach 1986-1990 znów wzrosły , w latach 1990-2000 utrzymywały się na podobnym poziomie, po czym znów wzrosły po roku 2001 – co wiąże się z zaistniałą w tych okresach sytuacją polityczną i ekonomiczną kraju. Ostatnie wyjazdy to głównie ze względów ekonomicznych i objęły one głównie młode roczniki produkcyjne. Obserwuje się w gminie także wzrost grupy poprodukcyjnej czyli starzenie się ludności gminy.

Do analizy uwarunkowań demograficznych przyjęto lata 2000 - 2008 zgodnie z otrzymanymi danymi z Urzędu Gminy. Obszar gminy Domaszowice w roku 2008 zamieszkiwało 3822 mieszkańców.

*Studium Uwarunkowań i Kierunków
Zagospodarowania Przestrzennego gminy Domaszowice*

Liczba ludności gminy Domaszowice

Lata	Liczba ludności	Gęstość zaludnienia [mieszkańców/km ²]
1988	4043	0,37
1995	3962	0,36
2000	3925	0,35
2001	3930	0,35
2002	3912	0,35
2003	3868	0,34
2006	3847	0,33
2007	3823	0,32
2008	3822	0,32

Źródło: GUS i Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Domaszowice

Analiza ostatnich pięciu lat wykazała, że ludność gminy Domaszowice ma tendencje malejące, które wynoszą średnio 1,14% rocznie. Przyczyną tego zjawiska jest ujemny przyrost naturalny oraz migracja młodych ludzi do miast.

W poszczególnych wsiach liczba ludności wynosiła:

	1988	1995	2006	2007	2008
Domaszowice	1008	1028	1089	1087	1087
Dziedzice	121	100	82	78	77
Gręboszów	386	318	333	329	337
Nowa Wieś	121	110	91	88	86
Polkowskie	218	222	233	234	233
Siemysłów	402	438	422	418	417
Strzelce	870	827	772	768	760
Wielołęka	150	133	122	120	120
Włochy	375	339	305	302	306
Woskownice Górne	328	321	323	325	325
Zofijówka	64	76	75	74	74
Razem	4043	3962	3847	3823	3822

Analizując liczbę ludności gminy na przestrzeni lat 1988 – 2008 należy stwierdzić, że liczba ludności gminy spadła o 221 osób, co stanowi ponad 5% w stosunku do roku 1988.

Analiza rozmieszczenia ludności w gminie wskazuje, że największe wsie to:

Domaszowice, Strzelce, Siemysłów, Gręboszów, Woskownice Górne

W tych 5 wsiach znajduje się ponad 65% ogółu ludności gminy.

Do wsi najmniejszych gdzie liczba ludności nie przekracza 200 M należą: Dziedzice, Nowa Wieś, Zofijówka

– co stanowi 35% ogółu wsi w gminie.

Struktura wieku ludności gminy wskazuje na wysoki udział ludności w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym.

Z dostępnych źródeł wynika, że :

- grupa przedprodukcyjna wynosi około 20% ogółu ludności
- grupa produkcyjna – około 58 %
- grupa poprodukcyjna – około 22%

W grupie przedprodukcyjnej nastąpił spadek liczby dzieci w wieku 3-6 lat i w wieku szkolnym 7-14 lat.

Urodzenia i zgony w gminie na przestrzeni lat kształtowały się następująco:

	<u>Urodzenia</u>	<u>Zgony</u>
1996 –	70	53
1997 –	93	62
1998 –	95	58
1999 –	93	84
2000 -	67	74
2001 -	67	91
2002 –	59	73
2003 –	64	70
2004 –	64	88
2005 –	58	86
2006 –	52	91
Razem	772	1114

W badanym okresie w gminie zawarto 461 małżeństw, w tym: cywilnych 284, konkordatowych 162

Struktura dochodów ludności gminy w 2008 roku kształtowała się następująco:

- z działalności rolniczej utrzymuje się 174 gospodarstw domowych
- z działalności rolniczej i pracy najemnej – 14
- z pracy najemnej – 116
- z pracy najemnej i działalności rolniczej – 21
- z rent i emerytur – 128
- z działalności pozarolniczej – 28
- z niezarobkowych źródeł utrzymania – 21
- inne dochody – 47

Dochód na 1 mieszkańca w gminie w 2009 roku wyniósł – 1298,87 zł.

Pracujący – stopa bezrobocia w gminie

Wg danych statystycznych na koniec 2008 roku w gminie było:

- 318 pracujących, w tym:
 - 200 mężczyzn
 - 118 kobiet

Bezrobotnych zarejestrowanych było – 186, w tym:

- 77 mężczyzn
- 109 kobiet

stanowi to w liczbie ludności w wieku produkcyjnym – **7,6 %** ,

w tym : 5,9% mężczyzn

9,6 % kobiet

8.2. Zasoby mieszkaniowe

Na terenie gminy Domaszowice infrastruktura budowlana różni się wiekiem, powierzchnią zabudowy, technologią wykonania, przeznaczeniem oraz wynikająca z podstawowych parametrów energochłonnością.

Na terenie gminy można wyróżnić:

- budynki mieszkalne,
- obiekty użyteczności publicznej,
- obiekty pod działalność usługowo – handlowa i wytwórczą.

Charakter zabudowy mieszkaniowej jest niejednorodny. W ogólnej strukturze osadnictwa na terenie gminy dominują następujące typy zabudowań:

- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna
- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna
- zabudowa mieszkaniowa w zabudowie zagrodowej

Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna realizowana głównie przez uspołecznione jednostki gospodarstw rolnych została zrealizowana w formie osiedla mieszkaniowego w Domaszowicach.

Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna – większe jej skupiska jako osiedla powstały we wsiach o największej dynamice rozwoju Domaszowicach, Strzelcach, Gręboszowie.

W pozostałych wsiach najczęściej lokalizowała się w lukach istniejącej zabudowy zagrodowej.

Zabudowa mieszkaniowa w zabudowie rolniczej zagrodowej to dominująca forma zabudowy, w szczególności w małych wsiach o funkcji typowo rolniczej.

Zasoby mieszkaniowe w gminie:

Rok	2000	2005	2008
Liczba mieszkań	1111	1117	1132
Izby	4244	4472	4553
Pow. użytkowa mieszkań m ²	83982	91827	94129

Wyposażenie mieszkań :

	2005	2008
- w wodociąg	1084 – 97%	1099 – 97,1% ogółu
- ustęp splukiwany	881	896
- łazienka	920 – 82,2 %	935 – 82,6% ogółu
- CO	758 – 67,9%	773 – 68,3% ogółu

Charakterystyczne wskaźniki zabudowy:

- powierzchnia użytkowa 1 mieszkania

82,2 m²

83,2m²

- w przeliczeniu na 1 osobę stanowi 245,2m² p. uż w 2005 roku i 25,0m p.uż w 2008 roku².

Wskaźnik ten plasuje gminę na poziomie średnim na tle województwa. Korzystniejsze wskaźniki mają gminy wiejskie takie jak: Zębowice, Jemielnica, Pawłowiczki, Tarnów Opolski, Korfantów.

Zasoby mieszkaniowe w 2008 roku wg właścicieli:

- gminy (komunalne) – 10 mieszkań – 37 izb; 600 m²pow.uż.
- zakładów pracy – 52 mieszkania ; 164 izby; 3489m² pow. uż.
- osoby fizyczne – 1050 mieszkań; 4265 izb; 87490 m²pow. uż.
- inne – 4 mieszkania; 12 izb; 310m²pow.uż.

Stopień wyposażenia mieszkań w instalacje wod.- kan . i c.o. jest coraz lepszy. Wszystkie wsie w gminie są objęte wodociągiem grupowym, co zapewnia praktycznie dostęp każdego mieszkania do sieci (ponad 97% ogółu mieszkań) Wzrasta też udział wyposażania mieszkań w c.o. W dalszym ciągu znacznie mniejszy jest udział mieszkań podłączonych do sieci kanalizacji wiejskiej. Czynione w tym względzie starania przez władze gminy dają nadzieję polepszenia sytuacji i w tym zakresie.

Na terenie gminy nie ma gazu sieciowego, niemniej istnieją możliwości podłączenia gminy w przyszłości do przebiegającego przez obszar gminy gazociągu wysokoprężnego.

Ruch budowlany:

W 2008 roku oddano w gminie do użytkowania – 4 budynki mieszkalne :

- 5 mieszkań
- 26 izb
- 911 m² powierzchni użytkowej

Potrzeby mieszkaniowe

Potrzeby mieszkaniowe ludności gminy do roku 2020 wynikają z istotnego stopnia samodzielności zamieszkiwania rodzin i prognozowanej zmiany liczby ludności, a także modernizacji i wymiany starej zabudowy mieszkaniowej oraz przekształceń funkcjonalnych.

Obecnie na terenie gminy Domaszowice znajduje się ok. 1000 budynków mieszkalnych, w zabudowie wielorodzinnej, jednorodzinnej i zagrodowej. Brak jest aktualnych danych oceniających te zasoby. Ocenia się, że ok. 75% tych budynków zamieszkuje jedna rodzina (1 gospodarstwo domowe) , natomiast pozostałe 25% zamieszkują dwie rodziny.

Przy planowanym standardzie mieszkaniowym wyrażonym wskaźnikiem 1 gospodarstwo domowe na 1 mieszkanie, wskazuje na potrzebę realizacji około...mieszkań. Mając na względzie tendencje spadku liczby ludności gminy a także rozbudowę, przebudowę istniejących budynków , likwidację starych i odbudowę nowych i tym polepszenie warunków zamieszkania potrzeby realizacji nowych budynków w tym na nowych działkach budowlanych jest znacznie mniejsza i szacuje się na ok. 60.

Rozkład przestrzenny zainteresowań ludności realizacją nowych mieszkań jest i będzie zróżnicowany. Największe zainteresowanie mają wsi: Domaszowice, Gręboszów....

W pozostałych wsiach zainteresowanie jest mniejsze i ograniczać się będzie do modernizacji, przebudowy i rozbudowy istniejącej substancji mieszkaniowej. .

Potencjalnymi terenami rozwojowymi na cele zabudowy mieszkaniowej są tereny wyznaczone w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dla wsi gminy Domaszowice.

Chłonność terenów wyznaczonych w planach miejscowych jest dostateczna i praktycznie nie ma potrzeby wyznaczania w ramach sporządzanego studium nowych terenów. Problemem jest własność tych terenów uniemożliwiających budowę przez zainteresowanego i w tym przypadku istnieje potrzeba uwzględnienia indywidualnych wniosków zainteresowanych, jeśli nie naruszają one przyjętych w studium kierunków rozwoju przestrzennego gminy.

8.3. Wyposażenie w usługi

Obiekty użyteczności publicznej zlokalizowane są głównie na terenie największych wsi gminy: w Domaszowicach, Polkowskiem, Strzelcach.

Oświata i wychowanie

Przedszkola

Obecnie w gminie znajduje się 1 przedszkole w Domaszowicach.

Ilość oddziałów – 3

Ilość uczęszczających dzieci – 60

Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych – 2; uczęszczających dzieci – 23

Szkolnictwo

Obiekty użyteczności publicznej

Lp	Nazwa obiektu	Adres
1.	Szkoła Podstawowa w Polkowskim	Polkowskie 1, 46-146 Domaszowice
2.	Szkoła Podstawowa w Strzelcach	Strzelce 42, 46-146 Domaszowice
3.	Publiczne Przedszkole w Domaszowicach	ul. Sportowa 2, 46-146 Domaszowice
4.	Zespół Gimnazjalno-Szkolny w Domaszowicach	ul. Kolejowa 3, 46-146 Domaszowice

Źródło: Urząd Gminy w Domaszowicach

3 szkoły podstawowe posiadają łącznie – 15 oddziałów

- pomieszczeń do nauki – 21

- uczniów – 226

- absolwentów w 2008r - 52

= we wsi Polkowskie Szkoła Podstawowa im. Władysława Broniewskiego

– 4 oddziały, do których uczęszcza 75 dzieci

- nauczycieli – 10

- szkoła jest placówką dobrze wyposażoną- sala gimnastyczna, stołówka, biblioteka licząca 5 tysięcy woluminów. W bibliotece odbywają się zajęcia, podczas których uczniowie czytają książki, grają w szachy, warcaby i inne gry planszowe oraz przygotowują gazetki szkolne.

= w Strzelcach – 4 oddziały

- w roku szkolnym 2007/8 uczęszczało 246 dzieci

= Gimnazjum w Domaszowicach – ul. Kolejowa 3

- ilość oddziałów – 6

- pomieszczeń do nauki - 13

- ilość uczącej się młodzieży w roku 2007/8 – 111 uczniów

- absolwentów w 2008r - 40

Obiekty Kultury

1) świetlice wiejskie

Na terenie gminy znajduje się 7 świetlic wiejskich, w których prowadzone jest życie kulturalne na wsi. Tam odbywają się wiejskie i gminne imprezy oraz uroczystości rodzinne. Jest to także miejsce spotkań samorządu wiejskiego, Rad Sołeckich i Parafialnych ora Kół Gospodyń Wiejskich. Większość świetlic jest wyposażona w zaplecze kuchenne.

= Świetlica Wiejska w Gręboszowie

= Świetlica Wiejska w Siemysłowie

= Świetlica Wiejska w Strzelcach Wiejskie Centrum Kultury

= Świetlica Wiejska w Nowej Wsi

= Świetlica Wiejska we Włochach

= Świetlica Wiejska w Polkowskim

= Świetlica Wiejska w Woskowicach Górnych

2) biblioteki

= Gminna Biblioteka Publiczna w Domaszowicach ul. Główna 24

W bibliotece znajduje się 20936 woluminów o różnej tematyce.

Na 1000 ludności przypada – 5560,7 woluminów
Wypożyczenia na 1 czytelnika – 25,6 woluminów
Zarejestrowanych członków – 545

3) animatorzy kultury:

= Zespół „Tęcza” – amatorski zespół ludowy ze Strzelec. Powstał w 1993 roku,
= Twórcy – w zakresie haftów, rzeźby, i fotografii

Zdrowie i Opieka Społeczna:

Ośrodki Zdrowia:

1. Niepubliczny zakład Opieki Zdrowotnej „Salus”
ul. Strzelecka w Domaszowicach
2. Indywidualna Praktyka Stomatologiczna
ul. Strzelecka w Domaszowicach

Obiekty kultu religijnego:

Na terenie gminy Domaszowice znajduje się 6 obiektów sakralnych – kościołów katolickich. Zlokalizowane są one we wsiach:

- Domaszowice** – kościół filialny p.w. Matki Boskiej Królowej Polski,
- Gręboszów** – kościół filialny p.w. św. Katarzyny
- Siemysłów** – kościół filialny p.w. Wszystkich Świętych
- Strzelce** – kościół parafialny p.w. św. Marcina i Narodzenia N.M.P.
- Włochy** – kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia N.M.P.
- Woskownice Górne** – kościół filialny p.w. św. Jadwigi

Wszystkie kościoły należą do Archidiecezji Wrocławskiej, wszystkie są w dobrym stanie technicznym, w gminie należą do 4 parafii:

- Parafia Rzymsko – katolicka w Siemysłowie
- Parafia Rzymsko – katolicka w Strzelcach
- Parafia Rzymsko – katolicka w Włochach
- Parafia Rzymsko – katolicka w Woskowicach Małych

Cmentarze:

Na terenie gminy znajduje się 8 cmentarzy, w tym 2 są nieczynne.

Cmentarze czynne zajmują – 3,90ha

- Domaszowice** – zajmuje teren o pow.0,55ha,
- Dziedzice** – obsługujący również Nową Wieś, Wielołękę, Włochy, Zofijówkę,
- Gręboszów** – zajmuje teren o pow.0,50ha, zlokalizowany na terenie kościelnym
- Siemysłów** – zajmuje teren o pow.0,52 ha , zlokalizowany na terenie kościelnym
- Strzelce** – zajmuje teren o pow.1,20 ha,
- Woskownice Górne** – zajmuje teren o pow.0,51 ha; obsługuje wsie: Woskownice Górne i Polkowskie
- Nowa Wieś** – zajmuje teren o pow.0,30 ha, nieczynny
- Polkowskie** – zajmuje teren o pow.0,20 ha, nieczynny.

Usługi i obiekty pozostałe

Ochotnicza Straż Pożarna

Remizy OSP znajdują się we wsiach:

- Domaszowice** – ul. pow. terenu – 0,04ha
- Strzelce** – pow. terenu – 0,07 ha
- Wieloręka** – pow. terenu – 0,03 ha (w budynku wspólnie ze świetlicą wiejską)
- Włochy** - pow. terenu – 0,15ha

Woskownice Górne - pow. terenu – 0,15 ha (w budynku wspólnie ze świetlicą wiejską)

Siemysłów - pow. terenu – 0,09 ha

Zbiorniki przeciwpożarowe znajdują się we wsiach:

Domaszowice, Strzelce, Wieloręka, Siemysłów.

Posterunek Policji w Domaszowicach ul. Główna 26

Usługi pocztowe : Urząd Pocztowy w Domaszowicach ul. Główna 14

Sport i rekreacja

Ośrodek Sportu i Rekreacji, boiska sportowe

Na terenie gminy zlokalizowane są:

= Ośrodek Sportu i Rekreacji w Domaszowicach:

- posiada zadaszoną estradę,

- boisko sportowe z szatnią i natryskami

= 8 boisk sportowych:

Domaszowice – pow. terenu.0,30 ha

Włochy– pow. terenu.0,81 ha

Gręboszów– pow. terenu.1,20 ha

Siemysłów– pow. terenu.1,80 ha

Strzelce– pow. terenu.1,00 ha

Woskownice Górne– pow. terenu.1,00 ha

Polkowskie– pow. terenu.1,00 ha

Wieloręka– pow. terenu.0,60 ha

Wnioski - Gmina Domaszowice jest dostatecznie wyposażona w usługi. Wieś Domaszowice posiada większość urządzeń obsługi ludności, jest więc przygotowana do pełnienia funkcji gminnego ośrodka usługowego. Położenie w sieci osadniczej gminy pozwala na dogodny dostęp i obsługę pozostałych jednostek wiejskich w gminie. Wieś Domaszowice nie wytworzyła charakterystycznego centrum – usługi zlokalizowane są po obu stronach przebiegającej centralnie przez wieś drogi krajowej i odchodzących od niej dróg lokalnych, co spowodowało ich rozproszenie.

W ostatnich latach w gminie Domaszowice następował przyrost usług szczególnie w zakresie handlu, poprzez adaptację budynków na lokale użytkowe. Modernizacja, remonty i adaptacja obiektów istniejących nad realizacją nowych utrzymuje się i przewiduje się, że ta tendencja utrzymać się będzie w dalszym ciągu.

Na terenie gminy nie występuje funkcja turystyczna, co wynika z braku urządzeń i infrastruktury turystycznej oraz nie podejmowania przez gminę działań marketingowych w tym zakresie. Nie odnotowano także działalności gospodarczej osób fizycznych w ramach usług rekreacji i turystyki.

Południowa część gminy posiada znaczne zasoby leśne i z tego względu nadaje się dla działalności turystycznej, w tym także agroturystyki.

8.4. Działalność gospodarcza poza rolnicza produkcyjna i usługowa w gminie

Gmina Domaszowice nie należy do gmin uprzemysłowionych. Istniejące zakłady produkcyjne związane są z produkcją i obsługą rolnictwa. Najwięksi przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą znajdują się na terenie gminy:

Ilość funkcjonujących zakładów jest zmienna – poniższy wykaz obejmuje okres prowadzonych prac inwentaryzacyjnych do studium.

Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe "FERMAPOL" Sp. z o.o. w Zalesiu

której podstawowym działaniem jest tucz i przetwórstwo trzody chlewnej . Zakład położony jest z dala od zabudowy mieszkaniowej.

Wielkość hodowli wynosi :

Zalesie, 46-146 Domaszowice

Zakład Przemysłu Rolnego

usługi gorzelniane ul. Strzelecka 11 w Domaszowicach

Sprzedaż Paliw - 46-146 Domaszowice

Zakłady usług stolarskich – 5 zakładów:

- 2 zakłady w Woskowicach Górnych
- w Wielołęce
- w Domaszowicach ul. Przedszkolna
- w Strzelcach

Zakłady usług budowlanych – 4 zakłady

- w Wielołęce
- 2 w Strzelcach
- w Domaszowicach

Usługi handlu– 16 punktów w tym:

- 5 w Domaszowicach
- 2 w Strzelcach
- 2 w Siemysłowie
- 1 w Wielołęce
- 1 w Gręboszowie
- 1 w Woskowicach Górnych
- 2 w Polkowskiem
- 2 we Włochach

Usługi gastronomiczne – 2 punkty w Domaszowicach

- restauracja „ Mario” ul. Główna
- kawiarnia „ Max” ul. Osiedlowa

Zakłady usług

- usługi fryzjerskie 2 zakłady przy ul. Głównej w Domaszowicach

Zakłady usług medycznych:

- NZOZ "Salus", ul. Strzelecka 3, 46-146 Domaszowice,
- Indywidualna Praktyka Stomatologiczna -, ul. Strzelecka Domaszowice
- Apteka "Amicus" ul. Strzelecka 3, Domaszowice,

Zakłady usług weterynaryjnych

- Usługi Weterynaryjne Osiedle 40 lecia Domaszowice,
- Usługi Weterynaryjne ul. Główna 8 Domaszowice,

Usługi leśne – 7 zakładów w tym:

- 3 w Siemysłowie
- 2 w Domaszowicach ul. Polna
- 1 w Polkowskiem
- 1 w Nowej Wsi

Z powyższego zestawienia wynika, że na terenie gminy dominuje działalność produkcyjno – usługowa związana z produkcją rolną i obsługą ludności i rolnictwa.

Najwięcej zakładów znajduje się we wsi gminnej oraz pozostałych większych wsiach tj. w Włochach, Strzelcach, Polkowskiem.

Rozmieszczenie zakładów oddaje faktyczne możliwości oraz potencjał gospodarczy i ludnościowy oparty na hierarchicznym podziale wewnątrz gminy, gdzie dominującą funkcję w zakresie usług i działalności gospodarczej pełni wieś gminna, a funkcję uzupełniającą większe wsie.

Rozpatrując najważniejsze czynniki umożliwiające rozwój przemysłu, w tym głównie przetwórstwa i przechowalnictwa rolno – spożywczego, należy stwierdzić, że gmina posiada:

- = znaczną rezerwę terenową pod lokalizację obiektów przemysłowych, dobrze skomunikowaną z siecią drogową przede wszystkim na terenach wsi Domaszowice, Strzelce,
- = bogatą bazę surowcową w postaci produktów roślinnych i zwierzęcych (głównie mięso wieprzowe),
- = niezrównoważony rynek pracy, na którym występuje nadwyżka zasobów pracy w stosunku do ilości miejsc pracy na miejscu,
- = bazę obiektów umożliwiającą adaptację do nowych potrzeb i funkcji,
- = wystarczająco gęstą sieć dróg, zapewniającą łatwe powiązania komunikacyjne z innymi drogami wyższego rzędu,
- = wystarczająco rozwiniętą infrastrukturę energetyczną,
- = pełny stopień zwodociągowania gminy,
- = rozwiązany problem składowania odpadów,
- = dobry poziom telefonizacji,
- = zapewniony rynek zbytu w ośrodkach miejskich .

Czynniki te sprzyjają rozwojowi przemysłu spożywczego związanego z przetwórstwem mięsa, ziemniaków i zbóż.

Niekorzystne czynniki mogące wywoływać ograniczenie rozwoju tego typu przemysłu w gminie sprowadzają się do :

- = niedostatecznego stanu technicznego dróg powiatowych, umożliwiających powiązanie gminy z siecią drogową wyższego rzędu,
- = brak kanalizacji sanitarnej,
- = braku dostępu do sieci gazowej,
- = braku GPZ – bezpośredniego dostępu do sieci energetycznej wysokiego napięcia,

Czynniki te podwyższają koszty inwestycji. Poza tym konkurencją w tej dziedzinie mogą stać się nie wykorzystane jeszcze w pełni istniejące zakłady w gminach sąsiednich, szczególnie na terenie miasta Namysłów.

W oparciu o istniejące kierunki produkcji rolnej w gminie może rozwijać się przemysł mięsny, przemysł mleczarski, przemysł młynarski, przemysł ziemniaczany oraz przemysł spirytusowy (gorzelnie).

Najlepsze branże dla gminy to przetwórstwo ziemniaków i zbóż, których to zakładów nie ma na jej terenie, przy istniejącej bazie surowcowej.

Pożądana jest zmiana profilu produkcji małych gospodarstw na uprawę warzyw i owoców, która może stać się podstawą rozwoju zakładów przechowalnictwa oraz przetwórstwa owoco – warzywnego. Jest to duża szansa dla gminy ponieważ nie ma tutaj uciążliwego przemysłu i niewystarczającą sieć tego typu zakładów na terenie województwa opolskiego.

Brak w gminie tradycji upraw warzyw i owoców powoduje, że rozwój tego rodzaju produkcji wymaga informacji, promocji i zachęt dla właścicieli małych gospodarstw rolnych.

9. Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

Na terenie gminy Domaszowice występują uwarunkowania będące zagrożeniem dla bezpieczeństwa ludności i jej mienia.

Do tych uwarunkowań należą:

= **zagrożenie elektroenergetycznym** promieniowaniem niejonizującym powodowane przebiegającymi przez obszar gminy liniami energetycznymi wysokiego napięcia.

Są to :

- linia 400KV relacji Dobrzeń – Trębaczew i Dobrzeń - Pasikurowice
- linia 110KV relacji Namysłów - Wołczyn

Zagrożenie promieniowaniem elektromagnetycznym dotyczy głównie sytuacji awaryjnych. Przebieg linii z dala od siedlisk ludzkich wskazuje na niski stopień zagrożenia w tym zakresie.

= **zagrożenie powodziowe**: ze względu na małą pod względem ilościowym i jakościowym siecią cieków wodnych na obszarze gminy nie istnieje zagrożenie powodziowe powodowane wylewem rzek. W okresie wielkiej powodzi w roku 1997 wystąpiły niewielkie podtopienia na terenie całej gminy. Podtopienia te były wynikiem dużej ilości opadów, nie wylała rzeka Oziombel ani żaden mniejszy ciek.

10. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju – preferencje, ograniczenia i zagrożenia rozwoju gospodarczego i przestrzennego gminy.

Ocenie poddano elementy najistotniejsze z punktu widzenia funkcjonowania gospodarki gminy i jej rozwoju przestrzennego. Analizowano:

- wartość terenu gminy z punktu widzenia stanu środowiska przyrodniczego
 - wartości terenu gminy dla rozwoju rolnictwa i leśnictwa
 - warunki rozwoju zabudowy
 - przydatność terenu gminy dla rozwoju turystyki i wypoczynku oraz jakości krajobrazu
- przeprowadzone analizy pozwoliły określić obszary cenne dla działalności człowieka oraz ze względu na zachowanie wartości środowiska przyrodniczego.

Obszary wytypowane jako cenne, uznaje się za chronione dla potrzeb człowieka, związanych z działalnością gospodarczą oraz prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego.

10.1. Ocena wartości terenu gminy z punktu widzenia stanu środowiska przyrodniczego:

Analizie i ocenie poddano środowisko przyrodnicze gminy Domaszowice, przede wszystkim wartość elementów ożywionych środowiska – warunki biotyczne.

Celem analizy jest określenie systemu obszarów chronionych na terenie gminy. Warunki abiotyczne – nieożywione elementy środowiska gminy uwzględniono przy ocenie warunków rozwoju zainwestowania. Przy waloryzacji terenów leśnych , wzięto pod uwagę następujące elementy:

- zgodność drzewostanu z siedliskiem
- udział gatunków liściastych .

Przy waloryzacji terenów nieleśnych :

- bogactwo gatunkowe
- stopień naturalności szaty roślinnej
- występowanie cennych zbiorowisk roślinnych i gatunków roślin
- różnorodność i mozaikowatość
- przydatność w tworzeniu lokalnego systemu biologicznego.

Przeprowadzona waloryzacja w oparciu o dostępne ogólne informacje i dokonane wizje lokalne w terenie pozwala na wyodrębnienie następujących obszarów:

I. Obszary o dużych walorach szaty roślinnej obejmujące:

- lasy na żyznych siedliskach o drzewostanie zgodnym, z dużym udziałem drzew liściastych
- łąki wilgotne , łęgowe ze zbiorowiskami roślinności szuwarowo – bagiennymi

II. Obszary o małych walorach, obejmujące:

- lasy o siedliskach świeżych i ubogich, niezgodne z siedliskiem, o zaburzonej strukturze gatunkowej i wiekowej,
- obszary pól uprawnych z niewielkim udziałem roślinności śródpolnej
- obszary łąk dolinnych o znacznym stopniu przekształcenia wskutek prac odwodnieniowych i intensywnej gospodarki rolnej
- obszar zabudowy wiejskiej.

Na terenie gminy Domaszowice obszar o dużych walorach przyrodniczych obejmujący jej południową część został włączony do obszaru chronionego krajobrazu Lasów Stobrawsko – Turawskich. W ramach tego obszaru południowo – wschodni obszar gminy został włączony do ustanowionego Stobrawskiego Parku Krajobrazowego, obejmującego zespół leśny z łąkami wilgotnymi i łęgowymi z roślinnością szuwarowo – bagienną.

Pozostały obszar gminy stanowią grunty orne intensywnie użytkowane, miejscami wzbogacane płatami zadrzewień leśnych, zadrzewieniami i zakrzywieniami śródpolnymi w formie ciągów lub kęp. Wzdłuż ciągów komunikacyjnych zachowały się również wystąpienia zabytkowego drzewostanu w formie pomników przyrody (Gręboszów) a także młodej na ogół zieleni przydrożnej.

Mała ilość naturalnych elementów wzbogacających i wzbogaczających ekosystem polny, wpływa negatywnie na kształtowanie naturalnego krajobrazu ekologicznego i wzmaga procesy degradujące takie jak erozja wietrzna, przesuszenie terenu, zubożenie fauny łownej, ptaków owadożernych, pogarszanie retencyjności, obniżanie cech odpornościowych. Wskazuje to na potrzebę szczególnej ochrony zakrzewień i zadrzewień połęgowych, śródpolnych i zieleni przydrożnej (nie zagrażającej bezpieczeństwu ruchu) jako elementów biotopowótórczych i krajobrazowych, zapewniających znaczne bogactwo gatunkowe. Ponadto stanowią ochronę przed erozją i regulują stosunki wodne.

10.2. Ocena wartości terenu gminy dla rozwoju rolnictwa i leśnictwa

Przeprowadzona przez JUNG Puławy waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej wyróżniła na obszarze gminy Domaszowice następujące kompleksy rolniczej przydatności gleb:

- kompleks pszenney dobry i wadliwy obejmujący obszar ok.2340 ha – 36,4%
- kompleks żytni bardzo dobry i dobry – 2983 ha – 46,4,%
- kompleks żytni słaby i bardzo słaby – 929 ha – 14,4%
- kompleks zbożowo – pastewny mocny i słaby – 181 ha – 2,8%
- kompleks użytków zielonych bardzo dobry i dobry – 64ha – 6%
- kompleks użytków zielonych średni – 875 ha - 81,8%
- kompleks użytków zielonych słaby i bardzo słaby – 131ha – 12,2%

Gmina Domaszowice oceniona została jako obszar dobry do produkcji rolniczej. W ocenie przydatności do produkcji rolniczej, poszczególne wsie przedstawiają się następująco:

- bardzo dobre – Włochy, Polkowskie, Strzelce
- dobry – Gręboszów, Dziedzice, Domaszowice
- średnio – dobry – Woskownice Górne, Siemysłów
- średni – Wielolęka
- średnio słaby – Zofijówka, Nowa Wieś

Warunki przyrodniczo – glebowe predestynują gminę do zwiększania upraw roślin o dużych wymaganiach glebowych oraz do wzrostu hodowli zwierząt.

Wielkość powierzchni lasów a także tereny zalesione i zadrzewione wzdłuż dolin cieków wodnych w gminie są szczególnie cenne, podlegające ochronie przed zainwestowaniem oraz prowadzeniem intensywnej gospodarki leśnej. W nadleśnictwie Namysłów dominują żyzne siedliska leśne (lasów i łęgów). Nie zawsze żyźność siedliska ma odzwierciedlenie w składzie gatunkowym drzewostanów, często występuje tu zawyżony udział gatunków iglastych (np. okolice Gręboszowa).

Uwzględnienie w gospodarce leśnej ekologicznych i społecznych funkcji lasu, określanych jako pozaprodukcyjne, znalazło wyraz między innymi w wyróżnieniu lasów o charakterze ochronnym. Łączna powierzchnia lasów ochronnych w gminie Domaszowice wynosi 957 ha, co stanowi ok. 32% powierzchni lasów (przy średniej dla całego nadleśnictwa – 29,4%, powiatu – 24,3%).

Stosunkowo niewielkie powierzchnie objęte funkcją ochronną w Nadleśnictwie Namysłów, w stosunku do poziomu wojewódzkiego (76,2%), to wynik głównie dobrego stanu zdrowotnego lasów. Nadleśnictwo Namysłów charakteryzuje się niewielkimi uszkodzeniami drzewostanów przez emisje przemysłowe, w stosunku do lasów w województwie opolskim. Wszystkie lasy w gminie Domaszowice zaliczono do I strefy uszkodzeń (uszkodzenia słabe) przez oddziaływanie gazów i pyłów przemysłowych.

10.3. Ocena przydatności terenu gminy dla rozwoju turystyki i wypoczynku

W ocenie przydatności terenu gminy dla rozwoju turystyki i wypoczynku rozpatrywano następujące elementy:

- wartość krajobrazową terenu, w tym atrakcyjność krajobrazu, formy rzeźby terenu, unikalne zespoły florystyczne, unikalne obiekty przyrody nieożywionej, pomniki przyrody, zespoły o wartości kulturowej, unikalne obiekty kultury materialnej,
- stopień naturalności środowiska przyrodniczego, w tym : czystość powietrza i wód powierzchniowych, stopień urbanizacji, lesistość terenu, występowanie ekosystemów naturalnych, standardy akustyczne, harmonijność krajobrazu,
- istniejące zainwestowanie turystyczne – baza noclegowa i żywieniowa, szlaki turystyczne,
- przydatność środowiska dla rozwoju specjalistycznych form użytkowania turystyczno – wypoczynkowego, w tym przydatność walorów naturalnych i dostępność komunikacyjna.

Ocena tych czynników pozwoliła stwierdzić, że teren gminy Domaszowice posiada średnie a nawet małe warunki dla rozwoju turystyki krajoznawczej oraz wypoczynku sezonowego..

Występujące formy rzeźby terenu nie predysponują do rozwoju specjalistycznych form wypoczynku i turystyki na większą niż lokalna skalę. Świat przyrody ożywionej został zubożony w wyniku intensywnego użytkowania rolniczego. Zachowały się jednak obszary cenne, do których niewątpliwie należy zespół roślinności w Międzybrodziu.

Zespoły zabudowy, cenne ze względu na wartości kulturowo – krajobrazowe występują w granicach zainwestowania wsi Domaszowice, Gręboszów, Dziedzice, Nowej Wsi, Zofijówce.

Gmina praktycznie nie posiada infrastruktury turystycznej w postaci bazy noclegowej i żywieniowej dla turystów.

Dostępność do wyróżniających się obszarów i obiektów przyrodniczych, kulturowych pod względem komunikacyjnym jest zadawalająca, ale predysponuje je tylko do pełnienia roli przede wszystkim w zaspokajaniu potrzeb głównie ludności lokalnej.

10.4. Ocena warunków rozwoju gminy do zabudowy

Analizując uwarunkowania i preferencje rozwoju gminy do zabudowy wzięto pod uwagę następujące czynniki:

- = ograniczenia wynikające z formalno – prawnych warunków udostępnienia terenu do zabudowy
- = ograniczenia i preferencje wynikające z warunków wyposażenia terenu w infrastrukturę techniczną oraz ich dostępności komunikacyjnej
- = warunki wynikające z własności terenu
- = ograniczenia wynikające z wartości środowiska kulturowego
- = preferencji wynikających z warunków obsługi ludności

10.5. Ograniczenia wynikające z formalno – prawnych warunków udostępniania, użytkowania i zagospodarowania terenu :

wynikają przede wszystkim z obowiązujących przepisów szczególnych prawa, które określają możliwości użytkowania i zagospodarowania terenu: Są to:

- *ograniczenia wynikające z ochrony gruntów rolnych i leśnych:*

- * ustawa z dnia 3 lutego 1995r o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2004r. nr 121, poz.1266 z późn. zm.)
- * ustawa z dnia 28 września 1991r. o lasach, określająca zasady gospodarki leśnej (t.j. Dz. U. z 2005r. Nr 45, poz.435 z późn. zm.)
- * rozporządzenie Ministra OŚZNiL z 28 sierpnia 1992r. (Dz. U. nr 67, poz.337) w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej. W gminie 32% lasów zostało uznanych za ochronne.

- *ograniczenia wynikające z ochrony środowiska i niektórych jego elementów:*

- * ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2008r. Nr 28, poz.150 z późn. zm.)
- * ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody, określająca szczególne formy ochrony przyrody (Dz. U. Nr 92. poz.880 z późn. zm.)
- * ustawa z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne – o zasadach gospodarowania zasobami wód 9 t.j. Dz. U. z 2005r. Nr 239, poz.2019 z późn .zm.)
- * ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach (Dz. U. z 2007r. Nr 39, poz.251 z późn. zm.),

- *ograniczenia wynikające z przepisów prawa budowlanego i warunków technicznych realizacji inwestycji:*

- * ustawa z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2006r. Nr 156, poz.1118 z późn. zm.)
- * rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2002r. Nr 75, poz.690, z 2003r. nr 33 poz.270, z 2004r. Nr 109, poz.1156)
- * ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U .Nr 80, poz.717 z późn. zm.)
- * ustawa z 31 stycznia 1959r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (t.j. Dz. U. z 2000r. Nr 23, poz.295 z późn. zm.)

- ograniczenia wynikające z ochrony wartości kulturowych:

* ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz.1568 z późn. zm.

- ograniczenia wynikające ze statusu terenów zamkniętych, do których na terenie Gminy Domaszowice zaliczone są działki:

- = Domaszowice - Nr 289/7 – 8,9040 ha
- = Dziedzice - Nr 232 – 1,3300ha
- Nr 233 – 6,2400 ha
- = Gręboszów - Nr 273/1 – 12,7400 ha
- = Strzelce - Nr 940 – 17,7900 ha

10.6. Ograniczenia i preferencje wynikające z warunków wyposażenia terenu w infrastrukturę techniczną:

W tym aspekcie analizowano istniejące wyposażenie terenów w sieci: wodociągową, kanalizacyjną, gazową, elektryczną i telekomunikacyjną oraz istniejące , potencjalne możliwości wyposażenia.

Oceniając ogólne warunki wyposażenia obszaru gminy w urządzenia i sieci infrastruktury technicznej stwierdzono, że największe standardy wyposażenia występują we wsi Domaszowice, która w pierwszym rzędzie preferowana jest dla rozwoju zabudowy.

Tylko Domaszowice jako wieś gminna posiada bardzo korzystne warunki inwestowania i gwarantuje racjonalność inwestowania z ekonomicznego punktu widzenia i osiągnięcie maksymalnego efektu przy minimalnych kosztach. Pozostałe wsie posiadają średnie możliwości ale te możliwości są do uzyskania w drodze podejmowania inicjatyw przez mieszkańców wspomaganych przez władze gminy.

Ograniczenia w inwestowaniu powinny dotyczyć przede wszystkim wsi i przysiółków położonych w dużych odległościach od zwartej zabudowy wsi. Rozproszenie zabudowy stanowi bowiem istotny czynnik wpływający na koszty realizacji urządzeń sieci infrastruktury technicznej. Pod tym względem gmina posiada stosunkowo korzystne warunki. Jest to wynik pokrycia gminy planami miejscowymi określającymi tereny do zainwestowania i ograniczającymi rozpraszaniem się zabudowy.

10.7. Ograniczenia i preferencje wynikające z warunków inżynierskich:

W tej analizie i ocenie wzięto pod uwagę:

- budowę geologiczną
- rzeźbę terenu
- warunki hydrogeologiczne- tereny o wysokim poziomie wód gruntowych, zalewane lub podtapiane, stałe lub okresowo).

Analiza ta pozwala na stwierdzenie, że większość wsi gminy posiada generalnie jednakowe warunki fizjograficzne. Gmina położona jest w obrębie wysoczyzny zbudowanej z utworów gliniastych i gliniasto – piaszczystych o cechach inżynierskich korzystnych dla realizacji zabudowy. Gorsze warunki inżynierskie występują w granicach terenów zainwestowanych wsi Siemysłów.

11. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów

Na terenie gminy zdecydowanie dominuje sektor prywatny do którego należy ponad 80% powierzchni gruntów. W posiadaniu gminy jest % powierzchni gruntów, co daje niewielkie możliwości kreowania polityki przestrzennej przez gminę. W miarę możliwości gmina czyni starania w pozyskiwaniu gruntów na cele budowlane.

Większość terenów, które w wyniku analiz zostały uznane jako potencjalne dla rozwoju zabudowy mieszkaniowej, przeważnie położone w lukach istniejącej zabudowy stanowią własność prywatna.

Generalnie więc zainwestowanie gruntów odbywać się będzie w obrocie prywatnym .

Ograniczone możliwości władz gminy w tym zakresie zmuszają do wzięcia pod uwagę konieczności pozyskania gruntów, które nie stanowią własności prywatnej. Większe ich partie stanowią własność Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa występują w sąsiedztwie zainwestowanych wsi....

Powierzchnia gruntów skomunalizowanych w gminie wynosi – 240,2 ha,
w tym tworzące gminny zasób nieruchomości – 232,8 ha.

12. Uwarunkowania wynikające z innych dokumentów planistycznych

12.1. Ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego w zakresie polityki przestrzennej i zadań rządowych na terenie gminy

Na obszarze gminy Domaszowice plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego przewiduje następujące kierunki polityki przestrzennej w wymiarze ponadlokalnym:

1/ w zakresie komunikacji :

- = przebieg drogi krajowej nr 42 relacji Namysłów – Rudnik przewidzianej do modernizacji do pełnych parametrów drogi klasy G;
- = przebieg linii kolejowej znaczenia krajowego nr 143 relacji Kalety – Wrocław, przewidzianej do modernizacji do parametrów technicznych pozwalających na osiągnięcie prędkości przejazdu 100-120 km/h dla pociągów pasażerskich i 80 – 100 km/h dla towarowych;

2/ w zakresie infrastruktury technicznej:

- = adaptację istniejącej linii energetycznych jednotorowych 400 kV relacji Dobrzeń – Trębaczew i Dobrzeń – Pasikurowice;
- = adaptację linii 110kV relacji Namysłów – Wołczyn wraz z jej przebudową na linię dwutorową,
- = adaptację istniejącego gazociągu wysokoprężnego relacji Skałagi – Wołczyn – Namysłów (o nominalnym ciśnieniu 6,3 MPa i przekroju DN100) oraz jego modernizację wraz ze stacją redukcyjno – pomiarową;

3/ w zakresie ochrony i wykorzystania zasobów środowiska przyrodniczego:

- = położenie południowej części gminy w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu „ *Lasy Stobrowsko – Turawskie* ” i Stobrowskiego Parku Krajobrazowego;

4/ w zakresie gospodarki wodnej

= położenie północno – wschodniej części gminy w obszarze proponowanej do ochrony zlewni rzeki Widawy

12.2. Ustalenia studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin sąsiednich

Gmina Domaszowice graniczy z pięcioma gminami : Namysłów, Wołczyn, Świerczów, Pokój i Rychtal. Pomiędzy gminami sąsiadującymi istnieją silne powiązania poprzez sieć drogową i infrastrukturalną. Ustalenia gmin sąsiednich są spójne z ustaleniami studium gminy Domaszowice i uwzględniają;

- = rozwój systemu komunikacji drogowej poprzez utrzymanie i modernizację dróg powiatowych których przebieg obejmuje sąsiadujące ze sobą gminy;
- = rozwój komunikacji kolejowej poprzez modernizację linii nr 143;
- = ciągłość liniowej infrastruktury technicznej poprzez utrzymanie:

- istniejącej linii wysokiego napięcia 400kV relacji Dobrzeń– Trębaczew i Dobrzeń – Pasikowice;

- istniejącej linii 110kV relacji Namysłów – Wołczyn wraz z jej przebudową na linię dwutorową. Gmina Domaszowice zasilana jest w energię elektryczną z 3 stacji GPZ 110/15kV Namysłów i Wołczy, z których wyprowadzone są linie średniego napięcia w kierunku stacji transformatorowych zlokalizowanych na terenie gminy Domaszowice i gmin sąsiednich. Ponadto przez Gminę przebiegają linie elektroenergetyczne napowietrzne wysokiego napięcia 400KV: Dobrzeń – Trębaczew oraz linia elektroenergetyczna 110kV relacji Wołczyn – Namysłów. Występują więc powiązania gminy Domaszowice z innymi gminami w ramach systemu elektroenergetycznego. Konieczność rozbudowy systemu do potrzeb rozwojowych gminy i uzbrajaniem nowych terenów może w przyszłości wymagać współpracy między ww. gminami w zakresie systemu elektroenergetycznego.

Współpraca między gminami realizowana będzie w ramach działalności przedsiębiorstw energetycznych(np. budowa nowej linii energetycznej może wymagać współpracy między gminami w zakresie uzgodnienia trasy jej przebiegu oraz terminu realizacji).

- istniejącego gazociągu wysokoprężnego relacji Skąłagi – Wołczyn – Namysłów. Gazyfikacja rejonu północnej Opolszczyzny obejmuje oprócz gminy Domaszowice, gminy z nią sąsiadujące , takie jak: Świerczów, Wołczyn, Pokój. Stąd rozbudowa systemu gazowniczego może w przyszłości wymagać współpracy między ww. gminami. Współpraca między gminami realizowana będzie w ramach działalności przedsiębiorstw energetycznych(np. budowa gazociągu będzie wymagała współpracy między gminami w zakresie uzgodnienia trasy jego przebiegu).

13. UWARUNKOWANIA - PODSUMOWANIE

– analiza uwarunkowań wewnętrznych

Gmina Domaszowice posiada średnio – korzystne warunki rozwoju

Walory i predyspozycje gminy:

- położenie i ukształtowanie terenu
- znaczna ilość mieszkańców w wieku produkcyjnym,
- możliwość przestrzennego rozwoju jednostek osadniczych,

- zróżnicowana szata roślinna, lasy, parki, pomniki przyrody,
- czyste powietrze,
- gleby nadające się do rozwoju rolnictwa,
- korzystny agroklimat,
- znaczny potencjał gospodarczy w sferze rolnictwa, a także mieszkalnictwa,
- gleby nadające się do zalesienia,
- atrakcyjna sieć osadnicza z dużą ilością historycznych założeń parkowych i pałacowo – dworskich,
- sieć komunikacyjna – drogowa i kolejowa,
- wyposażenie wsi w sieć wodociągową,
- sieć energetyczna,
- sieć telekomunikacyjna

Bariery rozwoju gminy

- prognozowany wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym (starzenie się ludności),
- brak odpowiedniego wykształcenia ludności, w tym w zakresie prowadzenia gospodarki rolnej,
- niskie dochody budżetu gminy,
- wadliwa struktura obszarowa gospodarstw rolnych,
- brak surowców mineralnych o znaczeniu przemysłowym,
- ograniczenia prawne obszarów prawnie chronionych (gleb wysokich klas bonitacyjnych),
- uwzględnienie wymogów konserwatorskich w rewaloryzacji i rewitalizacji obiektów i terenów,
- brak pełnego zorganizowanego systemu odprowadzania ścieków,
- brak sieci gazowniczej

Konflikty utrudniające rozwój gminy

- degradacja lasów łęgowych,
- stosowanie nawozów sztucznych przez rolnictwo,
- zagospodarowanie terenów o dużej przydatności dla rolnictwa innymi funkcjami,
- konflikty społeczno – polityczne na tle przemian w działalności byłych PGR -ów

Jak wynika z zestawienia mocnych i słabych stron , gmina ma predyspozycje głównie do rozwoju:

- **rolnictwa** w tym ekologicznego - produkcji warzyw i owoców i związanego z tym przetwórstwa warzywno – owocowego,
- **wytwórczości** związanej z magazynowaniem, przechowywaniem produktów rolnych a także ich przetwarzaniem,
- **szerokiego wachlarza usług** zarówno dla obsługi ludności jak i rolnictwa w gminie.